Názov stratégie CLLD:

Stratégia CLLD územia MAS Stará Čierna voda

Dodatok č.3~~2~~

Názov MAS:

Miestna akčná skupina Stará Čierna voda

Logo MAS

~~2018 december~~2022 ~~apríl~~máj

Verzia č.3~~2~~.1

Aktualizácia Stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda bola vypracovaný v súlade so Systémom riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020 verzia 1.12 a Usmernením č. 7 RO pre PRV SR 2014-2022.
Dodatok č.3 sa vypracoval v nadväznosti na pridelenú dodatočnú alokáciu v zmysle kapitoly 6.4 Systémom riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020.
Dodatok č.3 bol schválenýnajvyšším orgánom MAS dňa

~~Dodatok č. 2 Stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda bol vypracovaný v súlade s dodatkom č. 4, dodatkom č. 5, dodatkom č. 6, dodatkom č.7 a dodatkom č.8 Systému riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020 a Metodickým pokynom na spracovanie stratégie CLLD v aktuálnom znení.~~
~~Predmetom dodatku je úprava Stratégie CLLD MAS Stará Čierna na podmienky výzvy č. 21/PRV/2017.~~

Abstrakt

MAS Stará Čierna voda (registrovaná dňa 02.07.2008) pôvodne začala svoju činnosť v rámci združenia s názvom Mikroregión Termál ešte v roku 2004. Základom pre vznik združenia bola dobrovoľná spolupráca obcí, združení, podnikateľov a obyvateľov obcí MAS.

MAS Stará Čierna voda v programovom období 2007-2013 implementovala svoju stratégiu prostredníctvom osi 4 LEADER, v rámci ktorej podporila 35 projektov v celkovej výške 2,085 mil. EUR. Združenie realizovalo aj 4 vlastné projekty (3 národné a 1 medzinárodný) v celkovej výške viac ako 80 tis. EUR. MAS Stará Čierna voda patrila medzi najaktívnejšie združenia na Slovensku. Dôvodom spracovania stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda boli vybudované personálne, odborné a ľudské kapacity od roku 2004, potreby miestnych obyvateľov, ktoré boli identifikované v rámci dotazníkového prieskumu, verejných stretnutí a možnosť naštartovať inovatívne projekty pre zlepšenie zamestnanosti a života vidieckeho obyvateľstva na území.

Strategický cieľ: Zlepšenie kvality života na území MAS Stará Čierna voda prostredníctvom naštartovanie inovácii, podpory tradičnosti, zlepšenia zamestnanosti a verejných služieb		
Priorita 1: Zlepšenie zamestn. a konkureciech. miestnych subjektov	**Priorita 2: Verejné investície pre zlepšenie podmienok života vo vidieckom prostredí**	**Priorita 3: Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosti MAS**
Špecifický cieľ 1.1: Rozvoj poľnohospodárstva, služieb a výroby (Podopatrenie PRV 4.1; špecifický cieľ IROP: 5.1.1)	***Špecifický cieľ 2.1: Zvýšenie úrovne verejnej infraštruktúry a vzdelávania*** (Podopatrenia PRV: 7.2; 7.4; špecifický cieľ IROP: 5.1.2)	***Špecifický cieľ 3.1: Rozvíjať partnerstvo a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda*** (Podopatrenia PRV: 19.3; 19.4, Špecifický cieľ IROP: 5.1.1, vlastné opatrenie)

Na základe novej výzvy bol spracovaný dodatok stratégie CLLD, ktorý bol po konzultáciách v tematických skupinách podnikateľov a verejného sektora schválený VZ MAS Stará Čierna voda dňa 14.6.2017. s nasledovnými cieľmi a oblasťami podpory: V rámci dodatku bol doplnený :, 5. Implementačný rámec

Obsah

1 Základné informácie o MAS 8

1.1 Identifikačné údaje MAS 8

(Local Action Group Stará Čierna voda) 8

1.2 Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje 8

2 Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD 10

2.1 Vznik a história partnerstva 10

2.2 Tvorba partnerstva a stratégie CLLD 16

3 Analytický rámec 19

3.1 Analýza zdrojov územia 19

3.2 SWOT analýza 50

3.3 Identifikácia potrieb 57

4 Strategický rámec 64

4.1 Definovanie vízie a strategického cieľa 64

4.2 Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení 65

4.3 Súhrn strategického rámca 76

4.4Integrované znaky stratégie CLLD 77

4.5 Inovatívne znaky stratégie CLLD 78

5 Implementačný rámec 81

5.1 Popis riadiaceho a implementačného procesu 81

5.1.1 Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS 81

5.1.2 Implementačný proces 86

5.2 Akčný plán 98

Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny (PRV, podopatrenie 19.3).. 122

5.3 Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD 143

5.3.1 Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD 143

Vyhodnocovanie stratégie sa bude vykonávať: 143

5.3.2 Monitorovacie ukazovatele 145

6 Finančný rámec 154

6.1 Financovanie stratégie CLLD 154

6.2 Finančný plán pre opatrenia 159

7 Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť 162

7.1 Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia 162

7.2 Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV 163

7.3 Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP 165

7.4 Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD 166

7.4.1 Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať 166

7.4.2 Synergie a komplementarity 166

Zoznam tabuliek

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS..... 8
Tabuľka č. 2: SWOT analýza..... 50
Tabuľka č. 3: Súhrnný prehľad strategického rámca..... 76
Tabuľka č. 4.A: Opatrenie Stratégie CLLD..... 99
Tabuľka č. 4.B: Opatrenie Stratégie CLLD..... 106
Tabuľka č. 4.C: Opatrenie Stratégie CLLD.....109
Tabuľka č. 4.D: Opatrenie Stratégie CLLD.....112
Tabuľka č. 4.E: Opatrenie Stratégie CLLD.....115
Tabuľka č. 4.F: Opatrenie Stratégie CLLD.....117
Tabuľka č. 4.G: Opatrenie Stratégie CLLD.....120
Tabuľka č. 4.H: Opatrenie PRV - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu 122
Tabuľka č. 4.I: Opatrenie Stratégie CLLD..... ..124
Tabuľka č. 4.J: Opatrenie PRV - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu 124
Tabuľka č. 4.K: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu 125
Tabuľka č. 4.L: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu 126
Tabuľka č. 4.M: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu 126
Tabuľka č. 4.N: Opatrenie PRV - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu 127
Tabuľka č. 5: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020..... 131
Tabuľka č. 6: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020.....131
Tabuľka č. 6A: Ukazovatele v zmysle prilohy-c_3-meratelne-ukazovatele-prv-sr-2014-2020 131
Tabuľka č. 7: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020..... 133
Tabuľka č. 8: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP..... 138
Tabuľka č. 9: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov..... 139
Tabuľka č. 10: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy nákladov v rámci príslušných programov..... 140
Tabuľka č. 11: Sumárna tabuľka finančného plánu..... 141
Tabuľka č. 12: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu.....142
Tabuľka č. 13: Zameranie stratégie podľa sektorov..... 143

Nepovinná tabuľka č.1 Základné údaje o území..... 9
Nepovinná tabuľka č.2 Hustota obyvateľstva na území MAS k 31.12.2014.....20

Nepovinná tabuľka č.3 Prírodné hodnoty na území MAS Stará Čierna voda.....23
Nepovinná tabuľka č.4 Pôdny fond na území MAS Stará Čierna voda.....24
Nepovinná tabuľka č.5 Vodný stav na prietokoch v blízkosti MAS Stará Čierna voda....27
Nepovinná tabuľka č.6 Demografická štruktúra obyvateľstva územia MAS Stará Čierna voda k 31.12.2014.....30
Nepovinná tabuľka č.7 Celkový prírastok obyvateľov územia MAS Stará Čierna voda....30
Nepovinná tabuľka č.8 Národnostné zloženie obyvateľov na území MAS.....31
Nepovinná tabuľka č.9 Náboženské zloženie obyvateľov na území MAS.....32
Nepovinná tabuľka č.10 Najvyšší ukončený stupeň školského vzdelania na území MAS.
Nepovinná tabuľka č.11 Priemerná obývanosť bytov na území MAS.....34
Nepovinná tabuľka č.12 Výpis z Ústredného zoznamu pamiatkového fondu o hnuteľných a nehnuteľných kultúrnych pamiatok.....34
Nepovinná tabuľka č.13 Zruční ľudia na území MAS.....38
Nepovinná tabuľka č.14 Zariadenia sociálnej starostlivosti na území MAS.....40
Tabuľka nepovinná č.15: Vývoj počtu detí v materských školách na území MAS..... 41
Tabuľka nepovinná č.16: Prehľad počtu žiakov v základných školách na území MAS.....44
Tabuľka nepovinná č. 17: Organizačná štruktúra hospodárstva na území MAS k 12.2013.45
Nepovinná tabuľka č.18: Vývoj počtu nezamestnaných za posledných 5 rokov na území MAS.....49
Nepovinná tabuľka č.19 Rozdelenie priorít Stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda medzi prioritami PRV a IROP.....74
Nepovinná tabuľka č.20 Príslušnosť špecifických cieľov stratégie CLLD k „fokusovým oblastiam PRV“ a špecifickým cieľom IROP.....74
Nepovinná tabuľka č.21 Fokusová oblasť 2A) – ukazovatele.....136
Nepovinná tabuľka č.22 Fokusová oblasť 2B) – ukazovatele.....1
Nepovinná tabuľka č.23 Fokusová oblasť 2C) – ukazovatele.....136
Nepovinná tabuľka č.24 Fokusová oblasť 3A) – ukazovatele.....137
Nepovinná tabuľka č.25 Fokusová oblasť 5C) – ukazovatele.....137
Nepovinná tabuľka č.26 Ukazovatale pre opatrenia z IROP.....137
Nepovinná tabuľka č. 27 Ukazovatale pre opatrenie MAS (vlastné financovanie).....137

1 Základné informácie o MAS

1.1 Identifikačné údaje MAS

Tabuľka č. 1: Identifikačné údaje MAS

Údaje o MAS	Názov MAS	**Miestna akčná skupina Stará Čierna voda** (Local Action Group Stará Čierna voda)
	Dátum registrácie v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov	**dňa: 02.07.2008**
	Sídlo	**925 02 Dolné Saliby č.355**
	IČO	**42156122**
	DIČ (ak relevantné)	**2022710173**
Údaje o banke	Názov banky	**Československá obchodná banka, a.s.~~OTP banka Slovensko, a.s.~~**
	Číslo účtu	**4030012932/7500~~10858326/5200~~**
	IBAN	**SK83 7500 0000 0040 3001 2932~~SK92 5200 0000 0000 1085 8326~~**
	SWIFT	**CEKOSKBX~~OTPVSKBX~~**
Údaje o štatutárovi	Meno a priezvisko	**Ľudovít Kovács, Ing.**
	E-mail	**kovacs@dolnesaliby.sk**
	Telefón	**00421-908-320 426**
Údaje o kontaktnej osobe	Meno a priezvisko	**Ľudovít Kovács, Ing.**
	E-mail	**kovacs@dolnesaliby.sk**
	Telefón	**00421-908-320 426**

1.2 Vymedzenie oblasti a obyvateľstva, na ktoré sa stratégia CLLD vzťahuje

Miestna akčná skupina Stará Čierna voda (ďalej: MAS Stará Čierna voda) sa nachádza na Podunajskej nížine, na území okresov Galanta a Dunajská Streda v Trnavskom samosprávnom kraji. Združenie sa skladá z 8 obcí: Horné Saliby, Dolné Saliby, Tomášikovo, Kráľov Brod, Jahodná, Vozokany, Dolný Chotár a Trstice. MAS Stará Čierna voda má počet obyvateľov 14 968~~38~~ k 31.12.2020~~14~~. Najväčšia obec Trstice má 3796~~39~~ obyvateľov.

Okresné mestá od obcí združenia sú vo vzdialenosti 10-20 km.. MAS Stará Čierna voda má hustotu obyvateľstva 92,9~~11~~ obyvateľa/km^2 k 31.12.2020~~14~~. Všetky obce patria medzi vidiecke územie, keďže hustota osídlenia je pod 120 obyvateľ/km^2. Členovia pôsobia na území MAS Stará Čierna voda, majú trvalý alebo prechodný pobyt, sídlo alebo prevádzku na jej území. Územie MAS Stará Čierna voda pokrýva súvislé územie ohraničujúce katastre všetkých zahrnutých 8 obcí (sú katastrálne prepojené).

Tabuľka nepovinná č. 1: Základné údaje o území

Počet obyvateľov (spolu)	**14 968~~38~~8 obyvateľov**
Rozloha územia (km^2)	**161,09 km^2**
Hustota obyvateľstva	**92,9~~11~~ obyv./km^2**
Počet obcí	**8**
Z toho mestá	**0**
Počet obyvateľov najväčšej obce	**3796~~39~~**
Administratívne zaradenie – okres/y	**Okres Galanta – 7 obcí** **Okres Dunajská Streda – 1 obcí**
Administratívne zaradenie – kraj/e	**Trnavský samosprávny kraj (TTSK)**

zdroj: Vlastné spracovanie

Vymedzené územie je v súlade so stratégiou CLLD MAS Stará Čierna voda, ktorou sa členovia združenia zaväzujú realizovať a napĺňať spoločne zadefinované ciele. Pri plánovaní a programovaní stratégie sa vychádzalo zo strategických dokumentov Slovenskej republiky (napr. z Programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2020, Integrovaného operačného programu 2014 - 2020 a pod.), pričom stratégia CLLD a vymedzené územie spĺňa všetky minimálne podmienky definované vo výzve 1MAS/PRV/2015 a 21/PRV/2017.

Povinné prílohy ku kapitole č.1:

- *Príloha č. 1 tohto Metodického pokynu – Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS*
- *Príloha č. 2 tohto Metodického pokynu – Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti MAS*
- *Mapa územia MAS*

2 Vznik, história a tvorba partnerstva a stratégie CLLD

2.1 Vznik a história partnerstva

Občianske združenie MAS Stará Čierna voda je verejno – súkromným partnerstvom, ktoré bolo na Ministerstve vnútra SR zaregistrované dňa 02.07.2008. **MAS Stará Čierna voda** pôvodne začala svoju činnosť v rámci záujmového združenia právnických osôb s názvom **Mikroregión Termál** ešte v roku 2004. Členmi mikroregiónu boli v tom období obce **Dolné Saliby, Horné Saliby, Jahodná, Kráľov Brod, Tomášikovo a Vozokany** a 4 občianske združenia z územia. Vidiecky parlament Trenčianskeho kraja (VIPA TN) na jar 2004 vyhlásil súťaž na podporu „vypracovania programov integrovaného rozvoja vidieka v oblastiach s intenzívnou poľnohospodárskou výrobou“. Mikroregión Termál sa vďaka úspešnej žiadosti v máji 2004 dostal do tohto programu podporovaného **Programom SAPARD EÚ**. Vypracovanie „**ISRÚ MAS Stará Čierna voda“** bola dokončená v roku 2005 za **18 mesiacov**. ISRÚ MAS Stará Čierna voda v tom období bola aktualizovaná v roku 2008.

Členmi MAS sa stali právnické a fyzické osoby z územia, ktoré sa zapojili do tvorby ISRÚ MAS Stará Čierna voda a súhlasili so stanovami občianskeho združenia. Na základe týchto poznatkov, je možné povedať, že základom pre vznik občianskeho združenia bola dobrovoľná spolupráca obcí, združení, podnikateľov a obyvateľov obcí z územia MAS, ktorá je založená na spoločných historických a súčasných vzťahoch. Prípravné zasadnutie a valné zhromaždenie sa uskutočnili dňa 28.10.2008. Cieľom MAS Stará Čierna voda bola a je zvýšiť kvalitu života obyvateľov obcí v okolí Starej Čiernej vody prostredníctvom využívania miestneho a regionálneho rozvojového potenciálu.

MAS Stará Čierna voda od roku 2008 do roku 2015 fungovala na území 6 členských obcí Horné Saliby, Dolné Saliby, Kráľov Brod, Tomášikovo, Jahodná a Vozokany. K dvadsiatim členom MAS zo 6 obcí schválili členovia MAS na júlovom (rok 2015) valnom zhromaždení prijatie ďalších dvoch obcí spolu s ďalšími subjektmi, a to z územia **obcí Trstice a Dolný Chotár**. V súčasnosti má MAS Stará Čierna voda 23 členov. Z toho 8 obcí, ktoré zastupujú **verejný sektor (34,78%)**, a ostatné subjekty - 15 subjektov - zastupujú **súkromný sektor vrátane občianskeho sektora (65,22%)**. Zloženie MAS je reprezentatívne a svoje zastúpenie tu majú okrem verejného sektora aj podnikatelia poľnohospodárskeho a nepoľnohospodárskeho charakteru, občianske združenia, ale aj aktívni ľudia. Počas 7 ročného fungovania boli zo združenia vylúčení členovia, ktorí neboli aktívny, resp. boli prijatí aktívny ľudia a podnikateľské subjekty, ktorí sa chceli stať s členmi združenia a súhlasili zo stanovami združenia.

Graf č. 1 – „MAS Stará Čierna voda“ - členská základňa z územného hľadiska

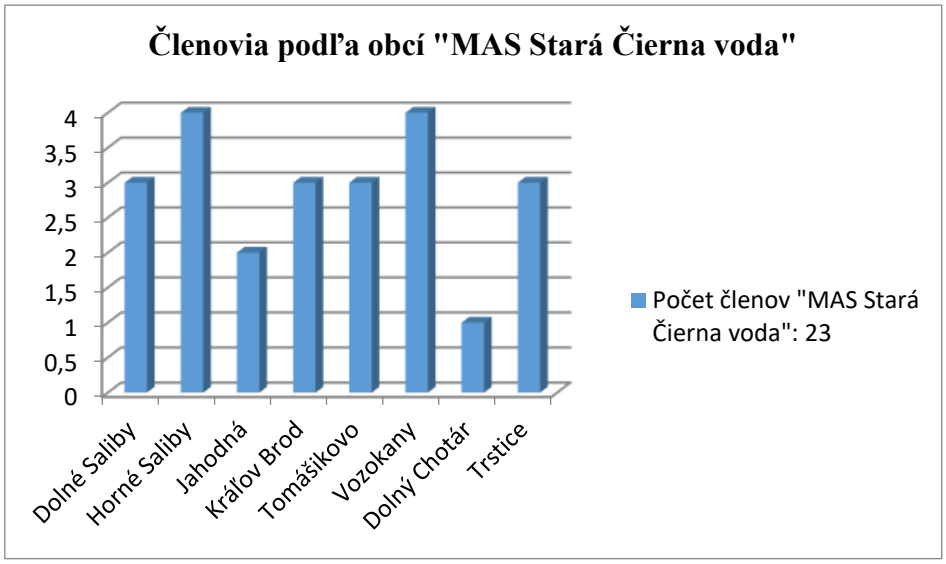

Zdroj: vlastné spracovanie

Rovnomernosť a vyváženosť zastúpenia verejno-súkromného partnerstva je zabezpečená z geografického, sektorového, inštitucionálneho, sociálneho a ekonomického hľadiska, tj. medzi členmi okrem obcí sú aktívny obyvatelia, ženy, neziskové organizácie, podnikatelia a podnikateľské subjekty (právnické osoby). Členmi združenia sa môže stať každí, ktorí je aktívnym v regióne, súhlasí so stanovami, podá prihlášku a schváli ho valné zhromaždenie MAS.

Graf č.2: Rozloženie členov MAS podľa sektorov

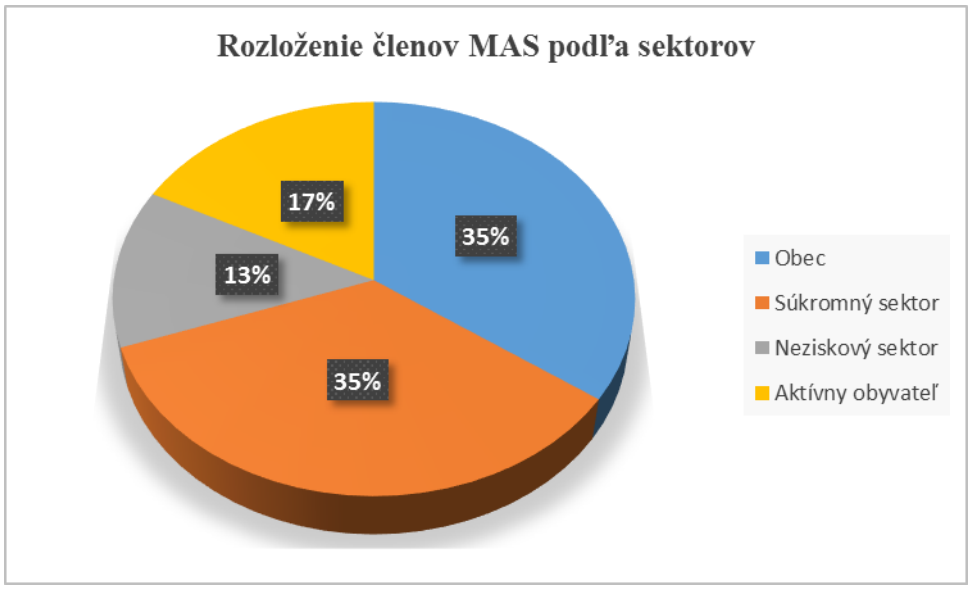

V decembri 2008 **bola** na Pôdohospodársku platobnú agentúru **podaná žiadosť na podporu realizácie ISRÚ MAS Stará Čierna voda**. V zmysle „Oznámenia Riadiaceho orgánu k výsledkom z hodnotenia Integrovaných stratégií rozvoja územia a výberu miestnych akčných skupín“ **ISRÚ MAS Stará Čierna voda bola schválená**. **Štatút Miestnej akčnej skupiny** pre MAS Stará Čierna voda bol udelený dňa 03.08.2009.

Všetky aktivity občianskeho združenia v najbližších rokoch sa týkali práve realizácie ISRÚ MAS Stará Čierna voda. Vďaka schválenému rozvojovému plánu, MAS Stará Čierna voda mohla čerpať finančné prostriedky z **Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013** (ďalej: PRV SR), **osi 4 LEADER** v rámci „**opatrenia 4.1 Implementácia integrovaných stratégií rozvoja územia** a **opatrenia 4.3 Chod Miestnej akčnej skupiny**“. Znamenalo to zásadnú zmenu vo vidieckom rozvoji, keďže podstatná časť rozvojových aktivít na území regiónu bola realizovaná práve pomocou tzv. **Programu LEADER EÚ**. MAS Stará Čierna voda v programovom období 2007-2013 implementovala svoju stratégiu prostredníctvom osi 4 LEADER a celkom **bolo realizovaných 35 projektov** v rámci opatrenia 4.1 Implementácia Integrovaných stratégií rozvoja územia. Ďalej MAS Stará Čierna voda realizovala aj **4 vlastné projekty** (3 národné a 1 medzinárodný) v rámci opatrenia 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce (viď Projektový zámer, časť 8). Projekty v rámci obnovy a rozvoja obcí boli realizované v Dolných Salibách, vo Vozokanoch, v Jahodnej, v Horných Salibách, v Tomášíkove a v Kráľovom Brode. Rozvojom dopravnej infraštruktúry sa zlepšila bezpečnosť miestnej dopravy a zlepšila sa dostupnosť k verejným budovám v obciach. V rámci obnovy verejných priestranstiev sa vytvorilo miesto na oddych a relaxáciu. Realizáciou týchto projektov sa zvýšila atraktivita obcí a bezpečnosť obyvateľov. Projektami na rozvoj základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo sa zlepšili poskytnuté služby, vrátane zabezpečenia bezbariérových vstupov do verejných budov. Projekty k rozvoju základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo podporovali aktivity súvisiace s rekonštrukciou a modernizáciou verejných budov, obecných stavieb a objektov spoločenského významu, vrátane ich okolia, rekreačných a športových ihrísk, ktorou sa vytvárajú možnosti na lepšie využitie voľného času. Rekonštrukciou kultúrnych domov sa vytváralo pekné a udržované miesto s vyššou kvalitou životnej úrovne, s možnosťou poskytovania kvalitnejších služieb, pre telesne postihnutých bezbariérový vstup do budovy a bezplatný prístup k internetu. Mladí ľudia migrujú za lepšími životnými podmienkami do atraktívnejších oblastí, preto zlepšenie kvality života v obci zabraňuje migrácie obyvateľstva a následnému vyľudňovaniu vidieckych oblastí. Zlepšil sa aj technický stav budov, znížili sa energetické náklady a zvýšila sa hodnota obecného majetku. Rekonštrukciou domu smútku boli vytvorené nové priestory, sociálne

miestnosti, vytvorili sa vhodné hygienické podmienky pre personál i pre verejnosť a bol zabezpečený bezbariérový prístup do budovy. Zvýšila sa dôstojnosť pohrebných obradov, skvalitnili sa cintorínske služby a zlepšil sa technický stav budov. Vybudovaním detských ihrísk a obnovou športového areálu sa rozvíjala sociálna infraštruktúra, rozšírili sa základné možnosti voľno časových aktivít a zvýšila sa atraktivita obcí.

Cieľom projektov na podporu činnosti v oblasti vidieckeho cestovného ruchu bola podpora činnosti v oblasti vidieckeho cestovného ruchu, nakoľko región má značný prírodný potenciál, ako sú rybníky a meandrujúce rieky územia – Malý Dunaj, Klátovské rameno, Čierna voda, Dudváh, ktoré sa môžu využívať na vodnú turistiku, na člnkovanie a rybolov. Na území sa nachádza aj termálne kúpalisko s vybudovaným relaxačným zariadením. Región má dobré predpoklady pre agroturistiku, vodnú turistiku a ďalšie odvetvia cestovného ruchu. Hlavným zámerom týchto projektov je podporiť rozširovanie a skvalitnenie ubytovacích a stravovacích zariadení, zvýšenie kvality informovanosti o potenciáloch územia a rozvinúť miestne hospodárstvo. Prestavané a modernizované objekty ubytovacích zariadení v obciach Dolné Saliby, Horné Saliby a Vozokany patria súkromnému sektoru, podnikateľom v oblasti cestovného ruchu. Modernizáciou a prestavbou rodinných domov sa vytvorili podmienky na poskytovanie kvalitných ubytovacích, relaxačných a doplnkových služieb, rozvíjali sa aktivity vidieckeho cestovného ruchu a zrýchlil sa rozvoj miestneho hospodárstva na území MAS Stará Čierna voda. Nové ubytovacie kapacity podporujú vznik nových stravovacích zariadení, reštaurácií, obchodov a podporujú zamestnanosť v obci. Schválené projekty v rámci ISRÚ MAS Stará Čierna voda, opatrenia 4.1 boli v celkovej výške 2,085 mil. EUR.

Združenie realizovalo aj 4 vlastné projekty (3 národné a 1 medzinárodný) v rámci opatrenia 4.2 Vykonávanie projektov spolupráce v celkovej výške viac ako 80 tis. EUR. Išlo o nasledovné projekty spolupráce:

- **Po stopách spoločného kultúrneho bohatstva v srdci Podunajskej nížiny** (projekt národný - zmluva o poskytnutí NFP č. 0742014).

Partnermi projektu boli: Miestna akčná skupina Dudváh (koordinačná MAS) a Miestna akčná skupina Stará Čierna voda. Projekt bol zameraný na ochranu a propagáciu kultúrnych pamiatok, prostredníctvom napr. vyhotovenia informačných tabúľ kultúrnych pamiatok, vydania bedekra o kultúrnych pamiatkach, ktorá pozostávala z publikácie, súčasťou ktorej bol propagačno-dokumentárny film na DVD o dôležitých kultúrnych pamiatkach. Výsledkom celého projektu bola vytvorená kultúrno-poznávacia cesta propagovaná medzi obyvateľmi a návštevníkmi územia.

- **Via Bohemica** (projekt nadnárodný - zmluva o poskytnutí NFP č. 0800531)

Partnermi projektu boli: Miestna akčná skupina Dudváh, MAS Moravský kras o.s. a Miestna akčná skupina Stará Čierna voda (koordinačná MAS). Projekt mal inovatívny charakter, keďže sa obnovila starobylá hospodárska cesta „Via Bohemica“ zo 14. storočia, ktorá prechádzala cez územie partnerských regiónov. Inovatívnosťou projektu boli napr. vytvorené regionálne značky, ktoré zatiaľ ani v širšom regióne neboli vytvorené a ktoré slúžia pre rozvoj miestnej ekonomiky. Ďalej spoločnými marketingovými aktivitami (festivaly, semináre, atď.) a materiálmi (informačné brožúry, publikácia Via Bohemica, filmový cestovateľský sprievodca, atď.) sa posilnila aj hospodárska cezhraničná spolupráca.

- **Spoločný marketing regionálnych značiek na juhozápadnom Slovensku (**projekt národný - zmluva o poskytnutí NFP č. 0900542)

Partnermi projektu boli: OZ Mikroregión RADOŠINKA (koordinačná MAS), Regionálne združenie Dolná Nitra o.z., Občianske združenie pre rozvoj mikroregiónu „Požitavie Širočina“, Miestna akčná skupina Stará Čierna voda a Miestna akčná skupina Dudváh. Projekt bol prioritne zameraný na spoločné marketingové aktivity existujúcej regionálnej značky „regionálny produkt PONITRIE®“ (ktorú vytvorili a na nitrianskom vidieku zaviedli OZ Mikroregión RADOŠINKA, RZ Dolná Nitra, o.z. a OZ pre rozvoj mikroregiónu „Požitavie- Širočina“) a regionálnej značky „regionálny produkt MALODUNAJSKO – GALANTSKO“, ktorú pripravili a zaviedli spoločne partneri MAS Stará Čierna voda a MAS Dudváh na svojich územiach.

- **Sladký a zdravý život - ovocná cesta Južného Slovenska (**projekt národný - zmluva o poskytnutí NFP č. 0800550)

Partnermi projektu boli Miestna akčná skupina Stará Čierna voda (koordinačná MAS), Miestna akčná skupina Dudváh, Občianske združenia KRAS, Partnerstvo Krtíšskeho Poiplia. Projekt mal v maximálnej miere inovatívny charakter, keďže doposiaľ nebol na Slovensku vytvorený takýto typ cesty ovocného druhu, doteraz sú známe len cesty ako: vínna cesta.

V rámci projektu bolo vybudované napr. drevená sušička ovocia, aká neexistuje ani na širšom okolí, bolo nakúpené zariadenie na spracovanie ovocného muštu, z ktorého produkty slúžia ako ukážkové pre každého záujemcu. Zároveň prostredníctvom slivkového, hruškového a jablkového festivalu, seminárov, výsadbou starých odrôd ovocných stromov zabezpečila propagácia ovocinárstva ako súčasť kultúrneho a prírodného dedičstva.

MAS Stará Čierna voda počas tohto obdobia zabezpečila maximálnu propagáciu svojho územia. Vydávali sa rôzne tlačené materiály (mapy, Info bulletiny, brožúry v 3 – 4 jazykových mutáciách), v každej obci sa osadili infokiosky s WIFI technológiou a svetelné panely takzvané City Lighty. V rámci zlepšenia informovanosti a vedomostnej úrovne vydávali informačné publikácie o kultúrnych a historických hodnotách regiónu. Publikácie opisovali históriu územia, kultúrne hodnoty, zaoberali sa s popularizáciou ľudového remeselníctva a tradíciami územia. Ďalej zástupcovia MAS za posledných 5-6 rokov sa zúčastnili na rôznych národných a medzinárodných výstavách, podujatiach, realizovalo sa každý rok min. 10 zasadnutí rôznch orgánov a pracovných stretnutí.

Fotografia č.1 Prezentácia na výstavách a veľtrhoch

Fotografia č.2 Školenie k projektovým výzvam

Cieľom všetkých činností MAS za posledných 10 rokov bolo skvalitniť ľudský potenciál, ako základnú podmienku pre zlepšenie kvality života na vidieku a zvýšiť povedomie obyvateľov o hodnotách územia, aby vytvárali také prostredie, ktoré s radosťou môžu zanechať svojim deťom, ako dedičstvo.

Povinné prílohy ku kapitole č.2:

Príloha č. 4 tohto Metodického pokynu - Zoznam členov MAS podľa sektorov (okrem obcí)

2.2 Tvorba partnerstva a stratégie CLLD

Proces tvorby verejno – súkromného partnerstva bol aktívne zahájený v roku 2004, kedy bol založený Mikroregión Termál a kedy sa začala s prípravou ISRÚ MAS Stará Čierna voda na programové obdobie 2007 -2013.

História tvorby partnerstva MAS Stará Čierna voda a stratégie CLLD MAS

- **Založenie „Mikroregiónu Termál“** (členmi sú obce a združenia) - rok 2004 (registrácia dňa 29.03.2004)
- **Vypracovanie rozvojového plánu mikroregiónu** (územie MAS Stará Čierna voda) – rok 2004 a 2005 pomocou finančnej podpory „Technická pomoc SAPARD“
- **Založenie MAS Stará Čierna voda** (členmi sú obce, podnikatelia, združenia a aktivisti z územia) – rok 2008 (registrácia dňa 02.07.2008)
- **Aktualizácia rozvojového plánu MAS Stará Čierna voda** – rok 2008 (odovzdanie na Ministerstve pôdohospodárstva SR dňa 12.12.2008)
- **Schválenie rozvojového plánu a udelenie štatútu MAS** – 03.08.2009
- **Podpísanie zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku v rámci Programu Leader (os 4 Leader)** – 24.11.2009
- **Implementácia ISRÚ MAS Stará Čierna voda** – od 24.11.2009
- **Začiatok prípravy stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda** – od 12.2014 (príprava analytickej časti stratégie CLLD MAS)

Verejnosť bola do procesu tvorby verejno-súkromného partnerstva, ako aj stratégie CLLD celý čas kontinuálne zapájaná viacerými adekvátnymi formami. Podnety a postupy pri vzniku partnerstva, plánovaní a realizovaní ISRÚ MAS Stará Čierna voda, ako aj zapojenie verejnosti do činnosti združenia v rokoch 2008 - 2015 sú podrobnejšie popísané v podkapitole 2.1 Vznik a história partnerstva.

Pri príprave stratégie CLLD nebola verejnosť vylúčená a akákoľvek diskriminácia je v tomto prípade zakázaná. Od konca roka 2014 do augusta 2015 bola pripravená analytická

časť Stratégie CLLD MAS. Aktívna informačná kampaň a zapojenie verejnosti do celého procesu začalo od septembra 2015, kedy sa uskutočnilo dotazníkové zisťovanie v každej obci MAS. Zber údajov týkajúcich sa názorov a potrieb samotných obyvateľov prebiehal participatívnou metódou – zapojením širokej verejnosti do tvorby tohto rámca. V procese tvorby SWOT analýzy a zisťovanie potrieb obyvateľov v mesiaci september-október 2015 na území MAS Stará Čierna voda sa realizoval dotazníkový prieskum, ktorú pripravili interní zamestnanci MAS. Dotazníky so sprievodným boli distribuované do každej domácností pomocou miestnych aktivistov, ktorí aj zozbierali vyplnené dotazníky, z ktorých sa vrátilo vyplnených 398 (najviac z Tomášikova, najmenej z Dolného Chotára). Ďalej dotazníky boli odovzdané zamestnancom MAS na verejných zhromaždeniach obyvateľov obcí územia, ktoré sa konali podľa harmonogramu v každej obci v októbri a novembri 2015. Na verejné zhromaždenia boli obyvatelia pozývaní formou vyhlásení obecným rozhlasom, zverejnením na verejných tabuliach obcí a pozvánkou s informačným letákom, ktorá bola súčasťou dotazníka (aj v elektronickom formáte na webovom sídle www.mas-scv.sk) pre obyvateľov územia. Výsledky stretnutí boli dôležitým zdrojom informácií pre audit zdrojov územia a tvorbu vízie, SWOT a problémovej analýzy, tvorbu stratégie a finančného rámca, resp. mali interaktívny charakter, prítomní sa otvorene vyjadrovali k situáciám v obciach a územia MAS. Predkladali konkrétne návrhy na riešenie problémov.

Po vyhodnotení dotazníkov sa pripravili prezentácie výsledkov hodnotenia na ďalších spoločných stretnutiach. Následne boli v dvoch členských obciach uskutočnené stretnutia s obyvateľmi z celého územia, kde boli predstavené výsledky dotazníkového prieskumu a pokračovalo sa v zisťovaní návrhov a potrieb občanov pre zlepšenie ich života a počas týchto regionálnych stretnutí boli navrhnuté priority, opatrenia, aktivity a financovanie celej stratégie. Na **obecných verejných stretnutiach** sa zúčastnilo **celkom 142 občanov**. Na **dvoch regionálnych odborných stretnutiach** sa zúčastnilo **61 obyvateľov.**

Na verejných obecných (celkom 8 stretnutí) a regionálnych stretnutiach (celkom 2 stretnutia) podarilo získať množstvo ďalších podnetných údajov, ktoré vo väčšine prípadov kopírovali názory a odpovede v dotazníkoch. V niektorých prípadoch aj doplnili, spresnili a rozšírili informácie z dotazníkového prieskumu. Vo väčšine prípadov účastníci boli veľmi aktívny a konštruktívny pri riešení úloh. Na obecných stretnutiach bol vypracovaný návrh SWOT analýzy, resp. sa realizoval brainstorming, na zistenie potrieb miestnych obyvateľov. Na regionálnych stretnutiach boli prezentované všetky výstupy z obecných stretnutí, resp. spoločnou prácou boli určené potreby miestnych obyvateľov. Na posledné stretnutie bol pripravený návrh priorít a opatrení na základe identifikovaných potrieb. Návrh účastníci

prerokovali a následne po určitých zmenách spoločne stanovili finančné rámce na jednotlivé opatrenia. Facilitátormi verejných stretnutí boli Ing. Ľudovít Kovács (predseda MAS a odborník na regionálny rozvoj – má 13 ročnú skúsenosť), RNDr. Lajos Tuba (riaditeľ RRA Šamorín, má viac ako 15 ročnú skúsenosť v oblasti regionálneho rozvoja) a Ing. Štefan Mészáros (podnikateľ, bankový poradca, odborník v oblasti manažmentu projektov).

Graf č. 3 Verejné obecné stretnutia k príprave stratégie CLLD

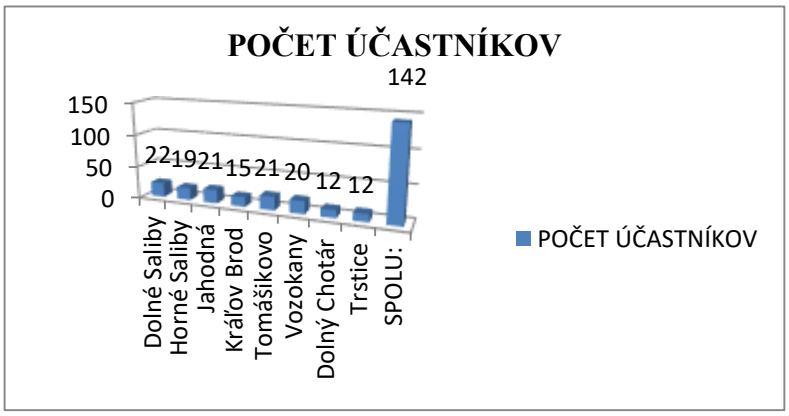

Zdroj: Vlastné spracovanie

Konečná podoba stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda bola prerokovaná a schválená na verejnom zasadnutí valného zhromaždenia, ako najvyššieho orgánu dňa 14.12.2015 a bola všetkými prítomnými členmi jednomyseľne schválená. Následne po uverejnený výzvy na doplnenie stratégií CLLD prebehli konzultácie v tematických skupinách (1 x podnikateľská, 2x verený sektor). Na základe tam dohodnutých parametroch bol spracovaný dodatok č. 1 stratégie, ktorý bol schválený Valným zhromaždením VZ MAS Stará Čierna voda dňa 14.6.2017.

Na základe uvedených skutočností môžeme konštatovať, že stratégia CLLD bola pripravovaná kontinuálne a bola pri jej celej príprave od začiatku až po úplný koniec tvorby zapojená široká verejnosť. Do tvorby stratégie boli zapojení aj externí poradcovia a facilitátori, ktorí poskytli odborný pohľad zvonka bez rodinných či iných väzieb a konfliktov záujmov.

<u>Nepovinné prílohy ku kapitole č.2:</u>

- Výstupy z dotazníkového zisťovania
- Fotodokumentácia z obecných stretnutí
- Fotodokumentácia z regionálnych odborných stretnutí
- Prezenčné listiny

3 Analytický rámec

3.1 Analýza zdrojov územia

Všeobecná charakteristika územia

Miestna akčná skupina Stará Čierna voda sa rozprestiera na Podunajskej nížine, v Trnavskom samosprávnom kraji. Územie MAS tvorí osem obcí s rozlohou 161,091 km², z toho sedem obcí je z okresu Galanta a jedna obec z okresu Dunajská Streda. Okresné mestá od obcí MAS sú vo vzdialenosti 10-20 km. Z hľadiska administratívno-správnej príslušnosti obce MAS Stará Čierna voda patria do Západoslovenského kraja (NUTS II), do Trnavského kraja (NUTS III) a do okresov Galanta a Dunajská Streda (NUTS IV). Územie MAS patrí medzi vidiecke územie, keďže hustota osídlenia je pod 120 obyvateľov na km². Na území ôsmich obcí žije viac ako 14 500 obyvateľov. Hustota osídlenia je 92,9~~11~~ obyvateľov na km² (nepovinná tabuľka 2).

Z hľadiska polohy a lokalizácie, medzi výhody územia MAS patrí:

- blízkosť veľkých miest (Galanta, Dunajská Streda, Šaľa, Sereď, Trnava, Nitra a Bratislava)
- dobrá dopravná dostupnosť do okolitých miest a obcí
- veľké firmy na okolí (Samsung a Jasplastik v Galante, Peugeot-Citröen v Trnave, Volkswagen v Bratislave, atď.), ktoré predstavujú výhodu z hľadiska riešenia zamestnanosti
- veľmi úrodná pôda (BPEJ je od 1 do 3) na väčšine územia MAS
- prírodné danosti územia – potoky Stará Čierna voda, Salibský Dudváh, Derňa, Šárd, rieka Malý Dunaj
- veľké zásoby termálnej vody – príkladom je Termálne kúpalisko Horné Saliby
- rozvinuté poľnohospodárstvo, prítomnosť kvalifikovaných odborníkov

Nevýhodou územia je veľký podiel veľkoplošného poľnohospodárstva a nedostatok menších producentov. V obciach často chýbajú komerčné služby, ktoré obyvatelia sú nútení vyhľadávať v mestách. Chýbajúce služby sú aj brzdou rozvoja cestovného ruchu. Malý je podiel aj malých a stredných podnikateľov a preto väčšina obyvateľov dochádza pracovať do veľkých firiem okolitých miest. veľkú premávku cez obce MAS kvôli blízkosti veľkých miest a firiem. Na druhej strane práve táto skutočnosť má v podstatnej miere vplyv na pracovné príležitosti, čo sa odzrkadľuje na priemernej nezamestnanosti na území MAS (k 31.12.2021 za okres Galanta 3,76% a okres Dunajská Streda 5%)~~7,89% za okresy Galanta a Dunajská Streda)~~.

Nepovinná tabuľka č.2: Hustota obyvateľstva na území MAS k 31.12.~~2014~~2020

Počet obyvateľov	Rozloha územia v km²	Hustota obyvateľstva na 1 km²
14 96~~83~~8	**161,091**	**92**

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, Geodetický a kartografický ústav Bratislava

Doterajší rozvoj územia

Územie bolo vždy významnou poľnohospodárskou oblasťou a v prvej polovici na surovinovú bázu boli vytvorené spracovateľské kapacity, ktoré však počas socializmu zanikli a miestni obyvatelia za prácou dochádzali do miest. Okrem poľnohospodárskej prvovýrobe sa na území MAS nachádzajú aj odvetvia cestovného ruchu s niekoľko desaťročnou históriou a tradíciou a mnohé ďalšie potenciály, ktoré sa ešte len začínajú využívať. Po roku 1989 postupne sa rozvíjalo aj súkromné podnikanie, ktorému sa však podarilo len sčasti využiť rozvojový potenciál.

Na území MAS Stará Čierna voda sa vďaka úrodnej pôde v regióne poľnohospodárska prvovýroba udržiava na priemernej úrovni. Najvýznamnejšie poľnohospodárske podniky na území MAS sú: Poľnohospodárska spoločnosť Dolné Saliby, Poľnohospodárske družstvo Hrušov, Poľnohospodárske družstvo Jahodná, AGROSTAAR KB spol. s r.o. Kráľov Brod, AGRIMPEX, družstvo v Trsticiach

Najvýznamnejšie potenciály z hľadiska rozvoja cestovného ruchu v regióne:

- *Vodná turistika* - vodní turisti najviac využívajú Malý Dunaj na splav (v blízkosti obcí Tomášikovo, Jahodná a Trstice). Priemerné podmienky pre vodných turistov poskytuje aj rieka Stará Čierna voda. V blízkosti na nachádza aj Klátovské rameno a rieka Váh

- *Jazdectvo* - jazda na koni patrí v regióne medzi odvetvia, ktoré sa tu postupne udomácňujú. Služby ponúkajú Občianske združenie hornosalibských koniarov – NYERGES v Horných Salibách a pri obci Jahodná na Czajlik Ranch v malebnom prostredí Klátovského ramena
- *Gastronómia a tradície* - obce MAS sú charakteristické rôznymi gastronomickými špecialitami a tradíciami, k dispozícií sú aj dobré reštaurácie – Penzión Vén Diófa vo Vozokanoch, Reštaurácia a penzión Alba Régia v Jahodnej, reštaurácia TOLDI v Matúškove, Penzión Komlós v Horných Salibách, Reštaurácia Mona v Dolných Salibách, Festival Dolnosalibská jurta, Jahodový festival v Jahodnej.
- *Pamätihodnosti a kultúrne pamiatky v regióne* - Renesančný kaštieľ a Neogotický kaštieľ Eszterházyovcov v Galante, Kaštieľ v Nebojsi, Klasicistický kaštieľ a hrad v Šintave, Kaštieľ s neogotickou úpravou v Sládkovičove, Kaštieľ Eszterházyovcov a Vodný kolový mlyn Maticza v Tomášikove, Neoklasicistický kaštieľ v Šoporni, Ábrahámffyho kaštieľ v Košútoch, Némethov vodný mlyn v Jelke, Rímskokatolícky kostol Panny Márie v Diakovciach, Vodný mlyn v Dunajskom Klátove, atď.,
- *Relaxačné a športovo-rekreačné zariadenia* – Termálne kúpalisko Horné Saliby, Retro Thermal Diakovce a Vincov les (mesto Sládkovičovo), Termálno-relaxačné centrum Galandia (mesto Galanta), Termálpark v Dunajskej Strede, Stredisko vzdelávania a oddychu v Kaskádoch, Letné kúpalisko Modrá Perla vo Veľkých Úľanoch, Ranč na Striebornom jazere v Galante, Detská farma Humanita, Czajlik Ranč v Dunajskom Klátove.

Okrem už spomínanej poľnohospodárskej prvovýrobe a existencií cestovného ruchu v širšom regióne sú významné priemyselné a obchodné zóny: *Priemyselné zóny juh, juhovýchod a severovýchod v Galante* (Samsung, Jasplastik, atď.), *Obchodná zóna v Galante a Dunajskej Strede* (Kaufland, Vendo Park, Hypernova, MAX, NAY, atď.), *Priemyselný park Juh a Západ v Sládkovičove* (Mraziarne, Bekaert, KOAM Elektronik, Cukrovar, atď.) a *Logistický park pri Gáni* (Tesco, DHL, atď.)

Vo všetkých troch rozvojových oblastiach, tj. poľnohospodárstvo, hospodárstvo a cestovný ruch, v regióne sa realizovali väčšie investičné projekty, z ktorých niektoré boli finančne podporené aj z národných zdrojov, medzi ktoré patrí:

- územie MAS: Vybudovanie penziónu Komlóš a Relaxačného centra na Termálnom kúpalisku Horné Saliby,

- širší región: Vybudovanie Termálneho centra Galandia, Rekonštrukcia Termálneho kúpaliska Vincov les, Vybudovanie infraštuktúry k Priemyselnej zóne Juhovýchod v Galante,

Na území sa začala spolupráca typu Leader medzi prvými na Slovensku. V rámci pilotného projektu tvorby stratégia v Programe Sapard bol založený Mikroregión Termál, a v rámci Programového obdobia 2007-2013 bol spracovaná a úspešne realizovaná rozvojová stratégia MAS Stará Čierna voda. Napriek tomu, že stratégia, spracovaná v rámci programu SAPARD identifikovala aj potrebu podpory podnikateľského sektora a verejných služieb, vzhľadom na centrálne stanovené obmedzenia pre programovacie obdobie 2007-2013 realizácia týchto zámerov bola prenesená na programovacie obdobie 2014-2020 a tvorili dôležitú východiskovú bázu spracovania stratégie. Stratégia CLLD MAS reaguje na všetky potenciály, plánované a realizované investície regiónu. Výrazne by prispela k zlepšeniu základných životných podmienok miestnych obyvateľov, boli by zabezpečené podmienky rozvoja vidieckeho cestovného ruchu a miestneho hospodárstva a zvýšila by sa vedomostná úroveň a záujem o veci verejné u obyvateľov. V posledných rokoch, najmä v období 2007 - 2013 nastal badateľný rozvoj územia, kedy MAS Stará Čierna voda realizovala projekty prostredníctvom prístupu LEADER. Realizované boli rôzne verejné, neziskové a súkromné projekty, podporené z EÚ fondov, zo štátneho rozpočtu a súkromných zdrojov. Všetky projekty verejného sektora boli vypracované a realizované podľa stanovených priorít obce, ďalej v súlade so stratégiou MAS Stará Čierna voda, v súlade s regionálnym operačným plánom danej obce a s globálnym cieľom Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 – *zoznam projektov viď v Projektovom zámere, resp. v prílohe č.6 k Stratégii CLLD MAS.*

Zvláštnosti, špecifiká a charakteristické črty MAS Stará Čierna voda

V minulosti dôležitým zdrojom príjmov obyvateľov v regióne obcí MAS bolo mlynárstvo a rybolov, čo dokumentujú aj zachované kultúrne a historické pamiatky. Typické črty mlynárstva ešte existujú pri dvoch vodných mlynoch na Malom Dunaji pri Tomášikove a Jahodnej. Na Malom Dunaji a Dudváhu bol rozšírený rybolov, ktorý v 30.-tych rokoch 20.-teho storočia ako odvetvie zanikol. Typickú črtu rybárstva a význam vody na území MAS môžeme sledovať aj v piatich erboch obcí (Dolné Saliby, Tomášikovo, Vozokany, Jahodná a Dolný Chotár). Veľký význam už od minulosti sa kladie aj rozvoju poľnohospodárstva vďaka kvalitnej ornej pôde, ktorá je vo väčšine zaradené do I. BPEJ. Práve tieto 3 prvky – mlynárstvo, rybárstvo a poľnohospodárstvo tvoria charakteristické črty a sú základom pre budovanie identity územia MAS.

V súčasnosti na území MAS Stará Čierna voda pôsobí viac ako 70 registrovaných neziskových organizácií, občianskych združení a neformálnych združení, ktoré v 8 obciach MAS veľmi dobre spolupracujú. Podieľajú sa na organizovaní viac ako 100 kultúrno-spoločenských podujatí ročne, z ktorých cca 20 je považovaných už za tradičných. Medzi výhody oproti ostatným územiam patrí, že obce MAS Stará Čierna voda sa nachádzajú na nadregionálne významných tranzitných úsekoch, ďalej na území disponuje veľkým potenciálom termálnej vody, a preto na území MAS je vybudované rekreačné zariadenie Termálne kúpalisko Horné Saliby (TK Horné Saliby). V neposlednom rade medzi výhody patrí aj fakt, že obce, miestne podnikateľské subjekty a neziskové organizácie a združenia majú bohaté skúsenosti s implementáciou projektov zo štrukturálnych fondov.

Prírodné zdroje, pôdny fond, lesné a vodné plochy

Územie MAS Stará Čierna voda sa nachádza v strednej a južnej časti Podunajskej nížiny, v najteplejšej a najproduktívnejšej poľnohospodárskej oblasti Slovenskej republiky. Územie s rozlohou 16 109,1 ha má nížinný charakter s vysokým podielom ornej pôdy, avšak s minimálnou lesnatosťou a výmerou vodných plôch a nízkym zastúpením chránených území. Územie ponúka veľa prírodných daností (nepovinná tabuľka č.3), ktoré sú rozhodujúcim faktorom pri rozvoji obcí MAS.

Nepovinná tabuľka č.3: Prírodné hodnoty na území MAS Stará Čierna voda

Názov	Lokalita, kde sa nachádza	Názov
Chránené územia	Obec Tomášikovo	Chránený areál "Tomášikovský park", prírodná pamiatka "Tomášikovský presyp"
Chránený strom	Obec Dolné Saliby	2 ovocné stromy hruška
	Obec Vozokany	Gaštan
Archeolog. Náleziská	Obec Vozokany	Pieskové duny
Vodné plochy	Obec Dolné Saliby	Rybník Kandia
	Obec Horné Saliby	3 umelo vytvorené jazerá
	Obec Jahodná	Rybník Biffar
	Obec Tomášikovo	Štrkovisko Kányás
Potoky a rieky	Obec Tomášikovo, Jahodná, Trstice a Dolný Chotár	Malý Dunaj
	Obec Horné Saliby a Dolné Saliby	Salibský Dudváh a Šárd

	Obec Vozokany, Tomášikovo, Horné Saliby, Dolné Saliby, Kráľov Brod a Dolný Chotár	Stará Čierna voda
	Obec Dolné Saliby	Derňa

Zdroj: obecné úrady

Pôdny fond

Charakteristickou črtou územia MAS Stará Čierna voda sú vhodné pôdne a klimatické podmienky pre poľnohospodársku činnosť. Prevažujú černozeme kultizemné karbonátové a pri riekach fluvizeme kultizemné karbonátové. Pôdno-ekologickým podmienkam zodpovedá i štruktúra osevných plôch, nakoľko územie patrí do kukuričnej oblasti a charakterizuje ho predovšetkým poľnohospodárska výroba. Pestuje sa pšenica, jačmeňa, kukurice na zrno, repka a slnečnica. Okrem toho sa pestujú aj silážne plodiny, ako napr. lucerna a kukurica, ale len na územiach obcí, kde ešte existuje živočíšna výroba (napr. obce Dolné Saliby, Horné Saliby – časť Hrušov, Jahodná, Kráľov Brod a Trstice). Plochy ornej pôdy sú obhospodarované v podobe veľkoplošných honov bez nelesnej stromovej a krovinovej vegetácie a trvalých trávnych porastov. Trvalé trávne porasty sa vyskytujú len na brehoch tokov, lemujúce brehy potokov a sú značne ovplyvnené ľudskou činnosťou. Trvalé kultúry (vinice, záhrady, ovocné sady) zaberajú 688,7 ha z celkovej výmery záujmového územia. Z toho takmer polovicu predstavujú záhrady - hlavne pridomové, ktoré zaberajú 341,9 ha z celkovej výmery územia. V pridomových záhradách sa pestuje ovocie, zelenina a okrasné rastliny. Ovocné sady zaoberajú 225,7 ha. Vinice zaberajú len 121,1 ha z celkovej výmery územia, čo svedčí o tom, že pestovanie hrozna nie je charakteristické pre túto oblasť.

Katastrálna plocha územia MAS Stará Čierna voda predstavuje celkom 16 109,1 ha (nepovinná tabuľka č.4). Z celkového pôdneho fondu územia MAS poľnohospodárska pôda tvorí 84% a nepoľnohospodárska pôda 16%. Poľnohospodársku pôdu tvorí až 95% ornej pôdy a 5% trvalých kultúr – vinica, záhrada a ovocný sad. Z nepoľnohospodárskej pôdy 33% zaberá lesná plocha, 37% zastavaná plocha a nádvorie, 17% vodná plocha a 13% ostatná plocha.

Nepovinná tabuľka č.4: Pôdny fond na území MAS Stará Čierna voda

Celkom (ha)	**Poľnohospodárska pôda (ha)**				**Nepoľnohospodárska pôda (ha)**				
	Orná pôda	**Trvalé kultúry**	**TTP**	**Spolu**	**Lesná plocha**	**Vodná plocha**	**Zast. pôda**	**Ostat. pôda**	**Spolu**

16 109,1	12 736,4	688,7	43,4	**13 468,5**	862,9	452,6	988,7	336,4	**2 640,6**

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Graf č.4 Pôdny fond MAS

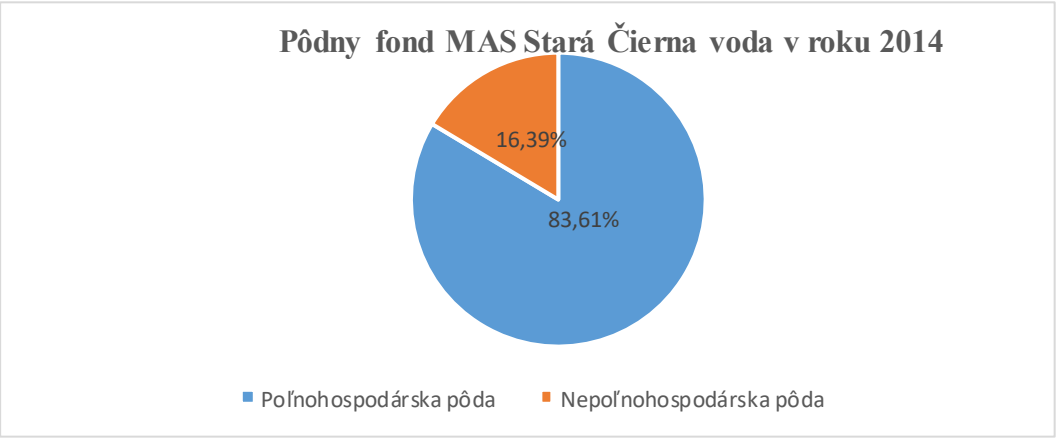

Graf č.5 Štruktúra poľnohospodárskej pôdy

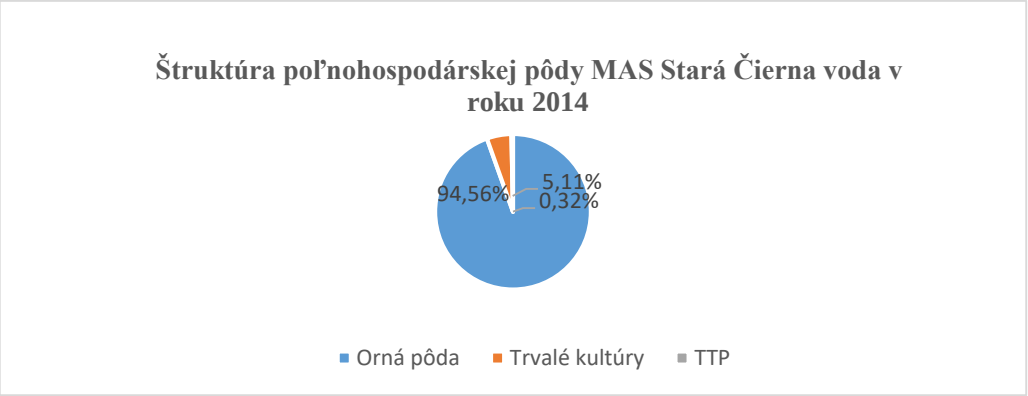

Graf č.6 Štruktúra nepoľnohospodárskej pôdy

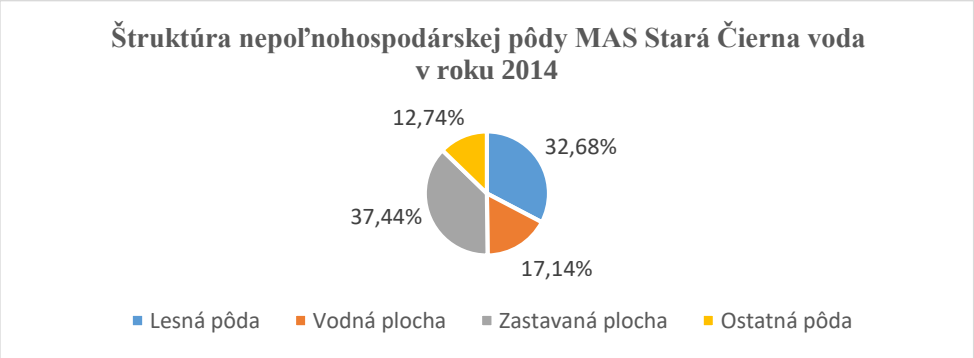

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Lesné plochy, dreviny a vodné plochy

Lesné pozemky územia MAS predstavujú len 5,4% katastra, tzn. lesnatosť územia je minimálna. Celková výmera lesných pozemkov je 862,9 ha (nepovinná tabuľka č.4), pričom najväčšie rozlohy sa nachádzajú na územiach obcí Jahodná (215,2 ha), Horné Saliby (190,6 ha), Tomášikovo (133,9 ha), Vozokany (132,1 ha) a Dolný Chotár (129,3 ha). Naopak na územiach obcí Dolné Saliby (29,5 ha), Kráľov Brod (21,9 ha) a Trstice (10,4 ha) výmera lesnej plochy je takmer nulová. Lesný fond tvoria ochranné lesné pásy (tzv. vetrolamy) vysadené zo šľachteného topoľa, v menšej miere z agáta bieleho, len pri Tomášikove sa nachádza les borovice čiernej.

Okrem vetrolamov, malých lesných plôch a chránených oblastí na území niektorých obcí MAS sa nachádzajú aj chránené stromy. V zmysle schválených všeobecne záväzných nariadení obcí sa jedná o nasledovné chránené stromy:

- **Hruška** v katastrálnom území Dolné Saliby, svojou výškou a tvarom dáva lokalite osobitný náhľad.
- **Hruška** v katastrálnom území Dolné Saliby, pravdepodobne bol vysadený koncom 19. alebo na začiatku 20. storočia. Vek odhadujeme na sto rokov.
- **Gaštan** v katastrálnom území Vozokany.

Vodné plochy s celkovou rozlohou 452,6 ha tvoria len 2,8% celého katastra. Najväčší vodný tok územia MAS je Malý Dunaj, ktorý lemuje z južnej strany katastre Jahodnej, Tomášikova a Trstíc. Okrem tejto rieky cez územie pretekajú len menšie potoky. Cez katastre, resp. na hranici katastra obcí Vozokany, Tomášikovo, Kráľov Brod, Horné Saliby, Dolné Saliby, Dolný Chotár a Jahodná meandruje tok Starej Čiernej vody (z tohto aspektu vychádza aj názov MAS), ktorý žiaľ bol vodohospodárskymi zásahmi značne devastovaný a koryto je na mnohých miestach na pokraji zanesenia. Pri obci Tomášikovo Čierna voda ústí do Malého Dunaja. V severnej časti územia, v katastroch obcí Horné a Dolné Saliby tečie potok Salibský Dudváh, ktorý pri obci Kráľov Brod ústí do Starej Čiernej vody. V tejto časti sa nachádza aj potok Šard, ktorý ústí do Salibského Dudváhu medzi obcami Horné a Dolné Saliby. Z vodných plôch je najväčšie štrkovisko Kányás (4 ha) v Tomášikove v blízkosti Malého Dunaja. Okrem toho v Dolných Salibách existuje jazero Kandia (2 ha), v Horných Salibách Dögös (1 ha) a v Jahodnej rybník Biffar (7,5 ha). Na území MAS prietoky a vodné stavy povrchových tokov sa sleduje vodný stav len na Malom Dunaji pri obci Trstice a na Dudváhu pri obci Čierny Brod (vedľa územia MAS). Všetky rieky a potoky, ktoré pretekajú cez územie MAS Stará Čierna voda od roku 1997 spravuje Slovenský vodohospodársky podnik, š.p..

Tabuľka nepovinná č. 5: Vodný stav na prietokoch v blízkosti MAS Stará Čierna voda

Stanica	Vodný tok	Čas merania	Vodný stav
Čierny Brod	Dudváh	10.12.2015	15cm
Trstice	Malý Dunaj	10.12.2015	137 cm

Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav, www.shmu.sk

Poľnohospodársky znevýhodnené oblasti SR – LFA a Nitrátová direktíva

Podľa kritérií nariadenia Rady (ES) č. 1257/1999, čl. 16-21 s prihliadnutím na prírodné, ekonomické a demografické podmienky Slovenskej republiky sú vymedzené znevýhodnené oblasti. Územia obcí MAS Stará Čierna voda nie sú zaradené do znevýhodnených oblastí. Znevýhodnené oblasti a oblasti s environmentálnymi obmedzeniami boli rozčlenené do nasledujúcich kategórií:

- Horské oblasti
- Ostatné znevýhodnené oblasti
- Oblasti so špecifickými nevýhodami
- Oblasti nezaradené do znevýhodnených oblastí

Na území SR boli Nariadením vlády SR zo dňa 26.6.2003 vyčlenené zraniteľné oblasti na základe „Nitrátovej direktívy“. **Nitrátová direktíva** je súborom opatrení, ktoré smerujú k zníženiu možností znečistenia vodných zdrojov (povrchových aj podzemných) dusičnanmi, ktoré môžu pochádzať z minerálnych hnojív, z hospodárskych hnojív (maštaľný hnoj, hnojovica, močovka) a to vtedy, keď sú aplikované v nadmerných dávkach a v nesprávnom čase, alebo keď sú zle uskladňované. Nitrátová direktíva bola vypracovaná na základe „Smernice 91/676/EC o ochrane vodných zdrojov pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcimi z poľnohospodárstva“. Aj územia obcí MAS Stará Čierna voda patria do zraniteľného územia z hľadiska ochrany vodných zdrojov. Poľnohospodárske subjekty, hospodáriace na spomínaných územiach, sú povinné rešpektovať osobitné zásady hospodárenia podľa „Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe“ a od roku 2009 „GAEC a Cross Compliance“. V zraniteľných oblastiach sa na základe súboru pôdnych, hydrologických, geografických a ekologických parametrov určili pre každý poľnohospodársky subjekt 3 kategórie obmedzení hospodárenia:

- ***kategória A*** – produkčné bloky s najnižším stupňom obmedzenia hospodárenia,
- ***kategória B*** – produkčné bloky so stredným stupňom obmedzenia hospodárenia,
- ***kategória C*** – produkčné bloky s najvyšším stupňom obmedzenia hospodárenia.

Na území MAS Stará Čierna voda sa nachádzajú parcely v kategóriách „A“, „B“ a „C“ a sú zaradené do rôznych lokalít. Takmer vo všetkých obciach MAS je zastúpenie všetkých kategórií obmedzenia hospodárenia. Výnimkou je len obec Dolné Saliby, kde sa nenachádza produkčný blok s najvyšším stupňom obmedzenia hospodárenia (kategória C). Ďalšie obmedzenia hospodárenia musia byť dodržané aj na chránených územiach.

Regionálny územný systém ekologickej stability (RÚSES)

V rámci RÚSES (Regionálny územný systém ekologickej stability) na území MAS Stará Čierna voda sa nachádzajú nasledovné nadregionálne a regionálne biocentrá a biokoridory a interakčné prvky, ktoré výrazne zvyšujú ekologickú stabilitu územia:

- Biocentrum regionálneho významu „Tomášikovský presyp“
- Biocentrum regionálneho významu „Mŕtve ramená Čiernej vody“
- Biocentrum regionálneho významu „Meandre Čiernej vody“
- Biocentrum regionálneho významu „Hrušovský les“
- Biokoridor nadregionálneho významu „Malý Dunaj“
- Biokoridor regionálneho významu „Čierna Voda“
- Biokoridor regionálneho významu „Suchý potok“
- Biokoridory regionálneho významu „Dudváh“, „Šárd“, „Salibský Dudváh“ a „Derňa“.

Chránené oblasti

Za chránené územia možno vyhlásiť lokality, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu a biotopy národného významu, biotopy druhov európskeho významu, biotopy druhov národného významu a biotopy vtákov, vrátane sťahovavých druhov, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, významné krajinné prvky alebo územia medzinárodného významu. Na území MAS sa nachádzajú len 2 chránené územia v zmysle zákona č. 543/2003 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, a to:

- ***Tomášikovský presyp (evidenčné číslo: 171)*** – výmera chráneného územia je 9 875 m^2. Prírodná pamiatka sa nachádza v k.ú. Tomášikovo a bola vyhlásená za chránenú v roku 1973. Predmetom ochrany je ochrana pieskového presypu, významného z dôvodu zachovania typických spoločenstiev piesko- a suchomilných druhov rastlín a živočíchov na jeho okrajoch.

- ***Tomášikovský park (evidenčné číslo: 979)*** – výmera chráneného územia je 228 866 m^2. Chránený areál sa nachádza v k.ú. Tomášikovo a bol vyhlásený za chránené v roku 1983. Predmetom ochrany je historický park v obci Tomášikovo - najväčší a najvýznamnejší v okrese Galanta.

Na základe Národného zoznamu chránených vtáčích území a Národného zoznamu území európskeho významu na žiadnu obec MAS sa nevzťahujú normy NATURA 2000.

Demografická situácia

Na základe údajov získaných zo Štatistického úradu SR za roky 2005-2014 vidíme, že vývoj počtu obyvateľov na území MAS Stará Čierna voda od roku 2005 do roku 2010 mal stúpajúcu tendenciu, od roku 2010 zaznamenal pokles a v ďalších rokoch má opäť stúpajúci charakter. V porovnaní s rokom 2005 stúpol počet obyvateľov na území MAS o viac ako 400 ľudí, na súčasných 14 838 obyvateľov. Najvýraznejší nárast obyvateľov bol zaznamenaný v obci Dolný Chotár, kde sa počet obyvateľov od roku 2005 do roku 2014 zdvojnásobil (prírastok 229 osôb). Prírastok vykazujú aj ostatné obce územia MAS (Horné Saliby 77 osôb, Jahodná 72 osôb, Vozokany 69 osôb, Tomášikovo 54 osôb a Dolné Saliby 1 osobu). Naopak pokles vykazujú obce Kráľov Brod (43 osôb) a Trstice (25 osôb).

Graf č.7 Vývoj počtu obyvateľov od roku 2005 v obciach MAS

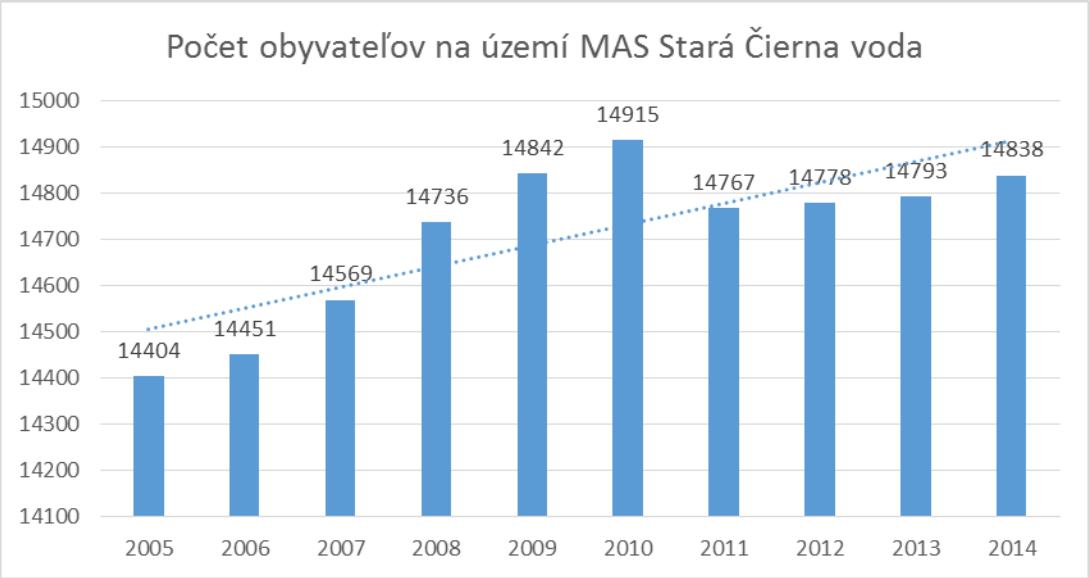

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Tabuľka nepovinná č. 6:: Demografická štruktúra obyvateľstva územia MAS Stará Čierna voda k 31.12.2014

Územie	Spolu	muži	Ženy	muži v %	ženy v %
Spolu	**14 838**	**7 308**	**7 530**	**49,25**	**50,75**

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Graf č.8: Demografická štruktúra obyvateľstva MAS Stará Čierna voda k 31.12.2014

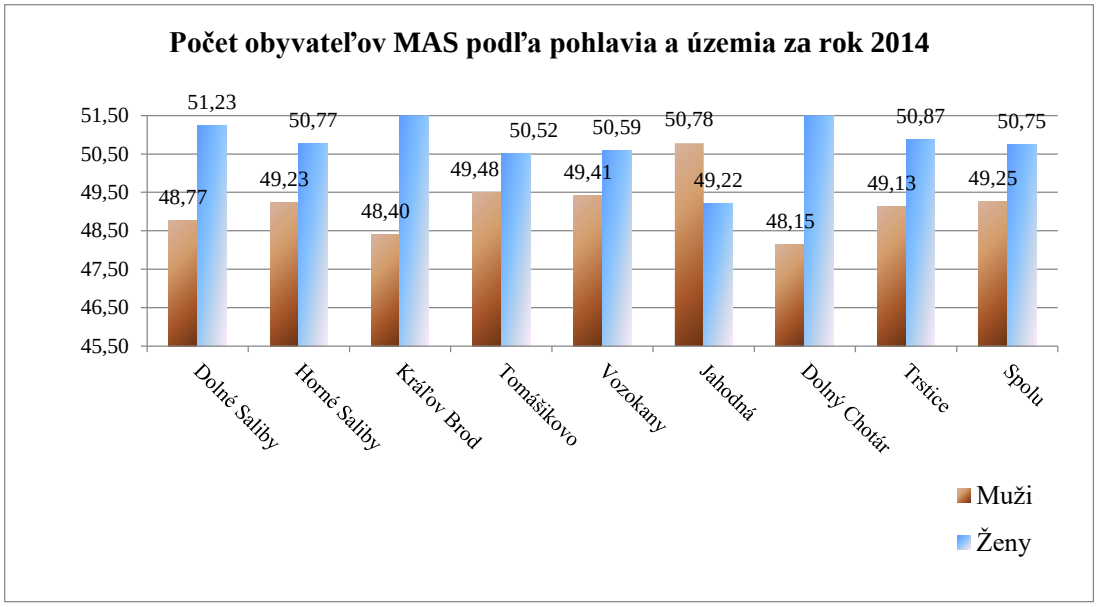

Na základe porovnania demografickej štruktúry mužov a žien (tabuľka nepovinná č.6) podľa jednotlivých obcí vyplýva, že okrem jednej obce - Jahodná, každá obec má vyššie zastúpenie populácie žien. Najvyšší podiel žien (51,85 %) je zaznamenaný v obci Dolný Chotár. Celkový pomer predstavuje 49,25 % muži a 50,75 % ženy.

Tabuľka nepovinná č.7: Celkový prírastok obyvateľov územia MAS Stará Čierna voda

	2008	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Narodení	146	146	130	107	126	145	146
Zosnulí	176	180	200	158	229	146	137
Prirodzený prírastok (-úbytok)	**-30**	**-34**	**-70**	**-51**	**-103**	**-1**	**9**
Prisťahovaní	318	263	318	584	247	232	255
Vysťahovaní	158	129	185	187	193	179	226
Migračný trend	**160**	**134**	**133**	**397**	**54**	**53**	**29**
Celkový prírastok (-úbytok)	**130**	**100**	**63**	**346**	**-49**	**52**	**38**

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Graf č.9: Celkový prírastok obyvateľstva na území MAS Stará Čierna voda

V rámci prirodzeného prírastku medzi narodenými a zosnulými (tabuľka nepovinná č.7) najväčšia odchýlka bola v roku 2012 (-103 ľudí), naopak prirodzený prírastok + 9 ľudí vykazuje rok 2014. Migračný trend počtu ľudí za celé sledované obdobie rokov 2006-2014 vykazuje kladnú hodnotu. Najviac ľudí sa prisťahovalo v roku 2011 (584 ľudí), Tento údaj predstavuje pozitívny trend. Napriek tomu trendová spojnica vykazuje klesajúcu tendenciu. Najviac ľudí sa vysťahovalo v roku 2014 (226 ľudí) ale i napriek tomu migračný trend v tomto roku vykazuje kladnú hodnotu (+29 ľudí).

Národnostné zloženie

Z pohľadu národnostného zloženia je MAS rôznorodá (tabuľka nepovinná č.8). Z celkového počtu obyvateľov územia MAS 77% tvoria obyvatelia maďarskej národnosti (11 349 ľudí), ale najmä kvôli dvom obciam (Horné Saliby a Dolné Saliby) na území žije 20% obyvateľov slovenskej národnosti (3 004 ľudí). K rómskej národnosti sa hlási 55 osôb v obciach Tomášikovo, Trstice, Horné Saliby a Jahodná. Podľa odhadov obecných úradov však na území žije oveľa viac Rómov.

Tabuľka nepovinná č.8: Národnostné zloženie obyvateľov na území MAS

Územie	**slovenská**	**maďarská**	**rómska**	**židovská**	**iná**	**spolu**
Spolu	**3 004**	**11 349**	**55**	**0**	**351**	**14 759**

Zdroj: SODB 2011

Graf č.10: Štruktúra obyvateľstva podľa národnostného zloženia

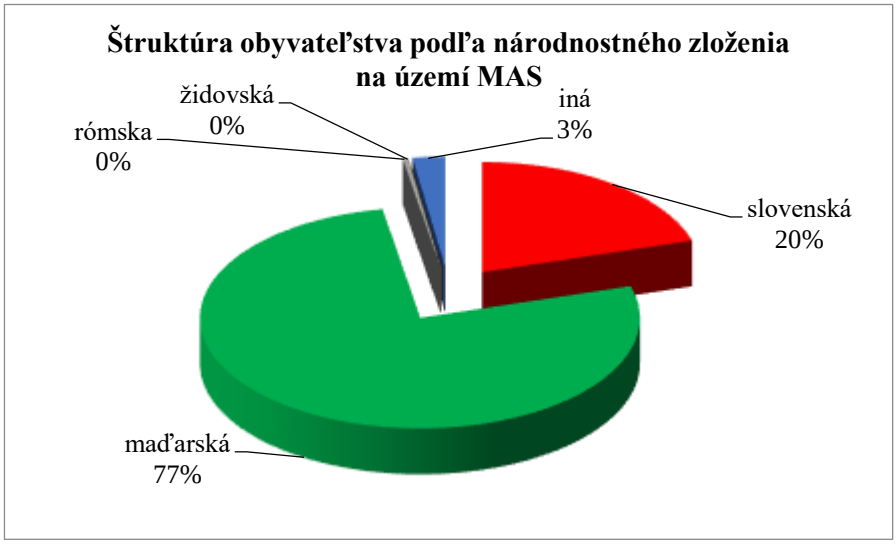

Vierovyznanie

Z hľadiska náboženského zloženia je MAS Stará Čierna voda veľmi rozmanitá (tabuľka nepovinná č.9). Na území MAS je výrazná prevaha rímsko-katolíkov (72%). Dve obce (Dolné a Horné Saliby) majú výrazný podiel evanjelikov (26-60%). Celkovo však toto vierovyznanie činí 10% obyvateľstva. Náboženské zloženie je tradičné a bolo len čiastočne ovplyvnené výmenou obyvateľstva po 2. svetovej vojne, čo zase výrazne zmenilo aj národnostné zloženie obidvoch Salíb. Na území MAS až 12% obyvateľov sa nehlási k žiadnemu vierovyznaniu. 4% ľudí je bez vyznania, pričom je zaujímavé pozorovať, že najväčšie percento obyvateľov bez vyznania je taktiež v obciach Dolné Saliby (33%) a Horné Saliby (32%), čo je veľmi vysoké v porovnaní s ostatnými obcami a mestami v regióne.

Tabuľka nepovinná č.9: Náboženské zloženie obyvateľov na území MAS

Územie	Rímsko-katolícka cirkev	Evanjelická cirkev	Reformovaná kresťanská cirkev	Ostatné	Bez vyznania	Nezistené	Spolu
Spolu	**10 644**	**1 454**	**159**	**205**	**1 729**	**568**	**14 759**

Zdroj: SODB 2011

Graf č.11: Náboženské zloženie obyvateľov MAS

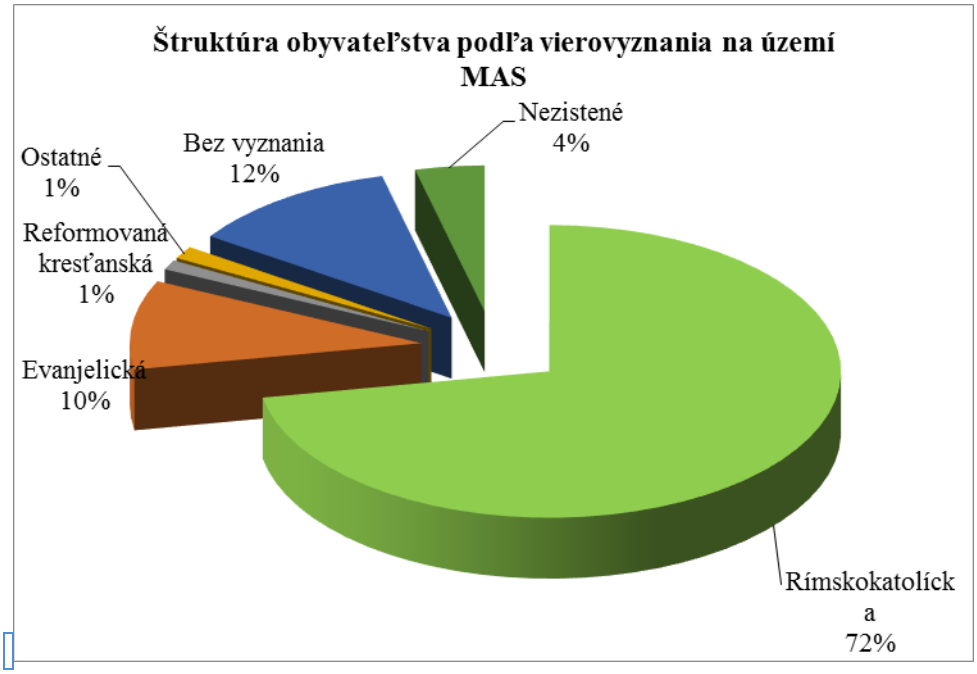

Vzdelanostná úroveň

Vzdelanostná štruktúra odzrkadľuje vidiecky charakter územia MAS (tabuľka nepovinná č.10). Len 6,25 % obyvateľov MAS má vysokoškolské vzdelanie. Najpočetnejšiu skupinu tvoria obyvatelia so stredným odborným vzdelaním (26,07%), druhú najpočetnejšiu skupinu tvoria osoby so základným vzdelaním (24,03%) a tretiu skupinu tvoria obyvatelia s učňovským vzdelaním (22,83%). Vývojové trendy za posledné obdobie nie je možné sledovať, keďže posledný údaj pochádza z roku 2011, kedy bolo sčítanie obyvateľov, domov a bytov. V rámci vzdelanosti najhoršia situácia je v obci Vozokany, kde len 4,55% obyvateľstva má vysokoškolské vzdelanie z celkového počtu 923. Najlepšia situácia prevláda v obci Horné Saliby, kde 31,96% obyvateľov má vysokoškolské vzdelanie z celkového počtu vysokoškolsky vzdelaných osôb územia MAS. S ohľadom vzdelanostnej úrovne najviac ľudí so základným vzdelaním je v obci Trstice 1 019 ľudí, čo z celkového počtu 3 546 činí 28,74% a najmenej je v obci Dolný Chotár 81 osôb (2,28%).

Tabuľka nepovinná č.10: Najvyšší ukončený stupeň školského vzdelania na území MAS

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Počet ľudí MAS									
	Dolné Saliby	Horné Saliby	Kráľov Brod	Tomášikovo	Vozokany	Jahodná	Dolný Chotár	Trstice	Spolu	Spolu v %
Celkom	**1 933**	**3 220**	**1 156**	**1 601**	**1 164**	**1 477**	**403**	**3 805**	**14 759**	**100,00**

Zdroj: SODB 2011

Graf č.12: Najvyššie ukončené vzdelanie

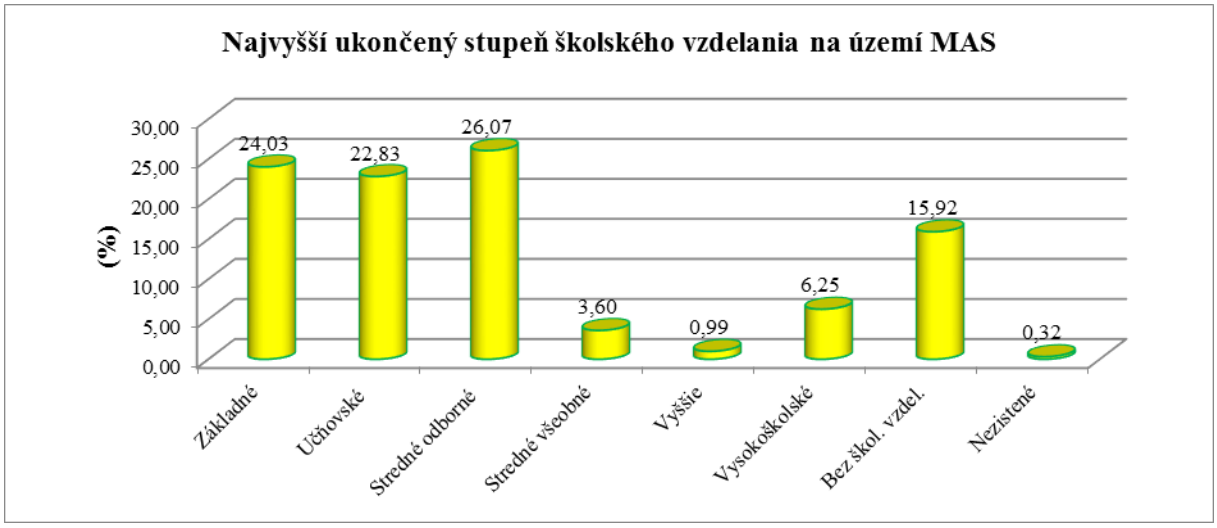

Bývanie a infraštruktúra domácností

Na základe údajov, získaných zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2001, štruktúra bytového fondu odzrkadľuje vidiecky ráz. Viac ako 90% obyvateľov býva v rodinných domoch. Pomer neobývaných domov je vysoký (nad 10%). Vďaka vybudovaním obecným nájomným bytom vo všetkých obciach MAS za posledných 5 sa veľmi zlepšila situácia v bývaní (odzrkadľuje hodnotenie v brainstormingu) . Tento trend v budúcnosti môže naďalej pokračovať, aj pomocou vybudovania rodinných domov.

Tabuľka nepovinná č.11: Priemerná obývanosť bytov na území MAS

Územie	Byty spolu	Počet obyvateľov	Obývanosť (obyvateľ / byt)
MAS celkom	**5 398**	**14 838**	**2,75**

Zdroj: Štatistický úrad SR

Graf č.13

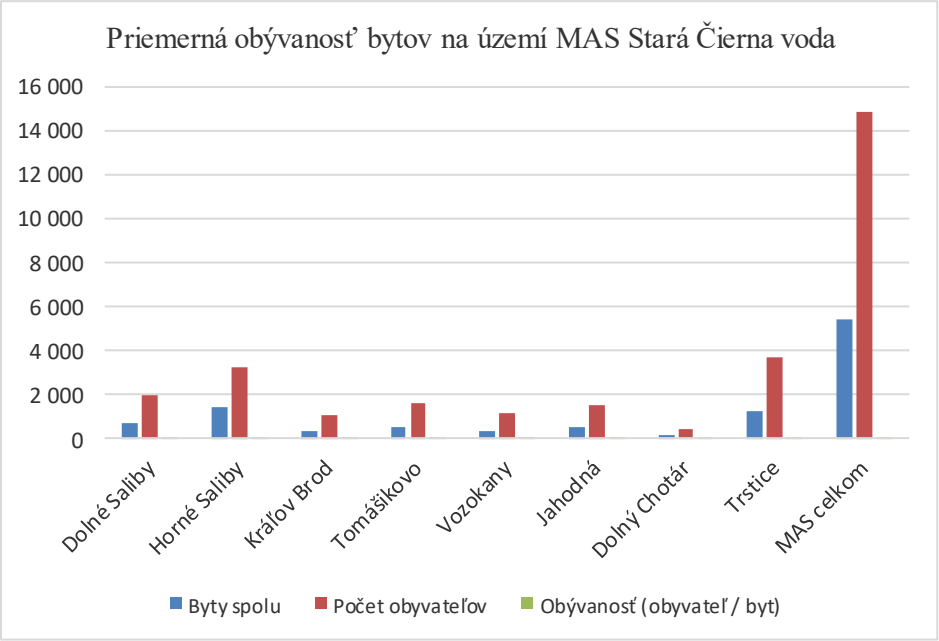

Technická infraštruktúra

Na území MAS je celkom 105 km cestnej siete. Cez územie nevedie žiadna cesta I. triedy, avšak cesty II. triedy a dokonca cesta III. triedy sú vysoko frekventované vrátane medzinárodnej kamiónovej dopravy. Cez územie MAS prechádzajú nasledovné komunikácie:

- cesta č. II/561 Galanta – Veľký Meder,
- cesta č. II/507 Galanta – Dunajská Streda,
- cesta č. III/5087 Kráľov Brod – Žiharec,
- cesta č. III/56111 Kráľov Brod – Tomášikovo,
- cesta č. III/5074 Horné Saliby – Vozokany,
- cesta č. III/507003 Jahodná – Trhová Hradská.

Cesty II. a III. triedy má v kompetencií VÚC Trnava, tj. opravy, údržby a prípadnú novú výstavbu. Ostatné miestne komunikácie sú v kompetencií alebo vo vlastníctve jednotlivých obcí. Na území MAS nie je vybudovaných ani meter cyklistickej komunikácie, čo veľmi obmedzuje rozvoj cykloturistiky a preto cyklisti predstavujú potencionálne kritický jav z hľadiska plynulosti a bezpečnosti dopravy. V najbližšom období bude potrebné riešiť cyklistickú dopravu pomocou vybudovania cyklochodníkov, hlavne v intraviláne obcí popri hlavných cestách a k Termálnemu kúpalisku Horné Saliby. Prístup k diaľnici je na križovatke Sereď vo vzdialenosti 20 km.

Osobnú autobusovú dopravu v obciach zabezpečuje SAD a.s. Dunajská Streda. Železničná sieť na území MAS nie je, avšak v okresnom meste Galanta (17 km) sa nachádza prístup k frekventovanej medzinárodnej trase Bratislava - Štúrovo.

Elektrická sieť na území je vybudovaná kompletne a je riešená vzdušným elektrickým vedením so 110 kV sieťou a distribučná sieť je 22 kV. Dodávateľom elektrickej energie je hlavne Západoslovenská energetika a.s.. Vodovodná sieť je vybudovaná taktiež kompletne (celkom 64 319 m). Obce Tomášikovo a Vozokany prevádzkujú samostatné vodné zdroje a vodovody. V ostatných obciach vodovodnú sieť prevádzkuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť a.s., OZ Galanta a OZ Dunajská Streda. Voda je dodávaná zo zdroja, ktorý sa nachádza pri obci Jelka, ale sú obyvatelia, ktorí používajú aj vlastné studne. Plynová sieť je vybudovaná v každej obci MAS (celkom 56 250 m), ale nie je vybudovaná úplne, napr. v osadách Slovenské Pole a Máčonáš (patria k obci Kráľov Brod) chýba. Kanalizácia chýba len v Dolnom Chotári. Vo všetkých obciach je zabezpečený zber tuhého komunálneho odpadu (ďalej: TKO) a separovaný zber odpadu. Otázky zberu odpadu ale nie sú celkom riešené, čo zapríčiňuje veľké straty pre obce. Vo všetkých obciach MAS je vybudovaný verejný rozhlas, verejné osvetlenie a telefónny rozvod. Káblová televízia sa nachádza len v obci Dolné Saliby. Internetové pripojenie v domácnostiach a vo verejných budovách je zabezpečené rôznymi poskytovateľmi.

Kultúrne a historické zdroje

História

História osídlenia oblasti Galanty a Dunajskej Stredy je archeologicky doložená už od neolitu. Po rozpade Veľkomoravskej ríše uhorské kmene postupne osídlili celé územie regiónu. Od prelomu 9. a 10. storočia tu pôvodné slovanské obyvateľstvo spolunažívalo s prisťahovanými príslušníkmi staro maďarských kmeňov. Po vzniku uhorského štátu sa Žitný ostrov (Dunajskostredská oblasť) a Matúšova zem (Mátyusföld) t.j. Galantská oblasť stalo jeho súčasťou. Vpád Tatárov, neskoršie Turkov hlboko zasiahol do pokojného vývinu tohto územia. Po zániku Uhorska ako samostatného štátu sa územie pripojilo najskôr k Habsburskej, neskoršie k Rakúsko − Uhorskej monarchii. Po vzniku Československej republiky v roku 1918 sa tento región stáva súčasťou tohto nového štátu a od roku 1993 je súčasťou Slovenskej republiky. Najstaršou obcou územia MAS je obec Horné Saliby, jej prvý písomný doklad sa datuje rokom 1158.

Kultúrne a historické pamiatky na území MAS

Na území MAS sa nachádza viac ako 50 kultúrnych a historických pamiatok, predovšetkým pamiatky sakrálnej architektúry, kaštieľ, vodné mlyny, atď.. Spomedzi kultúrnych a historických pamiatok dve sú veľmi významné, a to Kaštieľ Eszterházyovcov a Vodný kolový mlyn Maticza v Tomášikove. Takmer celý deň sú neobmedzene prístupné sochy, významné hroby, pomníky, božie muky, pamätné miesta, technické pamiatky, ale napríklad kostoly sú otvorené len v čase konania bohoslužieb, a preto sú v inom čase prakticky neprístupné. Najviac kultúrnych pamiatok, ktoré sú zaregistrované aj do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu (ďalej: ÚZPF) sa nachádza v obci Tomášikovo (4) a Jahodná (3). Celkovo na území MAS sa nachádza 10 hnuteľných a nehnuteľných kultúrnych pamiatok zapísaných do ÚZPF.

Kultúrne a historické pamiatky jednotlivých obcí MAS:

- **Obec Dolné Saliby**
  - ***Rímskokatolícky kostol***
  - ***Významné sochy*** na území obce: „socha sv. Vendelína“, „Pamätníky I. a II. svetovej vojny“, „Miléniový pamätník“, „Pamätná tabuľa príchodu Slovákov“, „Pamätná tabuľa vysídlenia Maďarov“, „Pamätná tabuľa oslobodenia obce“.
- **Obec Horné Saliby**
  - ***Rímskokatolícky kostol sv. Vavrinca Diakona***
  - ***Evanjelický kostol***
  - ***Významné sochy*** na území obce: „Starý ústredný kríž“, „Nový ústredný kríž v cintoríne“, „socha sv. Floriána“, „Trojičný stĺp“, „Prícestný kríž“, „Drevená vyrezávaná kopija“,
  - ***Významným hrobom je krypta Eszterházyovcov***.
- **Obec Kráľov Brod**
  - ***Rímskokatolícky Kostol sv. Imricha***
  - ***Božie muky Panny Márie***
  - ***Významné sochy*** na území obce: „socha sv. Imricha“, „socha sv. Vendela“, „socha Svätej Trojice“ a „Prícestný kríž Éráz“
- **Obec Tomášikovo**
  - **Kaštieľ** postavili v 17. storočí **Eszterházyovci**.
  - ***Vodný kolový mlyn Maticza*** stojí na ľavom brehu Malého Dunaja, asi 2 km od Tomášikova. Postavil ho v roku 1893 Ján Maticza.
  - ***Rímskokatolícky kostol***

- ***Lurdská jaskyňa*** v cintoríne z roku 1901 je navštevovaná množstvom pútnikov.
- ***Významné sochy*** na území obce: „Súsošie Najsvätejšej Trojice“, „socha sv. Vendelína“, „sv. Floriána“ a „sv. Jána Nepomuckého“.

➢ **Obec Vozokany**

- Barokový ***Rímskokatolícky kostol Navštívenia Panny Márie*** bol postavený v roku 1718 ako väčšia kaplnka za podpory vtedajšieho zemepána grófa Ferenca Eszterházyho a zemana Jánosa Urbána.
- ***Kúria rodiny Kofrányiovcov***
- ***Kaplnka sv. Jána Nepomuckého***
- ***Významné sochy*** na území obce: „Socha sv. Vendelína“ je na konci obce smerom na Tomášikovo. „Socha sv. Jána Nepomuckého“ sa nachádza pri moste. „Socha sv. Floriána“ je v parku pred kostolom. „Súsošie svätej Rodiny“ sa nachádza pred kostolom a „Veľký kríž“ je pred Reštauráciou Queen.
- ***Pamätné miesta***

➢ **Obec Jahodná**

➢ ***Rímskokatolícky kostol*** dal v r. 1747 postaviť Károly Eszterházy, arcibiskup z maďarského Egeru.

➢ ***socha Pieta – Matka Bolestivá*** z prvej polovice 19. storočia.

➢ ***kúria***.

➢ ***kaplnka Sv. Jána Nepomuckého***. ***socha Sv. Vendelína, socha Sv. Trojice***,

➢ Ako technická pamiatka sa teda zachoval len ***mlyn Istvána Nagya***.

➢ **Obec Trstice.**

➢ Rímsko-katolícky kostol bol postavený v rokoch 1903-1904

➢ Najstaršia socha v obci je socha **sv. Jána Nepomuckého**, ktorá bola postavená v polovici 18. storočia.

Tabuľka nepovinná č.12: Výpis z Ústredného zoznamu pamiatkového fondu o hnuteľných a nehnuteľných kultúrnych pamiatok

Obec	**Názov pamiatkového objektu**	**Miesto existencie kultúrnej pamiatky**	**Vznik**	**Popis stavu**	**Vlastníctvo kultúrnej pamiatky**	**Charakter kultúrnej pamiatky**
Jahodná	MLYN,PÍLA A ELEKTRÁREŇ - Vodný mlyn Jahodná	Pri Malom Dunaji	Okolo r.1920	vyhovujúci	Spoločnosť s ručením obmedzeným	Nehnuteľná národná kultúrna pamiatka

Kráľov Brod	Socha na stĺpe sv.Michal	Pred rímskokatolíc-kou farou	pol.18.st.	narušený	Vlastníctvo cirkvi a cirk. organizácií	
Tomášikovo	MLYN VODNÝ - kolový vodný mlyn	Na brehu Malého Dunaja	19.st.	dobrý	vyšší územný celok	
Tomášikovo	KAŠTIEĽ S AREÁLOM - kaštieľ	st.súp.č.47	2.pol.18.st.	narušený	Rozpočtová organizácia	
Tomášikovo	KAŠTIEĽ S AREÁLOM - sýpka	Pri kaštieli	2.pol.18.st.	narušený	Samospráva miest a obcí	
Tomášikovo	KAŠTIEĽ S AREÁLOM - park	Pri kaštieli	18.st.	narušený	Samospráva miest a obcí	
Jahodná	Kazateľnica	V kostole sv. Petra a Pavla				Hnuteľná národná kultúrna pamiatka
Jahodná	Plastika	V kostole sv. Petra a Pavla				
Vozokany	Organ	V kostole Panny Márie				
Vozokany	Liturgický premet	V kostole Panny Márie				

Zdroj: Pamiatkový úrad Slovenskej republiky

Všetky obce územia MAS usporadúvajú v letných mesiacoch rôzne podujatia, obecné dni, na ktorých sa prezentujú miestne umelecké súbory, konajú sa súťaže vo varení, resp. športové hry pre deti a rodičov. Ďalej usporadúvajú športové turnaje (futbal) a spoločenské podujatia viažuce sa k rôznym významným dňom a jubileám. V obciach MAS cez letné mesiace sa realizuje viac ako 20 tradičných kultúrno-spoločenských podujatí. Jedná sa o nasledovné podujatia:

- *Obec Horné Saliby:* Majáles – máj, Obecný deň – jún, Tábor ľudových remesiel – júl, Konský jarmok – august, Slávnosti vinobrania – september
- *Obec Dolné Saliby:* Dolnosalibská jurta kultúrny festival a letná univerzita – jún, Tábor ľudových remesiel a športových súťaží – júl, Obecné hody - august
- *Obec Kráľov Brod:* Obecný deň – júl, Remeselnícky tábor – júl, Obecné hody - október
- *Obec Vozokany:* Súťaž vo varení – jún, Športová súťaž – júl, Obecné hody – júl, Obecný deň – august
- *Obec Tomášikovo:* Obecné hody – jún, Rockový festival – jún, Deň obce – júl, Rozlúčka s letom – august, Púť na deň Panny Márie – september
- *Obec Jahodná:* Jahodový festival – jún, Obecné hody – jún, Festival kotlíkových špecialít – august

- *Obec Dolný Chotár:* Obecný deň - august
- *Obec Trstice:* Deň detí – jún, Folklórny festival – júl, Letný tábor – júl.

Z vyššie uvedených podujatí 3 majú nadregionálny charakter: Konský jarmok v Horných Salibách, Dolnosalibská jurta kultúrny festival a letná univerzita a Rockový festival v Tomášikove. Všetky MVO pôsobiace na území MAS veľmi dobre spolupracujú s vedeniami obcí (sú členmi MAS) a niektoré MVO sú aj členmi verejno-súkromného partnerstva. Ďalej v rámci realizovaného dotazníkového prieskumu respondentmi boli aj vedúci MVO a na verejných stretnutiach sa zúčastnili aj členovia MVO.

Napriek bohatej histórií, ktorú región vykazuje, **remeselníctvo** v obciach MAS nie je veľmi rozvinuté. V súčasnosti na území pôsobí 6 remeselníkov (nepovinná tabuľka č.12). Dve osoby sú zapísané do zoznamu „Ústredia ľudovej umeleckej výroby“ (ďalej: ÚĽUV).

Tabuľka nepovinná č.13: Zruční ľudia na území MAS

Obec	Meno	Adresa	Telefón	Činnosť (remeslo)	Živnosť	Predávanie výrobkov	Poznámka
Horné Saliby	Šeboková Zuzana	Horné Saliby, 925 03	031 / 7852217	Tkáčstvo	Nie	áno	Je zapísaná do ÚĽUV (majsterka ľudovej umeleckej výroby)
	Alžbeta Fűzéková			Čipkové obrázky			
	Ján Tóth	Horné Saliby 587, 925 03	0902612377	Remenár - výrobky z kože			Je zapísaný do ÚĽUV
Dolné Saliby	Adriana Szomolaiová	Dolné Saliby 781, 925 02	031 / 7853133	Výroba prútených predmetov	Áno	áno	
	Ladislav Szomolai	Dolné Saliby 781, 925 02	031 / 7853133	Výroba prútených predmetov	Áno	áno	
	Ján Szomolai	Dolné Saliby 738, 925 02	0918 / 465118	Kováčstvo	Áno	áno	

Zdroj: Ústredie umeleckej ľudovej výroby (www.uluv.sk), vlastný zber

Sociálna starostlivosť

Na území okrem fungujú 4 zariadenia sociálnej starostlivosti, kde je zabezpečené ubytovanie, stravovanie a ďalšia sociálna starostlivosť pre postihnutých a starých ľudí, resp. pre postihnuté deti (tabuľka nepovinná č.13).

Tabuľka nepovinná č. 14: Zariadenia sociálnej starostlivosti na území MAS

Názov inštitúcie	Adresa	Poskytnuté služby	Kapacita (počet lôžok)	Využiteľ-nosť (%)
Stredisko Evanjelickej DIAKONIE Domov dôchodcov - Domov sociálnych služieb Horné Saliby	Horné Saliby č. 505, 925 03	Ubytovanie, stravovanie, duchovná, zdravotná, kultúrna a sociálna starostlivosť, pracovná terapia	21	100
Domov dôchodcov Dolné Saliby	Dolné Saliby 786, 925 02	Sociálne služby spojené s ubytovaním a zdravotnou starostlivosťou o dôchodcov	58	100
DSS pre deti a dospelých	Mlynská 240/75, Jahodná, 930 21	Sociálna a zdravotná starostlivosť spojená s ubytovaním pre mentálne postihnuté deti a dospelých, terapie, záujmové krúžky, kultúrne podujatia.	75	100
Zdravotno – sociálne centrum Sv. Alžbety	925 42 Trstice 659	Zariadenie pre seniorov, sociálne služby pre dospelých, denný stacionár, hospic	105	100

Zdroj: obecné úrady

Stredisko Evanjelickej DIAKONIE Domov dôchodcov - Domov sociálnych služieb Horné Saliby

Rozostavanú obecnú budovu plánovaného Domu opatrovateľskej služby v roku 1991 za materiálovú hodnotu odkúpila Evanjelická DIAKONIA s cieľom dostavať ju za Domov dôchodcov. Spustenie prevádzky bolo v júni 1996, ako Domov dôchodcov so sídlom v Horných Salibách za pomoci Wurttenberskej a Durínskej cirkvi, Ministerstva kultúry SR, MPSVaR SR, Odboru sociálnych vecí na Krajskom úrade v Trnave a za pomoci ďalších ľudí. Celková kapacita zariadenia je pre 20 klientov s trvalým pobytom a v naliehavých prípadoch

dočasným umiestneným ďalších klientov. Klienti môžu bývať v jedno-, dvoj- a trojlôžkových izbách. V kuchyni možno pripraviť až 100 obedov, ktoré môžu byť využívané aj obyvateľmi z obce a zamestnancami miestnych firiem.

Domov dôchodcov Dolné Saliby

Budova Domova dôchodcov (ďalej: DD) bola postavená v roku 1984 a od tej doby sa v nej poskytuje sociálna starostlivosť pre ľudí celého regiónu. Budova pozostáva z dvoch častí. Prvá časť stavby (Pavilón A) je dvojposchodová so sedlovou strechou a druhá časť (Pavilón B) je dvojposchodová s plochou strechou. Maximálna kapacita zariadenia je 58 osôb a vo väčšine využiteľnosť zariadenia je stopercentná. Kapacita zariadenia bola zvýšená zo 42 osôb na 52 v roku 2007 po úplnej rekonštrukcie Pavilónu A. Rekonštrukcia bola finančne podporená z fondu EÚ (Operačný program Základná infraštruktúra) a z rozpočtu Obce Dolné Saliby. V pavilóne „A“ je kuchyňa s jedálňou, čistiareň a práčovňa, 9 ubytovacích buniek (dvojlôžkové), rehabilitačná miestnosť, spoločenské miestnosti, sociálne zariadenia, priestory pre zdravotnícky personál a administratíva. V pavilóne B je osem ubytovacích buniek, izby so spoločnými sociálnymi a hygienickými zariadeniami. Pavilóny sú navzájom spojené s chodbou a výťahom. Služby v DD sú poskytnuté v zmysle schváleného všeobecne záväzného nariadenia obce.

Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých v Jahodnej

V roku 2003 realizoval premiestnenie DSS pre deti a dospelých z Topoľníkov do zrekonštruovaného objektu v Jahodnej. V tomto objekte sa získala nová kapacita 6 miest, čím sa utvorili podmienky pre uspokojenie potrieb občanov so zdravotným postihnutím dlhodobo zaradených do poradovníka čakateľov na umiestnenie a pre riešenie situácií, keď si zdravotný stav občana so zdravotným postihnutím vyžadovalo jeho prednostné umiestnenie.

Zdravotno – sociálne centrum Sv. Alžbety v Trsticiach

V roku 2002 bola založená nezisková organizácia TOLERANCIA za účelom poskytovania sociálnej a zdravotnej starostlivosti. Zakladateľmi sú Obec Trstice a TRSTICE s.r.o. Táto organizácia prevádzkuje Zdravotno-sociálne centrum Sv. Alžbety v Trsticiach. V januári 2004 otvorila lôžkové oddelenie s hospicovou starostlivosťou. V novembri 2005 získali licenciu na prevádzkovanie mobilného hospicu a rozšírili služby aj o ADOS (Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti). Zariadenie spĺňa všetky stanovené kritériá.

Školstvo

Na území MAS Stará Čierna voda pôsobí 10 predškolských zariadení a 10 základných škôl. Zo všetkých materských škôl je 7 s výchovným jazykom maďarským. V prípade základných škôl je situácia rovnaká, tj. zo všetkých škôl v siedmich sa učí s vyučovacím jazykom maďarským. Len v obciach Dolné Saliby, Horné Saliby a Trstice fungujú materské a základné školy s výchovným a vyučovacím jazykom slovenským. V niektorých obciach MAS materská škola funguje so základnou školou pod jednou zakladateľskou listinou. Na území MAS sa stredná škola nenachádza.

Vývoj počtu detí v materských školách na území MAS (tabuľka č.15, graf č.14) vykazuje od školského roku 2010/2011 do roku 2013/2014 stúpajúcu tendenciu, čo je priaznivý vývoj z demografického hľadiska. V obci Dolný Chotár ku koncu sledovaného obdobia vykazuje nulový stav, nakoľko školské zariadenia v obci boli zrušené. Najviac detí 119 je v obci Trstice, ktorá počtom obyvateľov je najväčšou obcou územia MAS. Základné školy na území MAS navštevuje 1 067 žiakov, z toho najviac ZŠ v Trsticiach 383 žiakov a v Horných Salibách 333 žiakov. Okrem základného vzdelania na jednotlivých základných školách môžu deti po vyučovaní navštevovať aj rôzne záujmové krúžky. Najväčší záujem je o počítačové a jazykové krúžky.

Tabuľka nepovinná č.15: Vývoj počtu detí v materských školách na území MAS

Územie	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	Spolu
Spolu	**376**	**382**	**393**	**407**	**414**	**1 972**

Zdroj: materské školy, obecné úrady

Graf č. 14: Podiel počtu žiakov v materských školách na území MAS

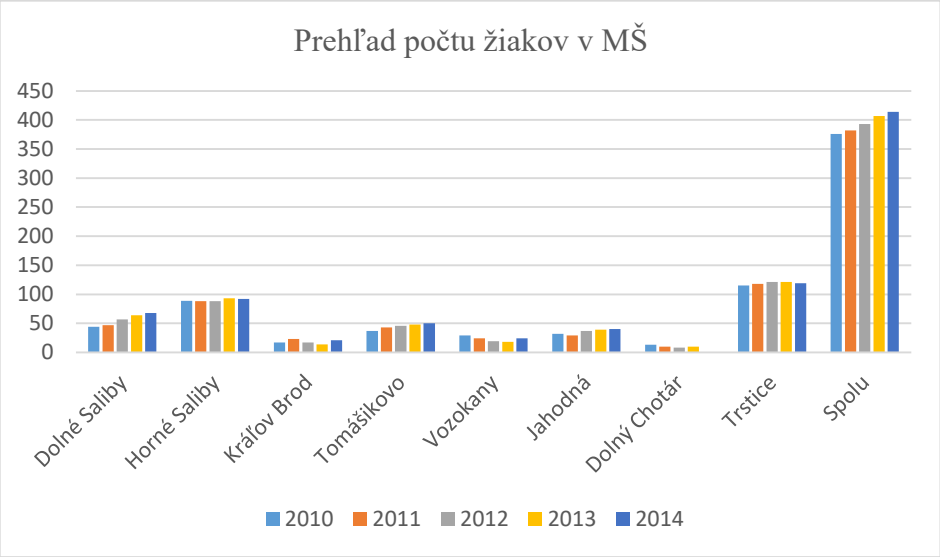

Tabuľka nepovinná č.16: Prehľad počtu žiakov v základných školách na území MAS

Územie	2009/2010	2010/2011	2011/2012	202/2013	2013/2014	Spolu
Spolu	**1 153**	**1 135**	**1 078**	**1 107**	**1 067**	**5 540**

Zdroj: základné školy, obecné úrady

Graf č. 15: Podiel počtu žiakov v základných školách na území MAS

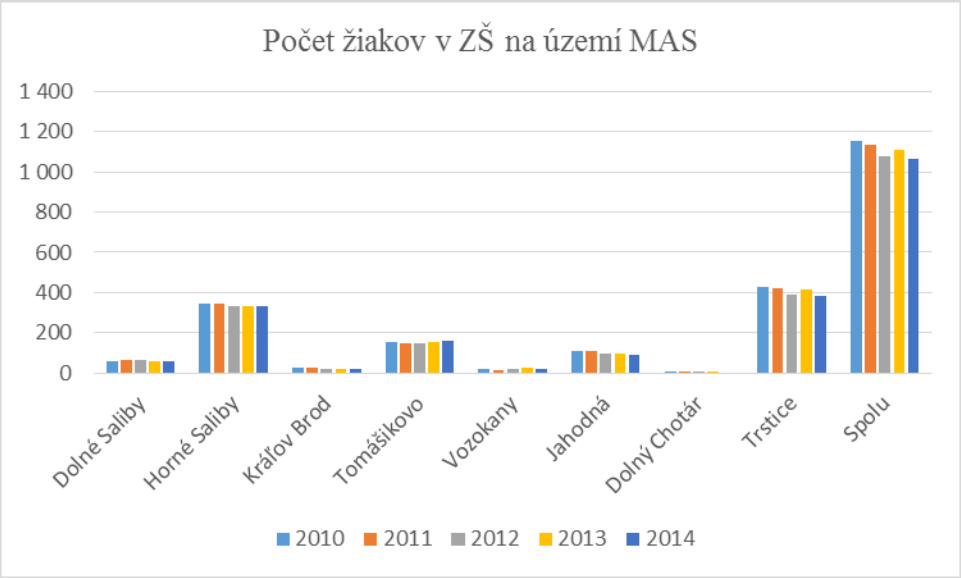

Ekonomické zdroje

Hospodárstvo, podnikateľské subjekty a zamestnanosť

Hospodárstvo MAS charakterizuje prítomnosť miestnych podnikov, živnostníkov a súkromne hospodáriacich roľníkov a silný vplyv stredných a veľkých podnikov v okolitých mestách (Galanta, Dunajská Streda, Šaľa a Bratislava). Najviac ľudí z obcí MAS robí vo firmách Samsung Galanta a Jasplastik Galanta. Podľa skúseností doterajšej činnosti MAS a prípravných aktivít stratégie CLLD na území MAS sa oplatí rozvíjať odvetvia s vyššou pridanou hodnotou alebo také, ktoré ponúkajú prácu pre nižšie kvalifikovanú pracovnú silu.

Z hľadiska organizačnej štruktúry hospodárstva (nepovinná tabuľka 17) najviac podnikateľských subjektov na území MAS k 12.2013 je v sekundárnom sektore (54%) a najmenej v primárnom sektore (7%). Terciárna sféra napriek tomu, že je rôznorodá, podľa prieskumov názorov veľa služieb chýba. Najviac podnikateľských subjektov sa zaoberá stavebníctvom (38%), obchodovaním, ubytovacími a dopravnými službami (25%) a priemyslom (7%). V primárnom sektore sa zaoberajú len poľnohospodárskou výrobou. V sekundárnom sektore sa najviac podnikateľských subjektov živí stavebníctvom (69%). V terciárnej sfére sa až 65% podnikateľských subjektov zaoberá obchodovaním, ubytovacími a dopravnými službami.

Tabuľka nepovinná č. 17: Organizačná štruktúra hospodárstva na území MAS k 12.2013

obec	počet subjektov spolu	primárna sféra	sekundárna sféra		terciárna sféra		
		poľnohos-podárstvo	priemysel	staveb-níctvo	obchod, hotely, doprava	peňaž-níctvo, nehnuteľ-nosti	verejná správa, školstvo, zdravotníctvo, soc. služby
Spolu	**1 268**	**91**	**225**	**463**	**297**	**82**	**110**
Spolu podľa hospodárskych sfér		**91**	**688**		**489**		

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, pracovisko v Trnave

Miestne hospodárstvo je v celku ešte dosť slabé. Na území MAS nie je jediná akciová spoločnosť. Aj so spoločnosťi s ručením obmedzením je len časť novo založených, ostatné sú pretransformované z pôvodných socialistických podnikov. Živnostníkov je veľa, v tejto sfére je len veľmi malý počet takých, ktorí niečo vyrábajú.

Graf č. 16: Organizačná štruktúra hospodárstva na území MAS podľa právnej formy

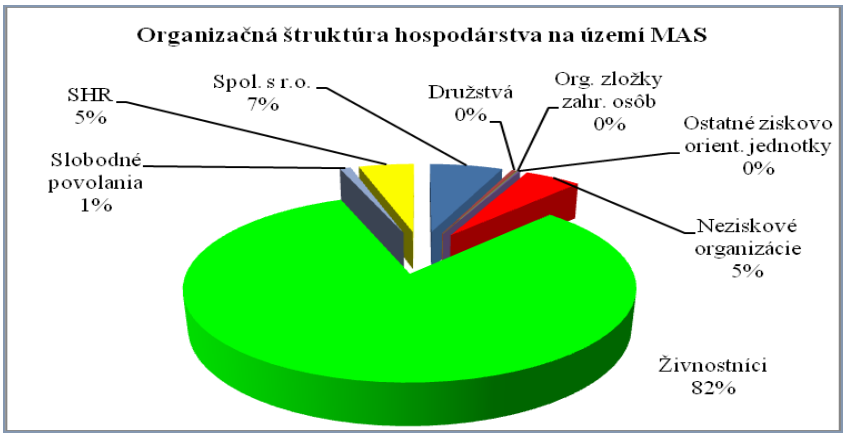

V zmysle kategorizácie Európskej únie podniky podľa počtu zamestnancov sú zaradené do nasledovných kategórií: mikropodnik (1 – 9 zamestnancov), malý podnik (10 – 25

zamestnancov), stredný podnik (26 – 250 zamestnancov), veľký podnik (viac ako 250 zamestnancov)

Na území MAS funguje viac mikro, malých a stredných podnikov. Jediný veľký podnik zamestnáva cca 350 zamestnancov - jedná sa o personálnu agentúru. Zo všetkých hospodárskych subjektov z hľadiska počtu zamestnancov medzi prvých 5 patria podniky s nasledovnou charakteristikou:

1. Fyzická osoba, mikropodnik zaoberajúci sa stavebníctvom (11,43%),
2. Fyzická osoba, mikropodnik zaoberajúci sa obchodovaním, ubytovacími a dopravnými službami (10,50%),
3. Fyzická osoba, mikropodnik zaoberajúci sa priemyselnou výrobou (4,83%),
4. Fyzická osoba, mikropodnik zaoberajúci sa poľnohospodárstvom (2,97%),
5. Právnická osoba, mikropodnik zaoberajúci sa ostatnými verejnými, sociálnymi a osobnými službami (1,86%).

Okrem migrácie za prácou podiel na zamestnanosti majú aj miestne podniky. V jednotlivých obciach MAS funguje viac ako 25 väčších podnikov. Primárnu sféru na území MAS reprezentuje predovšetkým poľnohospodárstvo, medzi nimi 4 významné poľnohospodárske podniky. V bývalých družstvách manažmenty postupujú rôznymi spôsobmi – racionalizáciou činnosti v celku alebo preložením činnosti do súkromných s.r.o.. Pozorujeme aj nástup súkromných firiem, najväčší je Agrostaar KB s.r.o. (zamestnáva cca 50 ľudí). Komodity, preferované poľnohospodárskymi subjektmi sa oproti predchádzajúcim rokom nezmenili, naďalej prevládajú obilniny, pestovanie nových komodít je raritou (plantáž na pestovanie bazy v Dolných Salibách). S nami oslovení respondenti referovali o úbytku pestovania zeleniny, spôsobené stratou trhov. Tento jav postihuje predovšetkým obyvateľov, ktorí sa tejto činnosti venovali po pracovnej dobe a desaťročie takýmto spôsobom kompenzovali svoje nízke zárobky. Medzi väčšie poľnohospodárske podniky patrí AGRIMPEX, družstvo v Trsticiach. Najväčším súkromným roľníkom sú Ondrej Bada z Horných Salíb a František Pónya z Dolných Salíb, počas prípravných aktivít stratégie obidvaja sa vyjadrili, že majú záujem o zavedenie nových technológií a pestovania nových komodít.

Jednoznačným priemyselným centrom MAS je obec Horné Saliby, kde sa nachádzajú viaceré malé a stredné podniky textilného a strojárskeho priemyslu a stavebníctva. Okrem toho podiel MSP ešte v Jahodnej a Trsticiach je výrazný, vďaka prítomnosti spracovávania plastov. Z hľadiska hospodárskych subjektov prevláda drevovýroba, stavebníctvo, výroba

plastov a textilná výroba - počas prípravných aktivít väčšinou reagovali na možnosť spolupráce kladne.

V terciálnej sfére dominujú obchodníci. V terciárnom sektore personálna agentúra Alfaservis, s.r.o. patrí medzi veľké podniky, zamestnáva cca 350 ľudí. Ostatné firmy v terciárnom sektore sú malé podniky. Na základe databázy najväčších firiem môžeme konštatovať, že najviac ľudí je zamestnaných v terciárnej sfére a potom v sekundárnej sfére.

Zamestnanosť vo verejnej sfére

Na území MAS je možné zamestnať sa vo verejnom sektore najmä na obecných úradoch, materských a základných školách. Najviac ľudí je zamestnaných v základnej školstve (28%) a na obecných úradoch (30%). Veľa ľudí je zamestnaných aj v Domove dôchodcov Dolné Saliby (26 ľudí) a v Tolerancii Trstice (45 ľudí). Z celkových zamestnaných vo verejnej sfére najviac ľudí robí na Základných školách v Horných Salibách (44 ľudí) a na Obecnom úrade v Horných Salibách (35 ľudí).

Cestovný ruch

Jediná oblasť v rámci podnikateľskej činnosti, o ktorú je výrazný záujem vo všetkých obciach MAS je cestovný ruch. V Jahodnej, Tomášikove vidia príležitosti v Malom Dunaji, v Horných a Dolných Salibách v termálnom kúpalisku, vo Vozokanoch v lepšom uplatnení súčasnej kapacity v pohostinských službách, v Kráľovom Brode v rieke Stará Čierna voda a v Trsticiach vo vidieckom cestovnom ruchu. V individuálnych rozhovoroch a počas verejných stretnutí sme zaznamenali výrazný záujem o toto odvetvie aj z hľadiska podnikania, ako aj z hľadiska spolupráce v rámci združenia.

Najväčším potenciálom z hľadiska rozvoja cestovného ruchu na území je Termálne kúpalisko Horné Saliby (podrobný popis areálu viď v prílohe Spoločenské a rekreačné zariadenia a areáli). Ďalšími veľkými potenciálmi pre rozvoj cestovného ruchu a agroturistiky môžu byť najmä prírodné hodnoty (Malý Dunaj, Stará Čierna voda a miestne vodné plochy), kultúrne a historické pamiatky, tradičné kultúrno-spoločenské podujatia a športovo-rekreačné zariadenia. Charakteristika ďalších existujúcich odvetví CR na území MAS:

- ***Vodná turistika*** - vodní turisti najviac využívajú meandrujúci Malý Dunaj. Nevyužité podmienky pre vodných turistov poskytuje aj rieka Stará Čierna voda. V roku 2014 na Malom Dunaji pri Tomášikove a Jahodnej zaviedli splav s plťami.
- ***Jazdectvo*** - jazda na koni patrí v regióne medzi mladé športové odvetvia, ktoré sa tu postupne udomácňujú. Služby ponúkajú zatiaľ len na Czajlik Ranchi pri obci Jahodná

popri Klátovskom ramene v malebnom prostredí a Občianske združenie hornosalibských koniarov - NYERGES.

- ***Gastronómia*** - obce MAS sú charakterizované rôznymi gastronomickými tradíciami, špecialitami a sú k dispozícií aj dobré reštaurácie. Manažment MAS dlhodobo využíva miestne gastronomické špeciality v tvorbe ponuky pre návštevníkov ako aj na medzinárodných podujatiach. Jedná sa o nasledovné významné gastronomické špeciality obcí:
  - *Obec Horné Saliby* – cukrárske výrobky z dvoch medzinárodne známych cukrárenských dielní, pekárske výrobky a gastronomické špeciality v štyroch reštauráciách, tj. Reštaurácia Komlóš, Reštaurácia ZELY, Penzión Anikó a Pizzeria La Perla
  - *Obec Dolné Saliby* – prastaré tradičné jedlá pečené v prenosnej hlinovej peci a produkty vyrobené z bazy jedlej, gastronomické špeciality v Reštaurácii MONA, cukrárske výrobky
  - *Obec Kráľov Brod* – pečené husacie výrobky – Agrostaar s.r.o.,
  - *Obec Vozokany* – medzinárodne významné reštaurácie: Vén Diófa a Queen,
  - *Obec Tomášikovo a Obec Jahodná* – špeciality z rýb Malého Dunaja – Reštaurácia Alba Régia.
  - *Obec Trstice* – prezentácia tradičnej gastronómie Matúšovej zemi – Reštaurácia Malý Dunaj.

Termálne kúpaliská predstavujú najnavštevovanejšiu turistickú atrakciu Južného Slovenska, kde je výrazný podiel aj zahraničnej (hlavne českej) klientely). Preto z hľadiska potenciálu odvetvia je dôležité poznamenať, že aj keď priamo na území MAS sa nachádza len termálne kúpalisko Horné Saliby, v okruhu do 25 km sa vyskytujú 4 ďalšie (Diakovce, Galanta, Sládkovičovo, Dunajská Streda) s ročnou návštevnosťou do 800 tisíc ľudí.

Ďalšie významné potenciáli na území MAS Stará Čierna voda viď v prílohe č.18 k Stratégii CLLD MAS Zoznam zdrojov analýzy a vstupných dokumentov – informačné brožúry.

Nezamestnanosť

Počet nezamestnaných v obciach MAS má po predchádzajúcom miernom náraste od roku 2012 stagnujúci charakter. Zo štatistických údajov vyplýva, že existuje hlavne dlhodobá nezamestnanosť, skupina ľudí, ktorá z nejakých príčin nie je schopná migrovať za prácou. Zamestnanosť do troch mesiacov môžeme považovať za krátkodobú a tvoria ju prevažne

ľudia, ktorí práve hľadajú prácu (napr. po ukončení školy). Na základe verejných stretnutí môžeme konštatovať, že najhoršie je situácia v tých skupinách obyvateľstva, ktorí z nejakých príčin nie sú schopní absolvovať niekoľkohodinové cestovanie do práce. Môžeme konštatovať, že pri vytvorení nových pracovných miest je potrebné zohľadniť aj parametre nezamestnanosti na území MAS. Z týchto údajov vychádza, že nové pracovné miesta by bolo dobré vytvoriť pre ľudí najmä zo základným a učňovským vzdelaním a pre vekové kategórie nad 40 rokov. Okrem toho účastníci verejných referovali aj o tom, že vo firmách zamestnávajúcich veľký počet ľudí sú zárobky tak nízke, že sú na hranici životných nákladov a preto v prípade vzniku domácich pracovných miest je možné počítať s veľkými rezervami skúsenej pracovnej sily. Ďalšiu skupinu tvorí kvalifikovaná pracovná sila, ktorá je tiež nútená na migráciu za prácou a v prípade domácich možností budú mať záujem o prácu v domácom prostredí.

Nepovinná tabuľka č.18: Vývoj počtu nezamestnaných za posledných 5 rokov na území MAS

Rok	Počet
2014	**820**
2013	**800**
2012	**811**
2011	**710**
2010	**614**

zdroj: ÚPSVR

Graf č.17: Vývoj počtu nezamestnaných na území MAS

3.2 SWOT analýza

Východiskom pre formulovanie stratégie CLLD je SWOT analýza, ktorá predstavuje jednoduchú a pritom výstižnú a objektívnu charakteristiku silných a slabých stránok (vnútorná analýza) skúmanej oblasti a jej možných príležitostí a ohrození (vonkajšia analýza). Svojím obsahom poskytuje SWOT analýza poznatky o faktoroch, ktoré je možné využiť v prospech regiónu a naopak, ktorým je navrhovanej regionálnej stratégií potrebné čeliť resp. ich eliminovať. Silné stránky zahŕňajú komparatívne a konkurenčné výhody pre rôzne typy rozvojových aktivít, slabé stránky sú ohrozujúce, limitujúce. Príležitosti ako možnosti a potenciál rozvoja spolu s ohrozeniami ako rizikami vonkajšieho prostredia, môžu mať pravdepodobné účinky na strategický rozvoj územia prostredníctvom stratégie CLLD.

Čiastkové oblasti na spracovanie SWOT-analýzy vychádzali z priorít, zistených prípravnou fázou (analýza, dotazníkový prieskum, stretnutia na úrovni obcí a MAS – celkom 10 stretnutí).

Tabuľka č. 2: SWOT analýza

Oblasť: Všeobecná situácia

Silné stránky	**Slabé stránky**
- Blízkosť okresných a krajských miest (Galanta, Dunajská Streda, Šaľa, Trnava, Nitra a Bratislava) - Organizovanie rôznych kultúrno-spoločenských podujatí	- Nedostatočná informovanosť miestneho obyvateľstva, napr. chýbajú miestne noviny, nekvalitné webové sídla, WiFi siete, chýbajú inovatívne informačné prostriedky, atď. - Zlé medziľudské vzťahy - Zlá sociálna situácia starších obyvateľov - Pasivita a nezáujem mládeže o kultúrno-spoločenské a odborné aktivity
Príležitosti	**Ohrozenia**
- Organizovaním kultúrno-spoločenských aktivít sa znižuje pasivita miestneho obyvateľstva - Využívaním fondov EÚ sa zlepší kvalita života obyvateľov na vidieku	- Nepodarí sa realizovať rozvojové programy - Ľudia nebudú ochotní zmeniť doterajší životný štýl – pokračujúca pasivita miestneho obyvateľstva - Ak nebudú dobré príjmové možnosti

- Rozvojom komunitných služieb sa zvýši kvalita života	a zabezpečené možnosti bývania, mladí sa odsťahujú - Vlastnícke vzťahy zostanú nevysporiadané a neriešiteľné - Zdroje EÚ budú nedostatočné a prideľovanie nebude transparentné

Oblasť: Životné prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
- Krásne prírodné prostredie (Malý Dunaj, Dudváh, chránený park) - V obciach MAS funguje selektívny zber odpadov	- V extraviláne je veľa odpadov, chýbajú zberné dvory a nie je zabezpečený separovaný zber všetkých odpadov (napr. drobný stavebný odpad) - Lesnatosť územia je minimálna (1%) a je málo verejnej zelene - Nedobudovaná vodovodná sieť a kvalita pitnej vody - Vodné toky (Malý Dunaj, Dudváh, Stará Čierna voda) a ich okolia sú zanedbané - Na Malom Dunaji a Starej Čiernej vode hrozia povodne - Nie sú vôbec využité obnoviteľné zdroje energie vo verejných a súkromných budovách a prevádzkach (napr. slnečné kolektory, biomasa, atď.)
Príležitosti	**Ohrozenia**
- Rozvojom separovaného zberu odpadov a vybudovaním zberných dvorov sa zlepší životné prostredie obcí MAS - Využívaním obnoviteľných zdrojov energie vo verejných budovách a u podnikateľských subjektov sa zlepší ekonomické prostredie a inovatívnosť	- Povodne a rôzne prírodné katastrofy ohrozia život a bezpečnosť miestneho obyvateľstva - Znečistenie Starej Čiernej vody a Dudváhu zhorší životné prostredie obce

fungovania subjektov - Revitalizáciou Starej Čiernej vody, Dudváhu, Malého Dunaja a rybníkov sa vytvoria nové možnosti na rozvoj CR, oddychová zóna pre miestnych a zvýši sa ochrana ŽP	

Oblasť: Hospodárstvo a zamestnanosť

Silné stránky	Slabé stránky
- Ponuka pracovnej sily vo veľkých mestách (Galanta, Dunajská Streda, Trnava, Bratislava) - Vo väčšine obcí MAS sú dostupné stravovacie a ubytovacie zariadenia - Dobrá úrodná pôda - Existuje potenciál na rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, napr. Termálne kúpalisko Horné Saliby, vodný kolový mlyn, kaštieľ, chránený park, Malý Dunaj, rybníky, atď. - Rozvinutá poľnohospodárska prvovýroba - Vďaka dochádzaniu do miest je k dispozícii kvalifikovaná pracovná sila	- Málo miestnych pracovných príležitostí - Zanikajú tradície a remeselníctvo - Chýbajú niektoré obchody a služby v obciach MAS, napr. cukráreň, oprava obuvi, obchod s oblečením, kaderníctvo, lekáreň, predaj z dvora, bankomat, atď. - Nie sú využité možnosti v rámci agroturistiky a vidieckeho cestovného ruchu, napr. Termálne kúpalisko Horné Saliby, Malý Dunaj, rybníky, Dudváh, chránený park, atď. - Poľnohospodárske produkty nie sú spracované, resp. nie sú zabezpečené skladovacie priestory pre poľnohospodárov - Mikro-, malí a mladí poľnohospodári majú málo možností na rozvoj svojich činností (napr. stará technika a technológia, atď.) - Poľnohospodárske podniky poskytujú málo pracovných príležitostí - Spolupráca medzi podnikateľmi je na veľmi nízkej úrovni - Nie sú inovované tradičné služby a výroby - Je veľa nevyužitých budov a objektov - Nevysporiadané vlastnícke vzťahy pôdy - Chýbajú miestne trhoviská a predaj z dvora

	- Propagácia a predaj miestnych produktov je slabá - Slabá propagácia a marketing možností vidieckeho cestovného ruchu
Príležitosti	**Ohrozenia**
- Vybudovaním cyklotrás, zrekonštruovaním a vybudovaním kultúrnych pamiatok a rozvojom vodnej turistiky sa zlepšia možnosti vo vidieckom cestovnom ruchu a v agroturistike - Podporou miestneho podnikania a vybudovaním miestnych trhovísk sa zlepší životná úroveň obyvateľstva a ekonomické prostredie - Spoluprácou rôznych subjektov sa zabezpečí kvalita a odbyt výrobkov a služieb producentov z územia MAS - Vďaka inovácií zvýšenie kvality poľnohospodárskej výroby - Využitím voľných budov a domov sa vytvoria možnosti pre podnikanie	- nedostatok finančných zdrojov brzdí rozvoj miestnych služieb a výroby - Nákupná cena produktov sa nezmení a náklady na pestovanie produktov sa zvyšuje - Miestny obyvatelia nebudú nakupovať od miestnych pestovateľov

Oblasť: Miestna infraštruktúra a verejné služby

Silné stránky	**Slabé stránky**
- Existencia kultúrno – historických pamiatok (kaštiele, pamätníky, umelé a vodné mlyny, sakrálne stavby) - Existencia historického parku v Tomášikove - Dobrá dopravná dostupnosť okresných miest – Galanta, Dunajská Streda - Vybudované verejné osvetlenie a verejný rozhlas - V niektorých obciach MAS sú	- Väčšina miestnych komunikácií a chodníkov sú v zlom stave - Chýbajú cyklotrasy a chodníky - Veľká premávka na hlavných cestách – je nebezpečná pešia a cyklistická doprava - Verejné priestranstvá často nevyhovujú požiadavkám – chýbajú lavičky, smetné koše, verejná zeleň, oddychové zóny, atď. - Chýbajú kanalizačné vedenia a vodovodné

zrekonštruované verejné budovy (napr. kultúrny dom, dom smútku) - V niektorých obciach MAS je vybudovaný kamerový systém (napr. Kráľov Brod, Dolné Saliby) - Vybudované sú detské a multifunkčné ihriská - Čistota v centrách obcí - Na 90% je vybudovaná technická infraštruktúra – kanalizácia, voda, plyn, verejné osvetlenie, verejný rozhlas - Tradícia remeselnej výroby	potrubia sú v zlom stave - V niektorých obciach technický stav verejného osvetlenia a verejného rozhlasu je zlý - Zhoršenie verejného poriadku - Niektoré verejné budovy (klubové miestnosti, kultúrne domy, autobusové zastávky, zdravotné strediská, budovy na futbalových ihriskách, budovy materských a základných škôl, obecné úrady, požiarne zbrojnice, atď.) sú v zlom technickom stave - Chýbajú niektoré verejné budovy (napr. telocvične, požiarna zbrojnica, tribúny, pódiá, dom ľudového bývania, atď.) - Je veľa nevyužitých verejných budov a objektov - Je málo možností pre mládež a miestnych obyvateľov na trávenie voľného času - Námestia obcí MAS nie sú dostatočne revitalizované a chýba vidiecky charakter - Málo parkovacích miest v obciach MAS
Príležitosti	**Ohrozenia**
- Rozvojom technickej a dopravnej infraštruktúry sa zlepší ekonomické prostredie obcí - Rekonštrukciou verejných budov sa vytvoria nové možnosti pre podnikanie, resp. kultúrno-spoločenské podujatia a inovujú sa verejné služby	- Správcovia tranzitných ciest nevykonajú potrebné opravy - nebudú vykonané opatrenia na presmerovanie tranzitnej dopravy na hlavné cesty - miestne samosprávy nemajú zdroje na opravu komunikácií - vlastnícke pomery a nedostatok zdrojov brzdia výstavbu cyklotrás - Nebude dostatok finančných možností na odstránenie problémov a riešenie potrieb

	vidieka a vidieckeho obyvateľstva

Oblasť: Sociálno-zdravotnícke služby a bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
- Existencia domovov dôchodcov na území MAS a na okolí - Možnosti bývania – sú vybudované nájomné byty a vo väčšine obcí sú dostupné stavebné pozemky	- Sociálna starostlivosť pre starších obyvateľov je nekvalitná – budovy sú v zlom technickom stave - V obciach MAS chýbajú komunitné a sociálne služby
Príležitosti	**Ohrozenia**
- Zrekonštruovaním sociálnych a zdravotných zariadení a inovovaním sociálnej starostlivosti sa zlepšia životné podmienky starých obyvateľov	- Starší obyvatelia nebudú mať finančné možnosti využiť poskytnuté sociálne služby

Oblasť: Vzdelávanie a ľudské zdroje

Silné stránky	Slabé stránky
- Činnosť materských a základných škôl - Počet obyvateľov na území MAS má miere stúpajúcu tendenciu - Dostatok pracovnej sily a ekonomicky aktívneho obyvateľstva - Existencia a činnosť neziskového sektora - organizovanie rôznych kultúrnych a športových podujatí (bohatý kultúrny a spoločenský život) - Existencia tradičných podujatí, ako napr. Dolnosalibská jurta, Jahodový festival, atď.	- Málo možností na zvýšenie vzdelanostnej úrovne žiakov materských a základných škôl, - vzdelanostná úroveň miestneho obyvateľstva je nízka - Niektoré školské budovy vyžadujú rekonštrukciu - Nedostatočná kapacita niektorých materských škôl (napr. Horné Saliby) a materiálne pozadie na výchovu je zastaralé - Nedostatok špecializovaných tried sťažuje kvalitnú a modernú výchovu a výučbu - Nepriaznivá demografická štruktúra - Vzdelanostná štruktúra obyvateľov (prevažné zastúpenie obyvateľov so základným a učňovským vzdelaním)

	- Nedostatočná podpora spoločenských organizácií - Slabá propagácia podujatí - Nízka zapojenosť mladých ľudí do diania v regióne
Príležitosti	**Ohrozenia**
- Modernizovaním výchovy a vzdelávania, odbornými prednáškami, rekvalifikačnými kurzami a školeniami sa zvýši vzdelanostná úroveň detí na materských školách, žiakov na základných školách a miestneho obyvateľstva	- Znižuje sa počet žiakov na materských a základných školách

SWOT analýza monitoruje súčasný stav územia MAS Stará Čierna voda. Hodnotí silné a slabé stránky (negatíva a pozitíva územia) a príležitosti a možné ohrozenia v jeho budúcom rozvoji. Do jej prípravy a tvorby boli priamo aktívne zapojení samotní obyvatelia územia (rôzne vekové kategórie), podnikatelia, zástupcovia neziskových organizácií, ako aj zástupcovia miestnej samosprávy (poslanci, zamestnanci obecných úradov, starostovia). Pri spracovaní SWOT analýzy sa v 8-ich obciach MAS konali verejné stretnutia s obyvateľmi, na ktorých sa samotní obyvatelia priamo vyjadrovali ku pozitívam, ďalej k negatívam, v tej ktorej danej obci; a zároveň k možným príležitostiam a ohrozeniam. Výsledkom týchto stretnutí boli individuálne spracované SWOT analýzy obcí a sumárna SWOT analýza MAS. Dňa 5.11.2015 na verejnom stretnutí v Dolných Salibách bol prezentovaný audit zdrojov a brainstroming z jednotlivých obcí MAS a bola prerokovaná finálna verzia SWOT analýzy.

Ako vyplýva z výsledkov uvedenej SWOT analýzy, ekonomická oblasť v rámci príležitostí v sebe zahŕňa, nadväznosti na slabé stránky deklarujúce nedostatok pracovných príležitostí v obciach, podporu mikro-, malých a stredných podnikateľov, zabezpečenie rozvoja poľnohospodárstva a spolupráce, cestovného ruchu, vidieckej turistiky, ubytovacích a reštauračných kapacít, rozvoj služieb v cestovnom ruchu a podporu inovatívnej a tradičnej výroby a služieb. Ďalšou dôležitou úlohou je zachovať a chrániť prírodné podmienky územia MAS, ako napr. Malý Dunaj, Starú Čiernu vodu, Dudváh. Z hľadiska možných príležitostí, sú výborným portfóliom pre využitie prírodného potenciálu pre rozvoj podnikateľských aktivít a aktivít cestovného ruchu. Ďalšími možnosťami ich adekvátneho zhodnotenia je ich využitie

nielen v oblasti poľnohospodárskej výroby, ale i smerom k diverzifikácii tradičných činností v poľnohospodárstve. Ďalšími príležitosťami sú zlepšenie kvality životného prostredia a zlepšenie systému separácie odpadov vo vzťahu ku eliminácii lokálnych zdrojov znečistenia.

V materiálnej oblasti a v oblasti občianskych služieb poukazuje SWOT analýza na potrebu dobudovania technickej a verejnej infraštruktúry a rozšírenia kapacít verejných budov a objektov pre potreby voľno časových aktivít miestnych obyvateľov a spolkov. Vo vzdelávaní je potrebné najmä inovovať a modernizovať výchovu a vzdelávanie súčasne s rekonštruovaním objektov, ktoré treba vykonať najmä kvôli zlým technickým stavom a nedostatočnej kapacite. Ako vyplýva z výsledkov uvedenej SWOT analýzy, možnými príležitosťami pri budovaní rozvoja územia v spoločenskom meradle sú aktivity zamerané na podporu činnosti spoločenských a kultúrnych organizácií, ktoré majú silnú pozíciu na území MAS a sú nositeľmi a šíriteľmi kultúrnych a historických hodnôt. Nutným sa tiež javí zvýšenie personálnej a odbornej kapacity organizáciám a zvýšenie ich propagácie.

Vychádzajúc z vyššie prezentovaných informácií, zapojenie verejnosti bolo riešené v priebehu celého procesu tvorby SWOT analýzy (či už pri tvorbe v rozsahu obecných SWOT analýz, alebo analýzy územia MAS). Proces samotného zostavenia obecných SWOT analýz na verejných stretnutiach obyvateľov bol doplnený o dotazníkový prieskum, v ktorom sa obyvatelia mohli vyjadriť svoje názory na súčasnú situáciu a možnosti rozvojových oblastí. Stretnutia s obyvateľmi na úrovni jednotlivých obcí sa konali v mesiacoch október a november 2015. Účasť na jednotlivých stretnutiach je uvedená v časti 2.2 Tvorba partnerstva a stratégie CLLD. Expertmi pri zostavení SWOT analýzy a facilitátormi verejných stretnutí boli Ing. Ľudovít Kovács (predseda MAS a odborník na regionálny rozvoj – má 13 ročnú skúsenosť), RNDr. Lajos Tuba (riaditeľ RRA Šamorín, má viac ako 15 ročnú skúsenosť v oblasti regionálneho rozvoja) a Ing. Štefan Mészáros (podnikateľ, bankový poradca, odborník v oblasti manažmentu projektov).

3.3 Identifikácia potrieb

Na základe doterajšej činnosti MAS a prípravných aktivít súčasnej stratégie (dotazníkový prieskum, 10 verejných stretnutí, kde sa realizoval aj brainstroming) sa vymedzili oblasti, rozvoj ktorých môže aj strednodobom horizonte zabezpečiť zlepšenie kvality života na území MAS Stará Čierna voda, čiže splniť očakávanie ktoré zaznelo počas prípravných aktivít, ako všeobecné očakávania obyvateľov. Najvýznamnejším krokom pri spracovaní tejto oblasti bol realizovaný brainstroming v jednotlivých obciach MAS a výsledky plne hodnotia stav územia.

Brainstroming realizovaný na obecných verejných stretnutiach

Indikátor	Dolné Saliby	Horné Saliby	Kráľov Brod	Vozokany	Tomášikovo	Jahodná	Trstice	Dolný Chotár	MAS
1. Práca									
11. prac. príl.doch. do 1 hod	2,050	2,133	2,000	2,533	2,400	2,200	2,000	2,143	**2,182**
12. pracovné príležitosti v obci	3,250	3,067	3,167	3,600	3,533	2,933	2,444	4,000	**3,249**
13. možnosti podnikať	2,900	2,200	2,750	2,667	2,733	2,467	1,889	2,857	**2,558**
14. možnosti v poľnohospodárstve	2,500	2,667	2,833	3,200	2,600	2,400	2,556	2,571	**2,666**
2. Infraštruktúra									
21. technická infraštruktúra	2,200	1,867	2,000	3,067	2,133	2,867	2,222	2,857	**2,402**
22. verejné budovy	2,450	2,067	1,833	2,133	1,933	2,267	2,889	2,571	**2,268**
23. životné prostredie	2,750	3,333	3,417	3,067	2,667	2,667	2,778	3,000	**2,960**
24. možnosti bývania	2,000	1,800	2,750	2,200	1,867	1,933	1,667	1,286	**1,938**
25. cestná sieť	3,500	3,067	3,417	3,933	2,800	3,867	3,000	3,429	**3,377**
26. verejné priestranstvá	2,900	1,867	2,583	2,933	1,867	2,200	2,222	2,571	**2,393**
3. Verejné, sociálne a komerčné služby									
31. verejná doprava	2,450	2,267	2,583	3,000	2,467	2,333	1,889	3,000	**2,499**
32. verejné inštitúcie a ich služby	2,350	2,333	1,833	2,533	2,467	2,267	2,000	3,000	**2,348**
33. školstvo	2,000	1,600	2,000	2,400	1,933	2,133	1,889	4,714	**2,334**
34. zdravotníctvo	2,700	2,133	2,750	2,867	2,667	2,533	1,778	4,857	**2,786**

35. sociálna starostlivosť	2,450	2,133	2,500	2,800	2,667	2,133	1,889	4,429	**2,625**
36. komerčné služby, obchody	2,150	1,867	2,917	2,267	3,000	1,667	2,222	2,714	**2,351**
4. Voľný čas a kultúrno-spoločenský život									
41. kultúrne aktivity	2,200	1,800	1,833	1,800	2,400	2,200	2,000	3,429	**2,208**
42. športový život	1,950	2,000	2,000	1,933	2,400	1,800	2,111	3,429	**2,203**
43. mládežnícke aktivity	3,050	2,267	3,417	2,333	2,533	2,800	2,333	3,714	**2,806**
44. aktivity pre dôchodcov	2,950	2,333	2,667	2,467	1,867	2,333	2,000	4,286	**2,613**
45. iné aktivity pre obyvateľov obce/regiónu	2,700	1,933	2,833	2,600	2,667	2,200	2,222	4,000	**2,644**
Celkový priemer za obec:	**2,545**	**2,225**	**2,575**	**2,683**	**2,457**	**2,390**	**2,190**	**3,279**	**2,543**

Najlepšia oblasť
Najhoršia oblasť

Hierarchické usporiadanie potrieb na základe rokovaní tematických skupín:

- Miestna infraštruktúra a verejné služby
- Hospodárstvo a zamestnanosť
- Životné prostredie
- Vzdelávanie a ľudské zdroje

Miestna infraštruktúra a verejné služby

Účastníci obecných stretnutí z hľadiska kvality života priradili najhoršiu známku cestnej sieti. Stav miestnej infraštruktúry zásadným spôsobom vplýva na kvalitu života na vidieku, vrátane ďalšieho rozvoja miestneho hospodárstva. Doterajšia činnosť MAS zlepšila úroveň miestnej infraštruktúry. Na základe obecných stretnutí v tomto procese je potrebné pokračovať, lebo patrí to k dôležitým faktorom zamedzenia odlivu mladých do miest. Na základe hodnotení na obecných stretnutiach okrem technickej infraštruktúry (voda, kanalizácia atď.) zvyčajne je potrebné riešiť nasledovné oblasti:

- rekonštrukcia miestnych ciest
- výstavba chodníkov
- rekonštrukcia verejných priestranstiev a parkov

Počas tvorby stratégie boli vo všetkých obciach pozbierané miestne požiadavky, z ktorých v rámci realizácie stratégie MAS budú realizovať projekty podľa miestneho rozhodnutia.

Doterajšia činnosť MAS zlepšila úroveň verejných inštitúcií a ich služieb. Na základe obecných stretnutí v tomto procese je potrebné pokračovať, lebo patrí k rozhodujúcim faktorom na zamedzenie migrácie mladých z územia a zvyšovanie kvality života na vidieku. Zber údajov pre analýzu identifikoval zoznam potrebných intervencií, z ktorých časť by mala byť realizovaná prostredníctvom tejto stratégie. Na základe hodnotení na obecných stretnutiach najakútnejšia je situácia v mládežníckych aktivitách. Z týchto dôvodov sú dôležité podporiť najmä nasledovné oblasti:

- rozvoj zázemia pre mládežnícke, športové, rekreačné a kultúrne aktivity
- rekonštrukcia miestnej základnej infraštruktúry (na základe pozbieraných obecných požiadaviek).

Hospodárstvo a zamestnanosť

Podľa analýzy je nezamestnanosť na území MAS relatívne nízka, avšak miestne stretnutia poukázali na veľký nedostatok miestnych pracovných príležitostí, čo jednak núti obyvateľov k migrácii za prácou a nevyhovuje tým, ktorí z nejakých príčin nie sú schopní dochádzať za prácou na veľké vzdialenosti. Obecné, tematické stretnutia a SWOT-analýza poskytli množstvo námetov na strednodobé rozvojové aktivity v záujme zvýšenia miestnej zamestnanosti :

Diverzifikácia poľnohospodárstva (veľkovýroba poskytuje málo pracovných príležitostí, vyprodukované suroviny z územia odchádzajú bez spracovania)

- podporovať proces zakladania a rozvoj menších s stredných producentov
- podpora spracovania poľnohospodárskych výrobkov, vrátane spolupráce (zvýšenie podielu domácej produkcie s vyššou pridanou hodnotou, napr. vyššia kvalita výrobkov, regionálne a miestne špeciality, zlepšenie spracovania - modernizácia strojov a zariadení, nové technológie, zlepšenie spracovania miestnych surovín, zlepšenie kvality, napr. zvyšovanie biologickej hodnoty výrobkov v súlade s trendmi zdravej výživy)
- tvorba miestnych expedičných kanálov, podpora predaja pre návštevníkov územia a spolupráce v záujme splnenia odberateľských nárokov
- podpora predaja z dvora, ako využitie miestnej tradície pestovania zeleniny v rodinách
- podpora vstupu mladých do odvetvia
- Zvýšenie kvality poľnohospodárskej výroby (zvýšenie efektívnosti výroby, zvýšenie produkcie, zvýšenie kvality výrobkov, pestovanie resp. výroba nových produktov)

Rozvoj služieb (miestny obyvatelia pociťujú nedostatok a nekvalitu drobných služieb).

- zakladanie a rozvoj existujúcich služieb

Rozvoj malých výrobných podnikov (v obciach sú nevyužité budovy, vhodné na priemyselné využitie a kvalifikovaná pracovná sila so skúsenosťami z podnikov v okolitých mestách).

- zakladanie a rozvoj malých priemyselných prevádzok

*Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky (*priamo v území existujú atrakcie – termálne kúpaliská, Malý Dunaj – ktoré už v súčasnosti priťahujú veľkú návštevnosť. Je potrebné využiť tento potenciál na zvýšenie príjmov, ako aj v záujme rekreácie miestnych obyvateľov).

- poskytovanie služieb agroturistike poľnohospodármi
- poskytovanie služieb vo vidieckej turistike

- ďalej rozvíjať ponuku miestnych produktov
- spoločný marketing
- festivalmi zvýšiť návštevnosť územia
- pri každej koncentrácii návštevníkov zabezpečiť predaj miestnych výrobkov
- podpora v záujme zabezpečenia kvality a efektívnosti
- verejné investície do rekreačnej a turistickej infraštruktúry
- spolupráca v záujme zvýšenia návštevnosti územia

Životné prostredie

Technická infraštruktúra je v hrubých rámcoch zabezpečená, na základe prípravných analýz potrebné je riešiť ostávajúce nedostatky. Prvé kroky selektívneho zberu boli vykonané, v tomto období je aktuálne zabezpečenie zberu ďalších frakcií, resp. všeobecná je požiadavka na zriadenie zberných dvorov. V niektorých obciach občania mali veľmi zlú mienku o stave životného prostredia, tu je aktuálna koncentrácia intervencií na zvýšenie občianskej participácie.

Na základe obecných stretnutí a hlasovania členov MAS v tomto programovacom období sa majú podporovať nasledovné oblasti:

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd
- výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov,
- prehlbovanie existujúcich obecných studní
-zlepšenie vzhľadu obcí

V pôvodnej hierarchii boli uvedené aj sociálno-zdravotnícke služby, ale vzhľadom na výrazné zníženie disponibilných zdrojov, tematické skupiny sa rozhodli túto prioritu odložiť na neskoršie obdobie.

Vzdelávanie a ľudské zdroje

Úroveň škôl je dôležitý faktor jednak k zastaveniu odchodu mladých, ale aj z hľadiska zabezpečenia dobre pripravenej a vnímavej mladej generácie, ktorá môže realizovať nové rozvojové aktivity a kultúrno-spoločenské aktivity. Obecné hodnotenia (až na 1 výnimku) hodnotili úroveň školstva za dobrú, avšak je potrebné pokračovať v rekonštrukcii školských budov a začatím zlepšenia podmienok výučby zriadením špeciálnych učební (eliminácia vplyvu mestských škôl). V niektorých obciach je nedostatok kapacít materských škôl a na základe demografický vývoj bude aj v najbližších rokoch priaznivý:

- rekonštrukcia školských budov
- zriadenie špecializovaných učební
- rozšírenie kapacity materských škôl

Z hľadiska aktivizácie miestneho obyvateľstva je veľmi dôležitá podpora kultúrno-spoločenskej činnosti a zvýšenie personálnej a odbornej kapacity neziskového sektora. V súčasnosti existujú tradičné podujatia na území (napr. Dolnosalibská jurta, Jahodový festival), ktoré však môžu v budúcnosti kvôli nedostatku finančnej a personálnej kapacity zaniknúť.

4 Strategický rámec

Strategický rámec (vízia, strategické ciele, strategické priority a špecifické ciele) sú definované a vypracované v nadväznosti na analytickú časť, SWOT analýzu, analýzu potrieb, pričom sa zohľadňujú ciele Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020, ciele Integrovaného regionálneho programu 2014 – 2020 a stratégie EU 2020. V súlade s uvedeným je zameranie na inkluzívny, inteligentný a udržateľný rast v spojení s tvorbou pracovných miest, inováciami, výskumom a zlepšenými službami vo vidieku. V celom strategickom rámci sa uplatňuje regionálne špecifikum a prepojenosť na miestnu potrebu s dôrazom na doplnkovosť PRV a IROP.

4.1 Definovanie vízie a strategického cieľa

Vízia vyjadruje predstavu obyvateľov MAS Stará Čierna voda o budúcnosti života v území. Je úzko prepojená na vnímanie aspektov kvality života v oblastiach definovaných v SWOT analýze (kapitola 3.2) a v prieskume identifikácie potrieb obyvateľstva (kapitola 3.3). Vízia ako aj strategický cieľ vychádza z 5 identifikovaných oblastí potrieb. Na základe obecných a regionálnych verejných stretnutí, na ktorých boli prítomní zástupcovia všetkých sektorov – verejného, súkromného a občianskeho, počas ktorých sa diskutovalo o kvalite života a predstavách prítomných o ich situácii, bola zostavená vízia územia do roku 2023:

Vízia

„Obdobie do roku 2023 bude pre MAS Stará Čierna voda obdobím zavádzania nových podnikateľských činností, založených na miestnych tradíciách a potrebách, avšak predstavujúce inovatívne činnosti, ktoré budú príkladom aj pre ostatných podnikateľov. Vďaka týmto aktivitám sa zlepší miestna zamestnanosť. Vo verejných službách pokračuje trend zlepšenia kvality, v tomto období s dôrazom na mládež, starých, resp. znevýhodnených ľudí.“

Vízia obsahuje reálnu predstavu, ktorú je možné dosiahnuť rozvojovými opatreniami zabezpečiace kvalitatívnu zmenu v strednodobom horizonte a ktoré založia pozitívne, v niektorých prípadoch inovatívne trendy, ovplyvňujúce územia MAS aj v dlhodobom horizonte

Zo SWOT analýzy územia a z analýzy potrieb a problémov vyplýva, že v území MAS Stará Čierna voda je potrebné riešiť nasledovné prioritné oblasti:

1) Zlepšiť zamestnanosť a hospodárstvo zamerané na poľnohospodárstvo, vidiecky cestovný ruch, výrobu, služby a spoluprácu ekonomických subjektov
2) Chrániť životné prostredie a využívať obnoviteľné zdroje energie
3) Aktivizovať miestne obyvateľstvo a zvýšiť úroveň vzdelávania miestneho obyvateľstva
4) Zlepšiť vidieckosť územia, dopravnú, technickú, voľno-časovú, kultúrno-spoločenskú a oddychovú infraštruktúru a verejné služby pre vidiecke obyvateľstvo

Vyššie uvedená vízia sa začne napĺňať prostredníctvom dosiahnutia vytýčeného strategického cieľa a investovania do rozvojových priorít do roku 2023, ktoré vyplynuli z analýzy územia a hlavne z analýzy potrieb. Logický rámec rozvoja územia bol zostavený interaktívne počas stretnutí zástupcov všetkých troch sektorov – verejného, súkromného a občianskeho z celého územia MAS Stará Čierna voda pod odborným vedením.

Na základe toho ***strategickým cieľom*** je:

Zlepšenie kvality života na území MAS Stará Čierna voda prostredníctvom naštartovanie inovácii, podpory tradičnosti, zlepšenia zamestnanosti a verejných služieb

Strategický cieľ je konkretizáciou vízie a bol stanovený do roku 2023. Definícia strategického cieľa vyplynula z výberu rozvojových priorít, a očakávanej dlhodobej merateľnej kvalitatívnej zmeny v území, realisticky dosiahnuteľnej do roku 2023 za predpokladu investovania finančných vstupov zo stratégie CLLD, ako aj iných dotačných schém.

4.2 Stanovenie priorít, špecifických cieľov a opatrení

Výber strategických (rozvojových) priorít vyplynul z interaktívneho zostavenia SWOT analýzy (počas verejných obecných a regionálnych stretnutí) a hlavne analýzy potrieb a problémov, realizovanej na stretnutí zástupcov všetkých troch sektorov územia MAS Stará Čierna voda.

Stratégia CLLD územia MAS Stará Čierna voda bola na základe SWOT-analýzy, identifikácii potrieb a stanovených prioritných oblastí rozdelená do troch priorít:

- **Priorita 1: Zlepšenie zamestnanosti a konkurencieschopnosti miestnych podnikateľských subjektov**

- **Priorita 2: Verejné investície pre zlepšenie podmienok života vo vidieckom prostredí**
- **Priorita 3: Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosť MAS**

V rámci priorít ďalej zástupcovia územia definovali špecifické ciele - to jest želané krátkodobé merateľné kvalitatívne zmeny realisticky dosiahnuteľné v rámci jednotlivých rozvojových priorít so zreteľom na pridelené finančné vstupy prostredníctvom vybraných opatrení a nimi podporovaných aktivít (projektov). Jednotlivé priority na základe oblastí najdôležitejších potrieb boli rozdelené na nasledovné špecifické ciele a opatrenia:

Priorita 1: Zlepšenie zamestnanosti a konkurencieschopnosti miestnych subjektov

Špecifický cieľ 1.1: Rozvoj poľnohospodárstva, služieb a výroby

Opatrenia PRV SR 2014 – 2020, opatrenie 4. Investícia do hmotného majetku:

- 1.1.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov (PRV, podopatrenie 4.1)

Opatrenia Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020, špecifický cieľ č. 5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

- 1.1.2 Zakladanie nových a podpora tradičných a inovatívnych obchodných služieb a výroby (IROP, špecifický cieľ 5.1.1)
  Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev – zamerané na služby a výrobu

Priorita 2: Verejné investície pre zlepšenie podmienok života vo vidieckom prostredí

Špecifický cieľ 2.1: Zvýšenie úrovne verejnej infraštruktúry a vzdelávania

Opatrenia PRV SR 2014 – 2020, opatrenie 7. Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach

- 2.1.1 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie (PRV, podopatrenie 7.2)
- 2.1.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry (PRV, podopatrenie 7.4)

Opatrenia Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020, špecifický cieľ č. 5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a o verejných infraštruktúrach

- 2.1.3 Moderná výchova, moderné vzdelávanie (IROP, špecifický cieľ č.5.1.2)
- 2.1.4 Rozvoj základnej infraštruktúry (IROP, špecifický cieľ č.5.1.2)

Priorita 3: Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosť MAS

Špecifický cieľ 3.1 Rozvíjať partnerstvo a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda

Opatrenie Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020, špecifický cieľ č. 5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

- 3.1.1 Prevádzka kancelárie MAS (IROP, špecifický cieľ č.5.1.1)

Prevádzkové náklady MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD

Opatrenia PRV SR 2014 – 2020, opatrenie 19. Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER

- 3.1.2 Podpora na prevádzkové náklady a oživenie (PRV, podopatrenie 19.4)
- 3.1.3 Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny (PRV, podopatrenie 19.3)

Vlastné opatrenie

- 3.1.4 Podpora prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov územia

Príspevok špecifických cieľov stratégie CLLD k fokusovým oblastiam PRV a špecifickým cieľom IROP

Každá navrhovaná aktivita a opatrenie stratégie CLLD musí mať charakter synergickej akcie a musí byť v súlade so strategickými dokumentami vyššej dôležitosti a väčšieho rozsahu. Pripravovaná stratégia CLLD je plne v súlade s cieľmi Európa 2020 a Dunajskou stratégiou v oblasti inteligentného, inkluzívneho a udržateľného rastu. Taktiež pôsobí doplnkovo a je plne v súlade s Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Trnavského samosprávneho kraja 2016 – 2020 (špecifickými cieľmi 1.1, 1.3, 1.7, 1.8) , pričom celý dokument vychádza z Programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja jednotlivých obcí. Stratégia CLLD MAS Stará Čierna voda pomáha riešiť problémy identifikované v Programe rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 a v Integrovanom regionálnom operačnom programe 2014 –

2020, pričom v rámci jednotlivých špecifických cieľov stratégie sa riešia špecifického ciele IROP a fokusové oblasti PRV 2014 – 2020.

Špecifický cieľ 1.1 Rozvoj poľnohospodárstva, služieb a výroby

Fokusové oblasti PRV 2014 – 2020

- *1A Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach (špecifický cieľ 1.1)*
- *1B Posilnenie prepojenia poľnohospodárstva, výroby potravín a lesného hospodárstva s výskumom a inováciou, a to aj na účely zlepšenia environmentálneho riadenia a výkonu; (špecifický cieľ 1.1)*
- *2A Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie (špecifický cieľ 1.1)*
- *2B Uľahčenie vstupu poľnohospodárov s primeranými zručnosťami do odvetvia poľnohospodárstva a najmä generačnej výmeny (špecifický cieľ 1.1)*
- *2CZlepšenie hospodárskeho výkonu lesného hospodárstva (špecifický cieľ 1.1)*
- *3A Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií (špecifický cieľ 1.1)*
- *4B Zlepšenie vodného hospodárstva vrátane riadenia používania hnojív a pesticídov (špecifický cieľ 1.1)*
- *4C Predchádzanie erózii pôdy a zlepšenie jej obhospodarovania (špecifický cieľ 1.1)*
- *5C Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely bioekonomiky (špecifický cieľ 1.1)*
- *6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest (špecifický cieľ 1.1)*
- *6C Rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) vo vidieckych oblastiach (špecifický cieľ 1.1).*

Pre poľnohospodárske podniky v území MAS Stará Čierna voda je charakteristická nízka pridaná hodnota a nízke príjmy na hektár poľnohospodárskej pôdy v porovnaní s ostatnými regiónmi Slovenska, pričom potenciál úrodnosti pôdy je na vysokej úrovni. Štruktúra produkcie sa postupne mení, podiel živočíšnej výroby na celkovej poľnohospodárskej produkcii klesá a podiel rastlinnej výroby rastie. Výrazne klesá produkcia mlieka, hovädzieho aj hydinového mäsa, pričom je potrebné stimulovať diverzifikáciu výroby s podmienkou zvýšenia zamestnanosti v živočíšnej výrobe a vybraných odvetviach rastlinnej výroby. V rastlinnej výrobe dochádza k zmene štruktúry výroby, znižuje sa výmera plodín viac náročných na pracovnú silu, pričom podpora by mala byť smerovaná do ovocinárskej a zeleninárskej výroby, ktoré majú potenciál zvýšenia pridanej hodnoty a produkcie nových pracovných miest a zisku pre podnikateľa. Vychádzajúc z vekovej štruktúry riadiacich pracovníkov poľnohospodárskych podnikov fyzických osôb, SHR a rodinných fariem v záujme udržania tohto typu hospodárenia vyplýva potreba podpory investícií mladých začínajúcich poľnohospodárov. Cieľom je uľahčiť prístup k zdrojom financovania a nadväzne podpora konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov. Podporené budú investície ktoré napomáhajú dosiahnutie týchto kvalitatívnych zmien. Na kvalitné poľnohospodárske produkty rastlinnej a živočíšnej výroby nadväzuje ich spracovanie v potravinárskom sektore a následnom odbyte v maloobchodnej sieti. Kvalita slovenských potravín je oproti zahraničným potravinám častokrát vyššia, pričom v poslednej dobe získava veľa domácich producentov potravinárskych výrobkov rôzne certifikáty kvality. Kvôli veľkému počtu poľnohospodárskych podnikov je potrebné naštartovať krátkodobé reťazce na odbyt produktov. Podpora spolupráce môže byť dobrým impulzom pre všetky hospodárske subjekty na zabezpečenie lepšieho odbytu svojich výrobkov. MAS Stará Čierna voda v predchádzajúcom období iniciovala založenie regionálnej značky kvality, podporené projekty prospejú k ďalšiemu rozvoju tejto značky a tým aj podpore domáceho priemyslu.Všetky navrhované aktivity a opatrenia majú za cieľ vytvárať nové pracovné príležitosti pre nezamestnaných a osobitne pre mladých ľudí, čím sa podporí ekonomický rast, stabilizácia a posilnenie vidieckej ekonomiky a generovanie nových pracovných miest na území MAS Stará Čierna voda.

Príspevok k prierezovým cieľom PRV 2014 - 2020

Inovácie - týkajú sa najmä vývoja trhových noviniek (produktov) v oblasti potravín vrátane inovatívnych systémov zabezpečovania kvality (technológií a postupov). Inovácie sú základným princípom metódy LEADER a CLLD. Za znak inovácie na úrovni MAS

považujeme postupy, ktoré v súčasnosti nie sú prítomné na území MAS Stará Čierna voda a ich zavedením vznikne kvalita, identifikovaná v rámci prieskume potrieb v prípravnej fáze stratégie CLLD. **Životné prostredie** – všetky aktivity musia byť šetrné voči životnému prostrediu a musia byť v súlade s cieľmi EURÓPA 2020 v environmentálnej oblasti.

Špecifické ciele IROP

- *špecifický cieľ č. 5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií*

Trvalo udržateľný rozvoj vidieckych oblastí je prepojený s riešením zamestnanosti na vidieku. Pre trend vidieckej zamestnanosti posledných rokov je typický pokles zamestnanosti v primárnom a sekundárnom sektore, naopak vývoj zamestnanosti v terciárnom sektore naznačuje dynamickejší nárast (výrazný rastový potenciál). V oblasti zamestnanosti a sociálnej súdržnosti sú problémovými oblasťami miera nezamestnanosti, dlhodobá nezamestnanosť, zamestnávanie osôb tesne pred dôchodkom a príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít.

Pre územie MAS Stará Čierna voda je charakteristický nárast počtu podnikateľov (SZČO a s.r.o.), pričom sa jedná väčšinou o menšie podniky s menšou ekonomickou silou. MAS Stará Čierna voda má výrazný potenciál rozvoja služieb v oblasti vidieckeho cestovného ruchu spojený najmä s využívaním prírodného a historického bohatstva. Príležitosťou v tejto oblasti je zvyšovať podiel pracujúcich v poľnohospodárstve, v oblasti služieb a diverzifikácie ekonomických aktivít. Podpora z IROP v rámci stratégie CLLD k podpore špecifického cieľa 1 bude orientovaná na trh práce na území MAS s dopadom na rast udržateľných pracovných miest bez ohľadu na sektor, alebo odvetvie mimo podpory subjektov oprávnených v rámci podpory opatrení PRV SR 2014 – 2020. Špecifický cieľ 5.1.1 je rozdelený na podporu služieb (terciárny sektor) a podporu výroby (sekundárny sektor).

Špecifický cieľ 2.1: Zvýšenie úrovne verejnej infraštruktúry a vzdelávania

Fokusové oblasti PRV 2014 – 2020

- *5C Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely bioekonomiky;*
- *6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;*
- *6C Rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) vo vidieckych oblastiach*

Samotné investície zlepšujúce kvalitu života obyvateľov MAS Stará Čierna voda (infraštruktúra, miestne služby), budú mať vplyv na miestny ekonomický rozvoj v podobe vytvorenia podmienok pre podnikateľov a budú mať vplyv na zabránenie odlivu obyvateľov z vidieka (zníži sa príťažlivosť mestského prostredia pre mladých). Optimálne a efektívne využívanie kultúrno-historického a prírodného potenciálu vrátane využívania obnoviteľných zdrojov energie, urýchli naštartovanie miestneho ekonomického rozvoja založeného na efektívnom využívaní endogénnych zdrojov (inkluzívny rast). Z dôvodu, že MAS Stará Čierna voda má potenciál v oblasti rozvoja cestovného ruchu je potrebné smerovať investície aj do budovania turistickej infraštruktúry. Prísun turistov do územia MAS bude mať za následok zvýšenie príjmov obyvateľstva, diverzifikáciu ponúkaných služieb a v konečnom dôsledku zlepšenie ekonomického postavenia samotných obcí.

Príspevok k prierezovým cieľom PRV 2014 - 2020

Inovácie - týkajú sa najmä nových kvalitnejších verejných služieb vo vidieckych sídlach. Inovácie sú základným princípom metódy LEADER a CLLD. Za znak inovácie na úrovni MAS považujeme postupy, ktoré v súčasnosti nie sú prítomné na území MAS Stará Čierna voda a ich zavedením vznikne kvalita, identifikovaná v rámci prieskume potrieb v prípravnej fáze stratégie CLLD.

Životné prostredie – všetky aktivity musia byť šetrné voči životnému prostrediu a musia byť v súlade s cieľmi EURÓPA 2020 v environmentálnej oblasti.

Špecifické ciele IROP (v prípade dodatočnej výkonnostnej alokácie)

- *špecifický cieľ č. 5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach.*

Medzi mestom a vidiekom existujú demografické, sociálne a hospodárske väzby, ako aj prepojenia v oblasti infraštruktúry. Jedná sa o prepojenia v oblasti prepravy tovarov, dochádzky do zamestnania, v oblasti vzdelávacích, zdravotníckych a iných služieb. V podmienkach MAS Stará Čierna voda ide o väzby medzi mestom Galanta a Dunajská Streda a okolitými členskými obcami, medzi väčšími obcami (vidieckymi rozvojovými centrami) a ich okolím. Riešená podpora v tejto oblasti má prioritne riešiť podporu verejnej infraštruktúry a verejných služieb.

Špecifický cieľ 3.1 Rozvíjať partnerstva a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda

Fokusové oblasti PRV 2014 – 2020

- *1A Podpora inovácie, spolupráce a rozvoja vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach*
- *2A Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie.*
- *2B Uľahčenie vstupu poľnohospodárov s primeranými zručnosťami do odvetvia poľnohospodárstva a najmä generačnej výmeny*
- *2C Zlepšenie hospodárskeho výkonu lesného hospodárstva*
- *3A Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín a organizácií výrobcov a medziodvetvových organizácií*
- *5C Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely bioekonomiky*
- *6A Uľahčenie diverzifikácie, zakladania a rozvoja malých podnikov ako aj vytvárania pracovných miest*
- *6B Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach;*
- *6C Rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) vo vidieckych oblastiach*

V stratégií CLLD si MAS Stará Čierna voda naplánovalo širokú škálu podporovaných opatrení a aktivít, ktoré prinášajú inovatívny prístup k rozvoju vidieckej oblasti. Výsledkom činnosti MAS bude skvalitnenie života miestnych obyvateľov, zabezpečenie dostatočného počtu pracovných miest priamo v obciach a budovanie miestnej identity a komunity, ktorá vzájomnou spoluprácou aktivizuje miestnych obyvateľov na základe inkluzívneho, inteligentného a udržateľného rastu. Špecifický cieľ a opatrenie 3.1 v rámci stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda je prierezové.

Taktiež sa v tomto špecifickom cieli č. 3 plánujú podporovať projekty spolupráce (národnej, nadnárodnej) a chod miestnej akčnej skupiny (prevádzka

a demonštračné, informačné aktivity) ktoré pomôžu zlepšiť implementáciu stratégie CLLD. Stratégia CLLD je multifondová a zahŕňa finančné prostriedky z EPFRV a EFRR. Podpore stanovených cieľov a naplňovaniu príslušných fokusových oblastí prispeje aj realizácia projektov spolupráce v období 2014 – 2020 a budovanie zručností a animácie MAS, ktoré budú financované zo zdrojov EPFRV.

Príspevok k prierezovým cieľom PRV 2014 - 2020

Inovácie - týkajú sa najmä vývoja trhových noviniek (produktov) v oblasti cestovného ruchu vrátane inovatívnych marketingových a informačných aktivít Inovácie sú základným princípom metódy LEADER a CLLD. Za znak inovácie na úrovni MAS považujeme postupy, ktoré v súčasnosti nie sú prítomné na území MAS Stará Čierna voda a ich zavedením vznikne kvalita, identifikovaná v rámci prieskume potrieb v prípravnej fáze stratégie CLLD.

Životné prostredie – všetky aktivity musia byť šetrné voči životnému prostrediu a musia byť v súlade s cieľmi EURÓPA 2020 v environmentálnej oblasti.

Špecifické ciele IROP

- *špecifický cieľ č. 5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií*

Trvalo udržateľný rozvoj vidieckych oblastí je prepojený s riešením zamestnanosti na vidieku. Pre trend vidieckej zamestnanosti posledných rokov je typický pokles zamestnanosti v primárnom a sekundárnom sektore, naopak vývoj zamestnanosti v terciárnom sektore naznačuje dynamickejší nárast (výrazný rastový potenciál). V oblasti zamestnanosti a sociálnej súdržnosti sú problémovými oblasťami miera nezamestnanosti, dlhodobá nezamestnanosť, zamestnávanie osôb tesne pred dôchodkom a príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít.

Pre MAS Stará Čierna voda je charakteristický nárast počtu podnikateľov (SZČO a s.r.o.), pričom sa jedná väčšinou o menšie podniky s menšou ekonomickou silou. MAS má výrazný potenciál rozvoja služieb v oblasti vidieckeho cestovného ruchu spojený najmä s využívaním prírodného a historického bohatstva. Príležitosťou v tejto oblasti je zvyšovať podiel pracujúcich v poľnohospodárstve, v oblasti služieb a diverzifikácie ekonomických aktivít. Podpora z IROP v rámci stratégie CLLD k podpore špecifického cieľa 3 bude orientovaná na činnosť miestnej akčnej skupiny z pohľadu jej prevádzkových nákladov.

Tabuľka nepovinná č. 19 Rozdelenie priorít Stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda medzi prioritami PRV a IROP

Stratégia CLLD územia MAS SČv	Špecifikácia prvkov štruktúry PRV/IROP	
	PRV	IROP
Priorita	Priorita	Prioritná os
1	1,2,3,4,5,6	5
2	5,6	5

Tabuľka nepovinná č.20 Príslušnosť špecifických cieľov stratégie CLLD k „fokusovým oblastiam PRV“ a špecifickým cieľom IROP

špecifický cieľ CLLD MAS	Kódy opatrenie / špecifický cieľ IROP	Fokusová oblasť
1.1	kódy opatrenia PRV: 4.1, špec. cieľ IROP: 5.1.1	2A,2B,2C,3A,4B,4C,5C,
2.1	kód opatrenia PRV: 7.2, 7.4, špec. cieľ IROP: 5.1.2	6B,6C,
3.1	špec. cieľ IROP: 5.1.1, kód opatrenia PRV: 19.3, 19.4	6B, sekundárne 1A, 2A,2B,2C,3A,5C,6A,6C

Grafické znázornenie strategického rámca

Vízia → **Strategický cieľ: Zlepšenie kvality života na území MAS Stará Čierna voda prostredníctvom naštartovanie inovácii, podpory tradičnosti, zlepšenia zamestnanosti a verejných služieb**

Priorita 1: Zlepšenie zamestnanosti a konkurencieschopnosti miestnych subjektov

Špecifický cieľ 1.1: Rozvoj poľnohospodárstva, služieb a výroby

- 1.1.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov (PRV, podopatrenie 4.1) – základná alokácia + dodatočná výkonnostná alokácia
- 1.1.2 Zakladanie nových a podpora tradičných a inovatívnych obchodných služieb a výroby (IROP, špec.cieľ 5.1.1) – základná alokácia + dodatočná výkonnostná alokácia

Priorita 2: Verejné investície pre zlepšenie podmienok života vo vidieckom prostredí

Špecifický cieľ 2.1: Zvýšenie úrovne verejnej infraštruktúry a vzdelávania

- 2.1.1 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie (PRV, podopatrenie 7.2) – základná alokácia
- 2.1.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry (PRV, podopatrenie 7.4) – dodatočná výkonnostná alokácia
- 2.1.3 Moderná výchova, moderné vzdelávanie (IROP, špec.cieľ 5.1.2) – dodatočná výkonnostná alokácia
- 2.1.4 Rozvoj základnej infraštruktúry (IROP, špec.cieľ 5.1.2)– dodatočná výkonnostná alokácia

Priorita 3: Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosť MAS

Špecifický cieľ 3.1: Rozvíjať partnerstvo a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda

- 3.1.1 Prevádzka kancelárie MAS (IROP, špecifický cieľ č.5.1.1) – základná alokácia + dodatočná výk. alokácia
- 3.1.2 Podpora na prevádzkové náklady a oživenie (PRV, podopatrenie 19.4) – základná alokácia + dodatočná výk. alokácia
- 3.1.3 Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny (PRV, podopatrenie 19.3) – základná alokácia
- 3.1.4 Podpora prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov územia (vlastné opatrenie MAS)

4.3 Súhrn strategického rámca

Tabuľka č. 3: Súhrnný prehľad strategického rámca

Vízia Obdobie do roku 2023 bude pre MAS Stará Čierna voda obdobím zavádzania nových podnikateľských činností, založených na miestnych tradíciách a potrebách, avšak predstavujúce inovatívne činnosti, ktoré budú príkladom aj pre ostatných podnikateľov. Vďaka týmto aktivitám sa zvýši miestna zamestnanosť. Vo verejných službách pokračuje trend zlepšenia kvality, v tomto období s dôrazom na mládež, starých, resp. znevýhodnených ľudí.		
Strategický cieľ Zlepšenie kvality života na území MAS Stará Čierna voda prostredníctvom naštartovanie inovácii, podpory tradičnosti, zlepšenia zamestnanosti a verejných služieb		
Priorita 1:Zlepšenie zamestnanosti		
Špecifický cieľ 1.1: Rozvoj poľnohospodárstva, služieb a výroby		
Opatrenia PRV: • 4. Investícia do hmotného majetku o 4.1 Podpora investícií do poľnohospodárskych podnikov *(č.opatrenia CLLD MAS: 1.1.1)*	**Opatrenia IROP:** **- Opatrenia IROP:** • špecifický cieľ č. 5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií Aktivita: zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev *(č. opatrenia CLLD MAS: 1.2.1)*	**Iné opatrenia:** - -
Priorita 2: Verejné investície pre zlepšenie podmienok života vo vidieckom prostredí		
Špecifický cieľ 2.1: Zvýšenie úrovne verejnej infraštruktúry a vzdelávania		
Opatrenia PRV: • 7. Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach o podopatrenie 7.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie *(č.opatrenia CLLD MAS: 2.1.1)* o podopatrenie 7.4 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry	**Opatrenia IROP:** • - špecifický cieľ č. 5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a o verejných infraštruktúrach *(č.opatrení CLLD MAS: 2.1.3 a 2.1.4 – v prípade dodatočnej výkonnostnej alokácie)* -	**Iné opatrenia:** - -

a súvisiacej infraštruktúry *(č.opatrenia CLLD MAS: 2.1.2 - len v prípade dodatočnej výkonnostnej alokácie)*		
Priorita 3: Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosť MAS		
Špecifický cieľ 3.1: Rozvíjať partnerstvo a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda		
Opatrenia PRV: ○ podopatrenie 19.4 - Podpora na prevádzkové náklady a oživenie *(č.opatrenia CLLD MAS: 3.1.2)* ○ podopatrenie 19.3 Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny *(č.opatrenia CLLD MAS: 3.1.3)*	**Opatrenia IROP:** • špecifický cieľ č. 5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií Aktivita: financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením a uskutočňovanie stratégií CLLD *(č. opatrenia CLLD MAS: 3.1.1)*	**Iné opatrenia:** - ***Vlastné opatrenie MAS*** 3.1.4 Podpora prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov

4.4Integrované znaky stratégie CLLD

Stratégia CLLD MAS Stará Čierna voda predstavuje základný strategický dokument pre rozvoj územia MAS v rokoch 2014 – 2023. Základným znakom integrácie stratégie je jej samotná tvorba a vznik, pretože stratégia ako taká integruje viacero aktivít pre riešenie konkrétnych problémov územia a snaží sa multiplikovať efekt rozvoja územia MAS. Ďalším nemenej dôležitým integračným znakom je proces tvorby stratégie CLLD, do ktorej boli zapojené všetky zložky komunitného života v obciach a v regióne (obce, občania, podnikatelia, neziskové organizácie a pod.). Všetky názory a podnety boli brané v úvahu a spoločnými silami vznikla stratégia CLLD územia MAS Stará Čierna voda

Vyššie spomenutá integrácia vychádza a je v súlade s nariadením (EÚ) č. 1303/2013, ktoré definuje stratégiu CLLD ako stratégiu integrovaných znakov a „viacsektorových oblastných stratégií miestneho rozvoja“. Stratégia CLLD MAS je multifondová a viacsektorová. V rámci jej implementácie sa realizujú projekty verejného aj súkromného sektora, pričom väčšina z projektových zámerov má integrovaný charakter.

MAS Stará Čierna v minulom období vykonala kus práce v záujme integrácie miestnych organizácií a podnikateľov. Po zvážení možností sme sa rozhodli o zavedenie regionálnej značky. Táto snaha bola úspešná v roku 2014 a v súčasnosti značku „regionálny produkt MALODUNAJSKO-GALANTSKO“ používa už 19 subjektov (podrobnejšie: www.mas-

scv.sk). V tejto činnosti chceme pokračovať aj v súčasnom programovacom období a využiť aj možností zmenenej legislatívy (napr. predaj z dvora). V predchádzajúcich rokoch aj podporou LEADER a projektov spolupráce na území MAS vznikli 3 regionálne festivaly, ktoré v súčasnosti majú už návštevnosť rádovo niekoľko tisíc ľudí (Dolnosalibská jurta Dolné Saliby, Jablkový festival Králov Brod, Jahodový festival Jahodná). Tieto festivaly znamenajú možnosť prezentácie sa a odbytu pre pestovateľov a spracovateľov poľnohospodárskych produktov. Pri každej príležitosti sa uskutoční aj prezentácia MAS Stará Čierna voda a Stratégie CLLD v samostatnom stánku.

Aj keď finančný rámec stratégie MAS nie je veľký, od podpory integrácie očakávame založenie organizácie, ktorá bude podporovať svojich členov v rôznych fázach činnosti (spoločný nákup surovín, podpora predaja, odborné poradenstvo, spoločné technologické postupy, spoločný marketing). Na základe verejných diskusií je šanca aj na vytvorenie spolupráce, ktorá na základe dlhoročných skúseností znovu oživí pestovanie zeleniny v rodinách (línia predaj z dvora), čo ešte nedávno poskytoval dôležité vedľajšie príjmy pre tunajších obyvateľov. Na základe horeuvedených dôvodov spracovatelia stratégie spolu s obyvateľmi navrhli podporiť aj ďalšie integrované projekty napr. v rámci podopatrenia 4.2.

Integrácia aktivít sa odzrkadlila aj vo zvýšenej podpore projektov súkromného sektora, ktoré majú možnosti generácie dodatočných finančných príjmov a inkluzívneho rozvoja MAS Stará Čierna voda. Podpora súkromných investícií bude v pomere viac ako 51%.

4.5 Inovatívne znaky stratégie CLLD

Na základe skúseností z programovacieho obdobia 2007 – 2013 a implementácie ISRÚ MAS Stará Čierna voda v rokoch 2010 – 2015 sa medzi inovatívne znaky zaraďuje kooperácia medzi viacerými sektormi zastúpenými v členskej základni MAS – verejná správa, podnikatelia, neziskový sektor a občania. Ich vzájomná spolupráca prináša ovocie v podobe rozvoja komunity a rozvoja spolupráce medzi obcami, podnikateľmi, organizáciami a obyvateľmi regiónu. Významnú úlohu v tomto smere v predchádzajúcom období zohrala implementácia **projektov spolupráce** – viď v časti 2.1, ktorá aktivizovala rôzne podnikateľské subjekty, spolky, kluby a aktívnych ľudí, pričom sa pomohli riešiť niektoré problémy územia. V tomto inovatívnom rozvoji by sme radi pokračovali napr. v rámci implementácie Stratégie CLLD MAS v podobe opatrení 3.1.4 Podpora prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov územia a 3.1.3 Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny (PRV, podopatrenie 19.3).

Počas svojej skoro desaťročnej existencie MAS Stará Čierna voda vykonala intenzívnu prácu, vrátane zahraničnej spolupráce. Skúsenosti ukazujú, že inovácia môže byť na tejto úrovni chápaná, ako zavedenie postupov, ktoré na tomto území ešte chýbajú. MAS bola z tohto hľadiska iniciatívna a prebratím dobrých zahraničných a domácich skúseností zaviedla regionálnu značku, ako platformu pre domácich výrobcov.

Na základe prípravných diskusií súčasnej stratégie môžeme konštatovať, že strednodobý záujem o výraznú aktivitu v tomto smere je možné očakávať vtedy, ak aj nové smery vychádzajú buď z miestnych tradícií, alebo ako budúci trh majú za cieľ buď miestne obyvateľstvo, alebo návštevníkov územia (turistických atrakcií, festivalov atď.). Tieto zistenia boli zohľadnené pri tvorbe podporných nástrojov inovácie na území MAS.

Všeobecne môžeme konštatovať že aj podmienky, stanovené pre jednotlivé opatrenia MAS obsahujú veľký počet nástrojov, výsledkom ktorých budú inovácie, zavedené prijímateľmi pomoci. Tieto boli prevzaté aj do Stratégie CLLD MAS, lebo sa od nich očakáva, že realizovaním takto koncipovaných projektov na území sa objavia doteraz nepoznané aktivity (napr. zamerané na zvyšovanie potravinovej/energetickej sebestačnosti). Výnimku tvoria len integrované projekty, ktoré v dôsledku finančných možností sú relevantné len v oblasti závlah. Ak je to potrebné, pri posudzovaní sa využije aj spôsob, doporučený PRV - stanovisko NPPC – VUP alebo NPPC – TSUP Rovinka. Od takýchto aktivít očakávame aj to, že budú slúžiť príkladom pre ostatných podnikateľských subjektov, aby sa rámci svojej činnosti vydali novými cestami.

Inovácie stratégia podporuje aj zaradením ***vlastného bodovacieho kritéria*** „Projekt je zameraný na činnosť, doteraz neprítomnú na území MAS Stará Čierna voda“.

Od týchto snáh očakávame, že v kombinácii s aktivitami na posilnenie spolupráce vytvoria novú kvalitu v území, ktorá potom na konci programovacieho obdobia vytvorí rámec výrazného kvalitatívneho postupu v ďalšom programovacom období prostredníctvom komplexnej integrácie aktérov (hospodárskych a iných) územia. Na záver môžeme konštatovať, že najväčšie inovácie očakávame od realizácie tých opatrení Stratégie CLLD MAS, kde medzi bodovacie kritéria alebo indikátory bola zaradená aj oblasť „inovácia“. Ide najmä o nasledovné opatrenia (viď Stratégiu CLLD územia MAS, Prílohu Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritéria pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD):

<u>Opatrenia PRV SR 2014 – 2020, opatrenie 4. Investícia do hmotného majetku:</u>

- 1.1.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov, služieb a výroby (PRV,podopatrenie 4.1)

Opatrenia Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020, špecifický cieľ č. 5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

- 1.1.2 Zakladanie nových a podpora tradičných a inovatívnych obchodných služieb a výroby (IROP, špecifický cieľ 5.1.1)

Vlastné opatrenie MAS Stará Čierna voda

- 3.1.4 Podpora prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov územia (MAS opatrenie)

5 Implementačný rámec

5.1 Popis riadiaceho a implementačného procesu

5.1.1 Riadiaci proces - organizačná štruktúra MAS

Stratégiu CLLD územia MAS bude implementovať Miestna akčná skupina Stará Čierna voda (MAS). MAS funguje formou občianskeho združenia (zákon č. 83/1990 Zb. 27. marca 1990 o združovaní občanov v znení neskorších predpisov) a na Ministerstve vnútra SR bol zaregistrovaný dňa 02.07.2008 pod číslom VVS/1-900/90-32181. Prípravné zasadnutie a valné zhromaždenie občianskeho združenia boli dňa 28.10.2008. Na prípravnom zasadnutí bol volení najvyšší orgán združenia a na valnom zhromaždení boli volení členovia do výkonného a kontrolného orgánu združenia. Počas 7 ročného fungovania MAS 4x boli zmenené stanovy. Posledná zmena stanov bola vykonaná na základe uznesenia valného zhromaždenia zo dňa 10.12.2018.

Ďalšie zmeny v budúcnosti týkajúce sa organizačnej štruktúry a zabezpečenia činnosti verejno-súkromného partnerstva (MAS) musia byť obsahom zápisníc jednotlivých orgánov MAS alebo dodatkov k Stratégii CLLD MAS Stará Čierna voda alebo dodatkov stanov MAS Stará Čierna voda alebo interných vykonávacích predpisov, atď..

Členmi združenia môžu byť fyzické a právnické osoby, ktoré súhlasia so stanovami a cieľom združenia a pôsobia na území členských obcí. Členmi združenia môžu byť nasledovné subjekty: Fyzické osoby (aktivisti z územia), Obce, Ostatné verejné organizácie (štátna správa, verejnoprávne inštitúcie), Zástupcovia podnikateľského sektora (živnostníci, obchodné spoločnosti, družstvá), Zástupcovia neziskového sektora (záujmové združenia právnických osôb, občianske združenia a iné neziskové organizácie).

Základným dokumentom fungovania MAS sú stanovy a dodatky k stanovám, ktoré môžu byť doplnené pracovným a organizačným poriadkom kancelárie MAS, štatútom výkonného orgánu, výberovej komisie a monitorovacieho výboru.

Úlohou MAS je:

- *Spolupráca s domácimi a zahraničnými subjektmi podieľajúcimi sa na zabezpečovaní regionálneho rozvoja.*
- *Príprava a realizácia ďalších rozvojových programov, projektov a aktivít pre zabezpečenie rozvoja regiónu.*
- ***Zabezpečenie prípravy a implementácie*** Stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda ***(Miestny rozvoj vedený komunitou) územia MAS v zmysle nariadenia EÚ a to:***

- vypracovanie a vykonávanie Stratégie CLLD, kde sú uvedené ciele, opatrenia a činnosti, ktoré má v pláne realizovať na danom území v zmysle SWOT analýzy (silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby) celého územia MAS;
- budovanie kapacít miestnych aktérov na vytváranie a uskutočňovanie operácií vrátane podporovania ich schopností na riadenie projektu - realizácia seminárov, školení, konferencií, workshopov pre členov MAS a ďalších miestnych aktérov, zameraných na rozširovanie ich vedomostí a zručností pri vykonávaní Stratégie CLLD a s tým spojených prác a pod.;
- vypracovanie nediskriminačného a transparentného výberového konania a objektívnych kritérií výberu operácií, ktorými sa zabráni vzniku konfliktu záujmov, čím sa zabezpečí, aby aspoň 50 % hlasov rozhodnutí o výbere patrilo partnerom, ktorí nie sú orgánmi verejnej správy, a umožní výber písomným konaním;
- zabezpečenie súladu so Stratégiou CLLD pri výbere operácií tak, že sa tieto operácie zoradia podľa ich prispievania k plneniu cieľov a zámerov tejto stratégie;
- príprava a uverejnenie výziev na predkladanie návrhov alebo konanie pre predkladanie pokračujúcich projektov vrátane vymedzenia výberových kritérií;
- prijímanie a posudzovanie žiadostí o podporu;
- výber operácií a stanovenie výšky podpory a predloženie návrhov orgánu zodpovednému za konečné overenie oprávnenosti pred schválením;
- monitorovanie vykonávania Stratégie CLLD a podporovaných operácií a vykonávanie špecifických hodnotiacich aktivít súvisiacich s touto stratégiou.

- Medzi ďalšie úlohy MAS v rámci implementácie Stratégie CLLD patrí:
  - administratívna činnosť - vedenie zložiek projektov a uchovávanie dokladov (archivácia), aktualizácia Stratégie CLLD, vrátane štúdií a analýz dotknutej oblasti/časti stratégie a územia a pod.;
  - publicita a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch Stratégie CLLD;
  - sieťovanie a spolupráca s inými MAS, resp. subjektmi na vidieku;
  - spolupráca s RO pre PRV SR 2014 - 2020, RO pre IROP, Národnou sieťou pre rozvoj vidieka, PPA ako aj s ďalšími inštitúciami v súvislosti s riadením, kontrolou a monitorovaním realizácie nástroja CLLD.

<u>MAS pozostáva z nasledovných orgánov:</u> najvyšší orgán – valné zhromaždenie, výkonný orgán - predsedníctvo, štatutárny orgán - predseda, kontrolný orgán – revízna komisia,

výberová komisia, monitorovací výbor. V súvislosti s realizáciou stratégie CLLD MAS pôsobí odborný hodnotiteľ.

MAS je zoskupenie predstaviteľov verejných a súkromných miestnych spoločensko-hospodárskych záujmov, v ktorých na úrovni rozhodovania nemajú ani orgány verejnej moci, ani žiadna záujmová skupina viac ako 49 % hlasovacích práv.

Úlohy jednotlivých orgánov a spôsob delegovania členov:

- **Najvyšší orgán** - najvyšším orgánom združenia je valné zhromaždenie a je tvorené všetkými členmi združenia.

Úlohy a zodpovednosť najvyššieho orgánu sú určené v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení.

Personálne zastúpenie valného zhromaždenia – najvyššieho orgánu OZ je uvedené v personálnej matici. Percentuálne zastúpenie valného zhromaždenia predstavuje: 33,33~~4,78~~% verejný sektor (8 obcí), 29,17~~30,44~~% súkromný sektor (7 podnikateľov – SHR, živnostník, družstvo a obchodné spoločnosti) a- 37,50~~34,78~~% občiansky sektor (9~~7~~ subjektov - združenia a fyzické osoby/aktivisti). Stanovy občianskeho združenia tvoria prílohu stratégie CLLD. Zástupcovia členov verejno – súkromného partnerstva do orgánov združenia boli delegovaní valným zhromaždením na základe ich odborných predpokladov, skúseností, pri zabezpečení základnej požiadavky prístupu LEADER, rešpektujúc pomerné územné zastúpenie, sociálne a rodové zastúpenie reprezentantov.

- **Výkonný orgán** - výkonným orgánom združenia je predsedníctvo, ktoré je za svoju činnosť zodpovedné valnému zhromaždeniu.

Úlohy a zodpovednosť výkoného orgánu sú určené v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení.

Zloženie predsedníctva bolo navrhnuté na základe odbornosti, aktívnosti a zastúpenia sektora, ktoré v budúcnosti môže byť zmenené, avšak odborné zázemie musí dodržané a všetky zmeny musia byť obsahom zápisníc predsedníctva a personálnych matíc. V súčasnosti predsedníctvo zastupujú nasledovné osoby (životopisy viď v prílohe projektového zámeru a Stratégie CLLD MAS):

- **Ing. Ľudovít Kovács** – starosta obce Dolné Saliby, predseda MAS, 14 rokov skúseností s prípravou a manažovaním projektov z fondov EÚ a ŠR.
- **Ing. Pavol Dobosy** – starosta obce Horné Saliby, 6 rokov bol predsedom regionálnych združení MR Termál a MAS Stará Čierna voda, je 17 rokov starostom obce.
- **Ing. Adrián Nagy (zástupca ADKON s.r.o.)** – 11 rokov je poľnohospodárom, realizuje aj vlastné projekty.

-
- **Mgr. Mónika Nogely** (zástupca Kultúrneho zväzu mladých -FIKUSZ, Fiatalok Kulturális Szervezete)
- ~~**Agáta Rebrová (zástupca Občianske združenie – Jahodná pri Dunaji)** – aktivistka v oblasti kultúry, mládeže a v organizovaní voľnočasových akcií a podujatí~~
- **Mgr. Erika Tóth** – aktivistka v oblasti kultúry, mládeže, rozvoja podnikania, obce a regiónu,
- **Mgr. Katarína Vlkovičová** ~~**Stanislav Kováč**~~ **(zástupca Poľnohospodárske družstvo Hrušov)** – je predsedkyňa~~om~~ ~~družstva od roku 1990~~ a realizovali viac projektov napr. z Programu SAPARD, PRV SR 2007 – 2013 – školské ovocie, atď.
- **Mgr. Eva Kaczová –** je starostkou najväčšej obce z územia MAS Stará Čierna voda,

➢ **Štatutárny orgán** - štatutárnym orgánom združenia je predseda, ktorý zastupuje združenie navonok, v presne vymedzenom prípade zastúpením podpredsedom.

Je volený predsedníctvom združenia z radov členov výkonného orgánu - predsedníctva. Predseda zvoláva a riadi zasadnutia predsedníctva, podpisuje zmluvy a iné právne záväzné dokumenty v mene združenia, každodenne spolupracuje s manažérom MAS. V rámci realizácie Stratégie CLLD vykonáva svoju činnosť v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení. V prípade výzvy na ŽoNFP/ŽoPr počas realizácie Stratégie CLLD ak predseda by bol v konflikte záujmov, podpredseda prevezme všetky úlohy štatutárneho zástupcu súvisiace s danou výzvou.

➢ **Kontrolný orgán** - kontrolným orgánom združenia je revízna komisia, ktorá za svoju činnosť zodpovedá valnému zhromaždeniu.

Úlohy a zodpovednosť kontrolného orgánu sú určené v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení. Zloženie kontrolného orgánu (mená a popis subjektov viď v personálnej matici a životopisoch – prílohy stratégie CLLD MAS) bolo navrhnuté na základe odbornosti, aktívnosti a zastúpenia sektora, ktoré v budúcnosti môže byť zmenené, avšak odborné zázemie musí byť dodržané (zmeny musia byť obsahom zápisníc kontrolného orgánu a personálnych matíc).

➢ **Monitorovací výbor** - je kontrolným orgánom a vykonáva svoju činnosť počas implementácie ISRÚ MAS a Stratégie CLLD MAS v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení, nariadení EÚ a SR, štatútu monitorovacieho výboru alebo iných relevantných dokladov.

Zloženie monitorovacieho výboru (mená a popis subjektov viď v personálnej matici a životopisoch – prílohy stratégie CLLD MAS) bolo navrhnuté na základe odbornosti, aktívnosti a zastúpenia sektora, ktoré v budúcnosti môže byť zmenené, avšak odborné zázemie musí byť dodržané (zmeny musia byť obsahom zápisníc monitorovacieho výboru a personálnych matíc).

- **Výberová komisia -** vykonáva svoju činnosť v zmysle Systému riadenia CLLD. Výberová komisia má 3 členov, ktorých menuje predsedníctvo. MAS môže okrem riadnych členov menovať aj náhradníkov členov výberovej komisie. Výberová komisia volí spomedzi seba a odvoláva predsedu (zodpovednú osobu) za činnosť komisie. Úlohy a kompetencie výberovej komisie sú v súlade so Systémom riadenia CLLD v platnom znení. definujú Stanovy OZ a Organizačný poriadok. Na zasadnutí výberovej komisie MAS musia byť prítomní členovia tak, aby bola dodržaná podmienka nariadení – zástupcovia súkromného sektora vrátane občianskeho a neziskového musia byť zastúpení s min. 50% všetkých rozhodujúcich hlasov a zástupcovia verejného sektora s max. 50% všetkých rozhodujúcich hlasov.
- **- Odborný hodnotiteľ**

Cieľom procesu posúdenia projektového zámeru a odborného hodnotenia ŽoNFP/ŽoPr je prostredníctvom odborného hodnotiteľa vykonať odborné, objektívne, nezávislé a transparentné posúdenie súladu projektového zámeru/ ŽoNFP/ŽoPr s kritériami, ktoré si MAS stanovila v stratégii CLLD. Úlohy a zodpovednosť odborného hodnititeľa sú v súlade so Systémom riadenia CLLD v platnom znení..

- **Manažment -** činnosť manažmentu zabezpečí kancelária MAS.

Kanceláriu zriadi výkonný orgán, ktorá zabezpečí spravovanie verejných prostriedkov a manažovanie činnosti MAS. Na čele kancelárie je manažér MAS menovaný výkonným orgánom. Manažér MAS je povinný zúčastňovať sa na zasadnutí výkonného orgánu s hlasom poradným. Kancelária pracuje na základe pracovného a organizačného poriadku schváleného výkonným orgánom. Administratívu a realizáciu úloh združenia zabezpečuje okrem manažéra MAS, ekonomický manažér a administratívny pracovník MAS. Kvalifikačné predpoklady a činnosť pracovníkov kancelárie sú v súlade so Systémom riadenia CLLD v platnom znení.

– Organizačná štruktúra MAS a personálne obsadenie jednotlivých orgánov viď v Personálnej matici.

<u>Povinné prílohy ku kapitole č.5:</u>

- Organizačný poriadok a organizačná štruktúra MAS

- Personálne zloženie jednotlivých orgánov, t.z. získané vzdelanie a odborná prax sa dokladuje predložením profesijného životopisu, príp. dokladmi o vzdelaní a ďalšími relevantnými certifikátmi.
- Štatúty, interné smernice, stanovy MAS, personálna matica

5.1.2 Implementačný proces

Implementačný proces predstavuje proces výberu, hodnotenia a schvaľovania žiadostí zahrňujúci vyhlásenie výzvy, príjem projektov, hodnotenie a výber na úrovni MAS, PPA resp. RO pre IROP a následné schválenie žiadosti. Tieto implementačné procesy majú svoje identické znaky ako aj svoje špecifiká a odlišnosti. Taktiež sa MAS ako konečný prijímateľ môže uchádzať o iné zdroje z národných podporných schém, ako aj z cezhraničných projektov spolupráce. Implementačné procesy určené pre implementáciu stratégie CLLD sú podrobne opísané v nasledovných dokumentoch, vždy v aktuálne platnom znení:

- Systém riadenia CLLD (LEADER a komunitný rozvoj) pre programové obdobie 2014 – 2020
- Systém riadenia PRV SR 2014 – 202
- Systém riadenia EŠIF a IROP

Implementácia stratégie CLLD a činnosť MAS sa v programovom období 2014 – 2020 bude riadiť týmito dokumentami. V nasledovných podkapitolách budú popísané základné činnosti prevzaté z týchto dokumentov a regionálne špecifiká, ktoré odzrkadľujú skúsenosti s implementáciou stratégie CLLD.

V rámci implementácie stratégie CLLD je potrebné rešpektovať § 46 zákona o príspevku z EŠIF (Zákon 292/2014 Z. z.), ktorý charakterizuje pravidlá posudzovania konfliktu záujmov v rámci celého procesu (prípravy výzvy, rozhodovania v konaní, príprave a realizácií projektu, alebo projektového zámeru). **Konflikt záujmov v rámci podpory z EŠIF prísne zakázaný**.

Kancelária MAS vypracuje v rámci stratégie CLLD indikatívny harmonogram vyhlasovania výziev, ktorý bude pravidelne aktualizovaný v zmysle ročného plánu o činnosti a bude uvádzať predbežnú finančnú alokáciu na výzvu. Indikatívny harmonogram výziev musí rešpektovať podmienky jeho včasného zverejnenia a schvaľovania v zmysle Systému riadenia CLLD v kapitole 7. (**CLLD v rámci PRV SR 2014 - 2020)**a v kapitole 11 (CLLD v rámci IROP 2014 – 2020).

Metodické materiály, dôležité pre záujemcov o podporu v rámci realizácie Stratégie CLLD MAS StaráČierna voda:

- Systému riadenia CLLD v platnom znení
- Príručka pre realizátora stratégie (RaS)

sú dostupné aj na webovej stránke MAS: www.mas-scv.sk.

Iné dôležité materiály sú dostupné na adresách

- Pôdohospdárskej platobnej agentúry: www.apa.sk/prv-2014-2020-prirucka-pre-ziadatela
- RO pre IROP: www.mpsr.sk/index.php?navID=47&sID=67&navID2=1252

5.1.2.1 Postupy vyhlásenia výzvy MAS

PRV

Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ŽoNFP) sa podáva pre MAS Stará Čierna voda na základe vyhlásenej výzvy na predkladanie ŽoNFP. MAS uplatňuje jednokolový systém a uzavretú formu výzvy. Postup vyhlásenia výzvy je v súlade s kapitolou 7 Systému riadenia CLLD v platnom znení. Výzva je vyhlásená v informačnom systéme ITMS 2014+. Informácie o vyhlásení výzvy budú dostupné v sídle MAS a na webových stranách www.apa.sk a www.mas-scv.sk.

ŽoNFP záujemcovia predkladajú elektronicky prostredníctvom verejnej časti ITMS2014+ a v písomnej forme na adresu určenú v predmetnej výzve. ŽoNFP je základným dokumentom, ktorým žiadateľ na základe vyhlásenej výzvy žiada MAS o spolufinancovanie projektu z finančných prostriedkov určených pre danú výzvu. Postup predkladania ŽoNFP je podrovne popísaný v metodickom materiáli „Systém riadenia CLLD“ - podkapitola 9.5. Príjem a registráciu ŽoNFP zabezpečí MAS Stará Čierna voda. Po zaregistrovaní ŽoNFP vystaví MAS žiadateľovi „Potvrdenie o prijatí ŽoNFP“.

IROP

MAS vyhlási výzvu jej zverejnením na svojom webovom sídle až po odsúhlasení výzvy zo strany RO pre IROP. MAS je oprávnená informáciu o zverejnenej výzve šíriť následne aj inými masovo komunikačnými prostriedkami (tlač, médiá a pod.), pričom záväzné znenie je vždy to, ktoré je zverejnené na webovom sídle MAS.

Výzva môže mať iba formu otvorenej výzvy, ktorej dĺžka trvania je závislá na disponibilných finančných prostriedkoch, ktorých vyčerpanie je dôvodom na ukončenie tohto druhu výzvy.

MAS/RO pre IROP zverejní na svojom webovom sídle informáciu o tom, že MAS plánuje ukončiť výzvu z dôvodu blížiaceho sa vyčerpania alokácie finančných prostriedkov v lehote najmenej mesiac pred predpokladaným uzavretím výzvy. MAS zároveň priebežne zverejňuje

informáciu o tom, že dopyt predložených ŽoPr dosiahol indikatívnu alokáciu, resp. aktuálne voľnú časť indikatívnej alokáciu z dôvodu, aby sa mohli ReS efektívne rozhodovať pri predkladaní ŽoPr.

Podrobné informácie ohľadom postupu pri vyhlasovaní výziev sa nachádzajú v podkapitole 11.2 Systému riadenia CLLD.

Základným dokumentom, ktorým žiadateľ (Realizátor stratégie – ReS) na základe vyhlásenej výzvy na predkladanie ŽoPr žiada MAS o spolufinancovanie projektu z finančných prostriedkov určených na danú výzvu je Žiadosť o príspevok (ŽoPr). Neoddeliteľnou súčasťou ŽoPr sú povinné prílohy, ktorých minimálne náležitosti definuje MAS vo výzve. Vzor formuláru ŽoPr a prierezovo využívaných príloh ŽoPr sú súčasťou výzvy na predkladanie ŽoPr. MAS zabezpečí príjem ŽoPr odo dňa vyhlásenia výzvy, do dňa jej uzavretia, resp. v lehote prijímania ŽoPr.

ŽoPr je doručená vo forme určenej MAS, ak je doručená v písomnej podobe a elektronicky. Rozhodujúcim dátumom na splnenie podmienky podať ŽoPr včas je datum odovzdania písomnej verzie ŽoPr osobne MAS (MAS o prijatí ŽoPr vystaví ReS potvrdenie s vyznačeným dátumom prijatia ŽoPr a kópiu potvrdenia uchováva v spise k prijatej ŽoPr) alebo dátum odovzdania na poštovú, resp. inú prepravu (napr. zasielanie prostredníctvom kuriéra) najneskôr v posledný deň uzávierky výzvy, resp. lehoty určenej na predkladanie ŽoPr vo výzve. Podrobné podmienky doručenia ŽoPr sa nachádzajú v podkapitole 11.5 Systému riadenia CLLD.

5.1.2.2 Postupy hodnotenia ŽoNFP/ŽoPr

PRV

Po zaregistrovaní ŽoNFP nasleduje kontrola formálnej a vecnej správnosti Žiadosti o NFP v zmysle podkapitoly 9.5 Systému riadenia CLLD. Všetky zásahy a závery z konania o ŽoNFP sú zaznamenávané v kontrolnom liste v rámci informačného systému. MAS vykoná kontrolu oprávnenosti výdavkov. V prípade, ak pri overovaní splnenia podmienok poskytnutia príspevku vzniknú pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti ŽoNFP alebo jej príloh, MAS tieto pochybnosti oznámi žiadateľovi a vyzve ho, aby sa k nim vyjadril, resp. v prípade pochybností o kompletnosti ŽoNFP, MAS vyzve žiadateľa na doplnenie. Žiadateľ je na doplnenie požadovaných náležitostí, neúplných údajov, vysvetlenie nejasností alebo nápravu nepravdivých údajov vyzvaný zo strany MAS iba jedenkrát. Postup žiadateľa a lehoty na odtránenie nedostatkov jepodprobne popísaný v podkapitole 9.5 Systému riadenia CLLD.

Po ukončení overenia splnenia podmienok poskytnutia príspevku MAS postupuje nasledovne:

a) v prípade splnenia všetkých podmienok poskytnutia príspevku, ktorých overenie je súčasťou administratívneho overenia, MAS postúpi ŽoNFP na odborné hodnotenie;

b) v prípade nesplnenia niektorej z podmienok poskytnutia príspevku a to ani po predložení doplnených údajov zo strany žiadateľa, MAS vydá navrhne PPA pre ŽoNFP vydanie konkrétneho rozhodnutia podľa zákona o príspevku z EŠIF (návrh na Rozhodnutie o neschválení ŽoNFP pričom identifikuje, ktorá z podmienok nebola splnená);

c) v prípade nedoplnenia žiadnych náležitostí, v prípade doručenia požadovaných náležitostí po stanovenom termíne alebo v prípade, ak aj po doplnení chýbajúcich náležitostí naďalej pretrvávajú pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti ŽoNFP, na základe čoho nie je možné overiť splnenie niektorej z podmienok poskytnutia príspevku a rozhodnúť o schválení ŽoNFP, MAS navrhne PPA pre ŽoNFP vydanie konkrétneho rozhodnutia podľa zákona o príspevku z EŠIF (rozhodnutie o zastavení konania o ŽoNFP). Ďalšie dôvody zastavenia konania sú uvedené v § 20 zákona o príspevku z EŠIF.

Kontrola oprávnenosti výdavkov

MAS rozhoduje o oprávnenosti, resp. neoprávnenosti výdavkov projektu v procese schvaľovania ŽoNFP na základe podmienok, určených v podkapitole 9.5.4 Systému riadenia CLLD.

Kontrola obstarávania tovarov, služieb, stavebných prác a súvisiacich postupov:

MAS a PPA vykonávajú kontrolu dodržania pravidiel SR a EÚ pri obstarávaní tovarov, služieb,

stavebných prác a súvisiacich postupov, ktoré zahŕňajú kontrolu:

a) princípov a postupov stanovených ZVO (ďalej len „kontrola VO“);
b) postupov pri obstaraní zákazky, na ktorú sa ZVO nevzťahuje (ďalej len „kontrola obstarávania“).
Odborné hodnotenie žiadosti o NFP
MAS zabezpečí priradenie odborných hodnotiteľov k ŽoNFP prostredníctvom ITMS2014+ (ak relevantné). Odborné hodnotenie prebieha v zmysle v podkapitoly 9.5.5 Systému riadenia CLLD.

IROP

Pri ŽoPr, ktoré splnili podmienky doručenia, MAS ďalej overí v rámci administratívneho overenia splnenie každej jednotlivej podmienky poskytnutia príspevku na základe údajov uvedených v ŽoPr a v prílohách. Administratívnu kontrolu ŽoPr vykoná MAS prostredníctvom vlastných zamestnancov pri dodržaní zásady štyroch očí. Závery z administratívneho overenia MAS zaznamenáva v kontrolnom zozname, ktorým MAS zdokumentuje overenie splnenia podmienok poskytnutia príspevku. V prípade, ak na základe preskúmania ŽoPr a jej príloh vzniknú pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti ŽoPr alebo jej príloh, MAS vyzve žiadateľov – realizátorov stratégie (ReS) na doplnenie neúplných údajov, vysvetlenie nejasností alebo nápravu nepravdivých údajov zaslaním výzvy na doplnenie ŽoPr. Lehota na doplnenie údajov na základe výzvy na doplnenie ŽoPr nemôže byť kratšia ako 5 pracovných dní. MAS stanoví jednotné kritériá posudzovania obsahu ŽoPr v rámci administratívneho overenia, pričom informácie o možnostiach nápravy zo strany ReS uvedie MAS vo výzve a v príručke pre Realizátora stratégie. V prípade nesplnenia niektorej z podmienok poskytnutia príspevku a to ani po predložení doplnených údajov zo strany ReS MAS zašle ReS oznámenie o neschválení ŽoPr vrátane identifikácie podmienok, ktoré neboli splnené. MAS rovnako zašle ReS oznámenie o neschválení ŽoPr v prípade nedoplnenia žiadnych náležitostí, v prípade doručenia požadovaných náležitostí po stanovenom termíne alebo v prípade, ak aj po doplnení chýbajúcich náležitostí naďalej pretrvávajú pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti žiadosti, na základe čoho nie je možné overiť splnenie niektorej z podmienok poskytnutia príspevku a rozhodnúť o schválení ŽoPr.
MAS v rámci odborného hodnotenia zabezpečí posúdenie ŽoPr minimálne dvoma odbornými hodnotiteľmi, ktorí vyhodnotia predložené ŽoPr na základe hodnotiacich kritérií zverejnených vo výzve a v stratégii CLLD. Spôsob činnosti a postupu odborných hodnotiteľov obsahuje podkapitola 11.5.3 Systému riadenia CLLD a Príručka pre hodnotenie ŽoPr odbornými hodnotiteľmi.

Ak počas odborného hodnotenia odborní hodnotitelia zistia, že na posúdenie splnenia odborného hodnotenia je potrebné poskytnúť zo strany ReS doplňujúce informácie, MAS vyzve ReS na objasnenie resp. doplnenie chýbajúcich údajov. Požadované údaje musia mať jasnú súvislosť s posúdením kritérií odborného hodnotenia. Súčasťou tejto výzvy môže byť aj vyžiadanie informácií/dokumentov, ktoré boli overované a mali byť dožiadané v rámci administratívneho overovania, ak sa v rámci odborného hodnotenia zistí, že MAS opomenul v tejto fáze dožiadať kompletné informácie/dokumenty. MAS určí v prípade takéhoto postupu Systém riadenia CLLD 2014 – 2020 Verzia 1.8 Strana 102 primeranú lehotu na doplnenie údajov, ktorá nesmie byť kratšia ako 5 pracovných dní, pričom súčasťou výzvy je aj informácia o tom, že nepredloženie dokumentov vôbec, resp. v prípade doručenia požadovaných náležitostí po stanovenom termíne, resp. ak aj po doplnení chýbajúcich náležitostí sú pochybnosti o pravdivosti alebo úplnosti ŽoPr a nie je možné konštatovať splnenie niektorej z podmienok poskytnutia príspevku, bude uvedené viesť k neschváleniu ŽoPr.

Konečným výstupom z odborného hodnotenia ŽoPr je hodnotiaci hárok v zmysle kapitoly 6.1.4.7 Systému riadenia CLLD. Hodnotiaci hárok obsahuje vyhodnotenie hodnotiacich kritérií, popis záverov z odborného hodnotenia a súčet dosiahnutých bodov z odborného hodnotenia. Ku každému hodnotiacemu kritériu je zároveň uvedený komentár odborných hodnotiteľov, ktorý predstavuje slovný popis dôvodov vyhodnotenia daného hodnotiaceho kritéria a počtu pridelených bodov.

Ak ŽoPr nesplnila podmienky odborného hodnotenia, MAS zašle ReS oznámenie o neschválení ŽoPr spolu odôvodnením, kde uvedie dôvody nesplnenia kritérií odborného hodnotenia na základe výstupov z hodnotiaceho hárku. MAS je oprávnená vyzvať odborných hodnotiteľov na dopracovanie alebo bližší popis dôvodov nesplnenia kritérií odborného hodnotenia v prípade, ak odovzdaný hodnotiaci hárok neumožňuje MAS vypracovať dostatočne jasné a presné odôvodnenie pre neschválenie ŽoPr.

5.1.2.3 Postupy výberu ŽoNFP/ŽoPr

PRV

Proces výberu je popísaný v podkapitoly 9.6.2 Systému riadenia CLLD. Aplikáciou rozlišovacích kritérií v ITMS2014+ výberová komisia stanoví poradie ŽoNFP. Po ukončení procesu výberu ŽoNFP výberová komisia vypracuje v rámci každého kola hodnotenia

záverečnú správu z výzvy (ŽoNFP), v ktorej navrhne PPA pre jednotlivé ŽoNFP vydanie konkrétneho rozhodnutia podľa zákona o príspevku z EŠIF (rozhodnutie o schválení/neschválení ŽoNFP, rozhodnutie o zastavení konania).

Príjem žiadosti o NFP na PPA

PPA zabezpečí príjem posúdených ŽoNFP vrátane záverečnej správy z výzvy (ŽoNFP) z MAS. PPA v rámci administratívneho overenia overí splnenie podmienok doručenia ŽoNFP na MAS, ostatné podmienky poskytnutia príspevku určených vo výzve MAS. V prípade, ak na základe preskúmania ŽoNFP a jej príloh vzniknú pochybnosti o pravdivosti alebo nejasnosti ŽoNFP alebo jej príloh, PPA vyzve žiadateľa na vysvetlenie nejasností alebo nápravu nepravdivých údajov zaslaním výzvy na doplnenie ŽoNFP. Postup PPA je podrobne popísaný v podkapitole 9.7 Systému riadenia CLLD.

IROP

MAS zosumarizuje výsledky administratívnej kontroly ŽoPr a odborného hodnotenia (overí, či hodnotenia odborných hodnotiteľov nie sú rozdielne o viac ako 10 bodov a v prípade potreby určí tretieho hodnoteľa na doplňujúce hodnotenie, aritmetickým priemerom hodnotení určí výsledný počet bodov hodnotenej ŽoPr). V prípade rovnakého počtu bodov sa aplikujú rozlišovacie kritériá. Rozlišovacie kritériá aplikuje výberová komisia, ktorá následne stanoví poradie ŽoPr od najvyššie umiestnenej ŽoPr po najnižšie umiestnenú ŽoPr spĺňajúcu všetky podmienky poskytnutia príspevku. Po ukončení procesu výberu ŽoPr štatutár MAS vypracuje v rámci každého kola hodnotenia Protokol o výbere ŽoPr, v ktorom navrhne jednotlivé ŽoPr na schválenie. Protokol o výbere ŽoPr spolu so všetkými predloženými ŽoPr, v rámci príslušného kola hodnotenia, je MAS povinná predložiť na Riadiaci orgán pre IROP (RO) do 45 pracovných dní od termínu uvedeného vo výzve. Postup je popísaný v podkapitolách 11.6 - 11.8 Systému riadenia CLLD.

V prípade, ak pri preskúmavaní postupu MAS vzniknú pochybnosti o pravdivosti alebo nejasnosti, RO pre IROP vyzve MAS na doplnenie neúplných údajov, vysvetlenie nejasností alebo nápravu nepravdivých údajov, v prípade potreby aj na zaslanie výzvy na doplnenie chýbajúcich náležitostí príslušným ReS. V prípade, že RO pre IROP nezistí žiadne závažné nedostatky v procese schvaľovania ŽoPr, resp. takéto overenie nebolo s ohľadnom na rizikovú analýzu vykonané, zašle MAS písomný súhlas so zaslaním oznámenia o schválení ŽoPr príslušným ReS. Udelenie súhlasu v žiadnom prípade nenahrádza konečnú zodpovednosť MAS za prípadné neskôr identifikované nedostatky výberu ŽoPr.

Zmluva s užívateľom

Po odoslaní oznámení o schváleni ŽoPr MAS zabezpečí uzatvorenie zmluvy s užívateľom (ReS). Zmluva s užívateľom sa uzatvára podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Proces implementácie musí byť viazaný na jednoznačné a jasné pravidlá, ktoré sa vzťahujú
na celý proces od podpisu zmluvy s užívateľom až po ukončenie jej účinnosti. MAS zasiela písomný návrh na uzavretie zmluvy s užívateľom a určí ReS na prijatie návrhu zmluvy. MAS zabezpečí zaslanie návrhu na uzavretie zmluvy s užívateľom podpísanej štatutárnym orgánom MAS, resp. jeho oprávneným zástupcom v minimálne troch rovnopisoch doporučenou poštou, alebo iným vhodným spôsobom v termíne do 15 pracovných dní od zaslania oznámenia o schválení ŽoPr. Ak ReS neposkytol potrebnú súčinnosť nevyhnutnú k príprave návrhu zmluvy s užívateľom v primeranej lehote stanovenej MAS, MAS návrh predmetnej zmluvy ReS nezašle. MAS poskytne ReS lehotu na prijatie návrhu na uzavretie zmluvy s užívateľom, ktorá nesmie byť kratšia ako 5 pracovných dní. V prípade, že zmluvu s užívateľom podpisuje splnomocnený zástupca štatutárneho orgánu ReS, tento priloží k podpísanej zmluve s užívateľom úradne ovorené splnomocnenie). Návrh na uzavretie zmluvy s užívateľom zaniká dňom uplynutia lehoty, ktorá bola v návrhu na uzavretie zmluvy určená na jeho prijatie alebo doručením písomného prejavu ReS o odmietnutí návrhu na uzavretie zmluvy. MAS zabezpečí, aby ReS doručil minimálne dva rovnopisy prijatého návrhu na uzavretie zmluvy s užívateľom. Po prijatí návrhu na uzavretie zmluvy s užívateľom MAS založí pre každý projekt, k podpore ktorého bola uzavretá zmluva s užívateľom, projektový spis v súlade s príslušnými pravidlami pre uchovávanie dokumentov.
MAS zabezpečí zverejnenie zmluvy s užívateľom v centrálnom registri zmlúv. Deň nasledujúci po dni jej prvého zverejnenia je dňom účinnosti zmluvy s užívateľom a ReS sa stáva užívateľom. Prvé zverejnenie zmluvy s užívateľom zabezpečí MAS, pričom týmto nie je dotknutá povinnosť zverejňovania druhou zmluvnou stranou, ak je osobou povinnou zverejňovať zmluvu. Zároveň sú od tohto dňa obe zmluvné strany viazané ustanoveniami zmluvy s užívateľom.

5.1.2.4 ŽoNFP z iných zdrojov

MAS bude rozhodovať o pridelení finančných prostriedkov aj z vlastných zdrojov financovania, ktorá sa bude týkať opatrenia č.1.3.2 Podpora prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov územia.

ŽoNFP sa podáva MAS Stará Čierna voda na základe vyhlásenej výzvy na predkladanie ŽoNFP (jednokolový systém, uzavretá forma výzvy). Konanie o ŽoNFP sa

začína dňom jej riadneho a včasného doručenia na príslušnú MAS. Príjem a registráciu ŽoNFP zabezpečí MAS, pričom po overení splnenia všetkých podmienok zaregistruje príslušnú ŽoNFP do vnútorného informačného systému. Po zaregistrovaní ŽoNFP vystaví MAS žiadateľovi „Potvrdenie o registrácií žiadosti“. Po vykonaní týchto úkonov nasleduje kontrola formálnej a vecnej správnosti Žiadosti o NFP. Všetky zásahy a závery z konania o ŽoNFP budú zaznamenávané v kontrolnom liste v rámci informačného systému. MAS vykoná kontrolu oprávnenosti výdavkov ŽoNFP v súlade so stratégiou CLLD, ako aj iných podporných dokumentov, pričom oprávnené sú len výdavky v rámci územnej pôsobnosti MAS. Charakter výdavkov môže byť – bežný alebo kapitálový. MAS si v rámci stratégie CLLD a vecne príslušnej výzvy stanoví minimálnu a maximálnu výšku oprávnených výdavkov. Po vykonaní všetkých predchádzajúcich kontrol zabezpečí MAS odborné hodnotenie ŽoNFP výberovou komisiou. Členovia výberovej komisie sú povinní pred účasťou na odbornom hodnotení podpísať Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov. Všetky výsledky a hodnotenia sa musia písomne zaznamenať. Po ukončení každého kola hodnotenia sa musí vypracovať Protokol o výbere ŽoNFP v ktorom sa navrhujú jednotlivé projekty (ŽoNFP) na schválenie ŽoNFP, neschválenie ŽoNFP, príp. o zastavení konania.

MAS pred začiatkom implementácie tohto opatrenia, túto časť rozpracuje podrobnejšie v samostatnom usmernení pre žiadateľov o grant z vlastných zdrojov MAS Stará Čierna voda.

5.1.2.5 ŽoNFP z PRV

Žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ŽoNFP) sa podáva MAS Stará Čierna voda na základe vyhlásenej výzvy na predkladanie ŽoNFP (jednokolový systém, uzavretá forma výzvy). Formálne náležitosti výzvy so uvedené v kapitole 9.1 Systému riadenia CLLD. Prílohou výzvy sú formulár ŽoNFP (vzor vypracovaný PPA), príručka pre žiadateľa, schéma štátnej a/alebo pomoci de minimis (ak je relevantná), zoznam merateľných ukazovateľov a predbežná informácia pre žiadateľov podľa čl. 13 nariadenia 1302 /2008. Zmena výzvy, prípadné jej zrušenie je akceptovateľné vždy iba v súlade s kapitolou 9.4 Systému riadenia CLLD. Procesné úkony, ktoré musí MAS Stará Čierna voda vykonať v rámci Konania o žiadosti o NFP sú popísané v kapitole 9.5 Systému riadenia CLLD.

ŽoNFP je základným dokumentom, ktorým žiadateľ na základe vyhlásenej výzvy žiada MAS o spolufinancovanie projektu z finančných prostriedkov určených pre danú výzvu. Konanie o ŽoNFP sa začína dňom jej riadneho a včasného doručenia na MAS v zmysle

podmienok stanovených v kapitole 9.5 Systému riadenia CLLD. Príjem a registráciu ŽoNFP zabezpečí MAS Stará Čierna voda, pričom po overení splnenia všetkých podmienok zaregistruje príslušnú ŽoNFP do IS AGIS PRV a vykoná overenie ostatných podmienok poskytnutia príspevku. Po zaregistrovaní ŽoNFP vystaví MAS žiadateľovi „Potvrdenie o registrácií žiadosti“ v zmysle kapitoly 9.5 Systému riadenia CLLD. Po vykonaní týchto úkonov nasleduje kontrola formálnej a vecnej správnosti Žiadosti o NFP v zmysle podkapitoly 9.5 Systému riadenia CLLD. Všetky zásahy a závery z konania o ŽoNFP sú zaznamenávané v kontrolnom liste v rámci informačného systému. MAS vykoná kontrolu oprávnenosti výdavkov ŽoNFP v súlade so stratégiou CLLD, ako aj iných podporných dokumentov, pričom oprávnené sú len výdavky v rámci územnej pôsobnosti MAS. Charakter výdavkov môže byť bežný alebo kapitálový. Informovanie konečných prijímateľov a vecné hľadisko oprávnenosti výdavkov, ako aj iné dôležité informácie sú uvedené v podkapitole 9.5.5 Systému riadenia CLLD. MAS si v rámci stratégie CLLD a vecne príslušnej výzvy stanoví minimálnu a maximálnu výšku oprávnených výdavkov, ktorá musí byť v súlade s Programom rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 a Systémom riadenia CLLD, podkapitola 9.5.5.1. Po vykonaní všetkých predchádzajúcich kontrol zabezpečí MAS odborné hodnotenie ŽoNFP odbornými hodnotiteľmi (výberovou komisiou) a priradenie projektov k prioritnej a fokusovej oblasti. Proces odborného hodnotenia prebieha v zmysle kapitoly 9.5.6, 9.5.7 a 9.6.2 Systému riadenia CLLD. Hodnotitelia (členovia výberovej komisie) sú povinní pred účasťou na odbornom hodnotení podpísať Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov. Všetky výsledky a hodnotenia sa musia písomne zaznamenať. Po ukončení každého kola hodnotenia sa musí vypracovať Protokol o výbere ŽoNFP v ktorom sa navrhujú jednotlivé projekty (ŽoNFP) na vydanie Rozhodnutia o schválení ŽoNFP, neschválení ŽoNFP príp. o zastavení konania.

Pôdohospodárska platobná agentúra vykoná príjem Žiadosti o NFP vrátane protokolu o výbere ŽoNFP z MAS v zmysle kapitoly 9.7 Systému riadenia CLLD. Všetky dokumenty v rámci protokolu o výbere ŽoNFP musia byť originály a protokol samotný musí byť podpísaný štatutárnym orgánom MAS, osobami podieľajúcimi sa na konaní o ŽoNFP na MAS a predsedom výberovej komisie. Kontrola formálnej a vecnej správnosti pracovníkmi PPA a zároveň odborné hodnotenie Žiadosti o NFP zo strany PPA, priradenie k fokusovej oblasti, vypracovanie zmluvy o poskytnutí NFP a jej prípadné ukončenie sa riadi kapitolou 9.7, 9.8 a 9.9 Systému riadenia CLLD.

Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD prebieha spoluprácou viacerých organizácií. MAS je povinná poskytnúť informácie riadiacim orgánom, NSRV, určeným

hodnotiteľom, alebo iným subjektom povereným výkonom týchto funkcií. MAS je okrem toho povinná vykonávať vlastné hodnotenie a monitorovanie, ktoré vykonáva kancelária MAS v spolupráci s monitorovacím výborom.

MAS Stará Čierna voda sa rozhodlo pre uplatňovanie v rámci implementácie časti PRV SR 2014 – 2020 len jednokolový výberový systém s ohraničeným dátumom na predkladanie ŽoNFP (uzavretá forma). V rámci konania o ŽoNFP platia stanovené termíny a časové horizonty v zmysle Systému riadenia CLLD.

5.1.2.6 ŽoPr z IROP 2014 – 2020

Žiadosť o príspevok (ŽoPr) sa podáva príslušnej MAS na základe vyhlásenej výzvy na predkladanie ŽoPrz časti pre Integrovaný regionálny operačný program 2014 – 2020 (IROP). IROP pracuje s informačným systémom ITMS 2014+. Príprava výzvy, formálne náležitosti výzvy, systém a jej schvaľovanie RO pre IROP a jej zverejnenia prebieha v zmysle kapitoly 11. Systému riadenia CLLD.

Výzva má v zmysle Systému riadenia CLLD formu otvorenej výzvy, ktorej dĺžka je závislá na disponibilných finančných zdrojov určených pre výzvu. Hodnotenie ŽoPr a zverejňovanie potrebných informácií o výzve prebieha v súlade s touto kapitolou. Zmeny výzvy, prípadne jej zrušenie sa riadi kapitolou 11.3 Systému riadenia CLLD. Procesné úkony v rámci konania o ŽoPr (schvaľovací proces) sú popísané v kapitole 11.6 Systému riadenia CLLD.

MAS Stará Čierna voda zabezpečí príjem ŽoPr odo dňa vyhlásenia výzvy až do dňa jej uzavretia. ŽoPr sa pokladá za riadne doručenú pokiaľ bola doručená elektronicky prostredníctvom systému ITMS 2014+ a písomne v určenej forme na adresu MAS určenú vo výzve. Proces prijímania projektu je popísaný v tejto podkapitole. Po overení splnenia podmienok riadneho prijatia ŽoPr zaregistruje MAS projekt v ITMS 2014+. Následne sa vykoná administratívne overenie žiadosti zo strany MAS v zmysle zoznamu povinných príloh a v súlade s kapitolou 11.6.2 Systému riadenia CLLD. V prípade splnenia všetkých podmienok poskytnutia príspevku, ktorých overenie je súčasťou administratívneho overenia ŽoPr postupuje projekt na odborné hodnotenie výberovou komisiou.

Odborné hodnotenie ŽoPr prebieha v súlade s podkapitolou 11.6.3 Systému riadenia CLLD, pričom odborní hodnotitelia sú povinní pred účasťou na odbornom hodnotení podpísať Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov. Konečným výstupom z odborného hodnotenia ŽoPr je hodnotiaci hárok (jeden spoločný hárok), ktorý obsahuje spoločné posúdenie odborných hodnotiteľov.

Procesný postup, ktorý predchádza vydaniu spoločného hodnotiaceho hárku bude upravený v Príručke pre odborných hodnotiteľov.

MAS ako taká musí v procese výberu ŽoPr kontrolovať oprávnenosť výdavkov CLLD / IROP, pričom musí byť v súlade so stratégiou CLLD, výzvou a príručkou pre žiadateľa. O oprávnenosti výdavkov rozhoduje MAS, pričom sa riadi ustanoveniami Stratégie CLLD, výzvy, príručky pre žiadateľa a Systému riadenia CLLD. Výdavky musia skutočne vzniknúť a byť uhradené prijímateľom medzi 1. januárom 2014 a 31. decembrom 2023 v rámci územnej pôsobnosti MAS Stará Čierna voda. Minimálna a maximálna výška oprávnených výdavkov je definovaná v Stratégií CLLD a vo výzve v ITMS 2014+, pričom kontrolu dodržania tohto intervalu vykonáva MAS Stará Čierna voda.

Výber žiadosti o príspevok vykonáva výberová komisia, ktorá stanoví poradie ŽoPr od najvyššie umiestnenej ŽoPr po najnižšiu umiestnenú ŽoPr. Po ukončení procesu výberu ŽoPr vypracuje výberová komisia Protokol o výbere ŽoPr, v ktorom navrhuje jednotlivé ŽoPr na schválenie, neschválenie príp. na vydanie rozhodnutia o zastavení konania. Protokol o výbere ŽoPr musí byť podpísaný štatutárnym orgánom MAS, osobami podieľajúcimi sa na konaní o ŽoPr na MAS. Všetky postupy výberu žiadostí o príspevok sú popísané v kapitole 11.7 Systému riadenia CLLD.

Riadiaci orgán pre IROP zabezpečuje príjem posúdených ŽoPr vrátane Protokolu o výbere ŽoPr z MAS a vykoná ich registráciu v ITMS 2014+. RO pre IROP vykoná všetky potrebné úkony definované v kapitole 11.8 Systému riadenia CLLD a vydá k ŽoNFP:

a) Rozhodnutie o schválení
b) Rozhodnutie o neschválení
c) Rozhodnutie o zastavení konania.

Zmluva s užívateľom bude podpísaná s konečnými prijímateľmi v zmysle kapitoly 11.9 Systému riadenia CLLD, pričom je potrebné zabezpečiť súčinnosť konečných prijímateľov a MAS.

Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD prebieha spoluprácou viacerých organizácií. MAS je povinná poskytnúť informácie riadiacim orgánom, NSRV, určeným hodnotiteľom, alebo iným subjektom povereným výkonom týchto funkcií. MAS je okrem toho povinná vykonávať vlastné hodnotenie a monitorovanie, ktoré vykonáva kancelária MAS v spolupráci s monitorovacím výborom.

5.1.2.7 ŽoNFP z iných zdrojov

MAS bude rozhodovať o pridelení finančných prostriedkov aj z vlastných zdrojov financovania, ktorá sa bude týkať opatrenia č.1.3.2 Podpora prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov územia.

ŽoNFP sa podáva MAS Stará Čierna voda na základe vyhlásenej výzvy na predkladanie ŽoNFP (jednokolový systém, uzavretá forma výzvy). Konanie o ŽoNFP sa začína dňom jej riadneho a včasného doručenia na príslušnú MAS. Príjem a registráciu ŽoNFP zabezpečí MAS, pričom po overení splnenia všetkých podmienok zaregistruje príslušnú ŽoNFP do vnútorného informačného systému. Po zaregistrovaní ŽoNFP vystaví MAS žiadateľovi „Potvrdenie o registrácií žiadosti“. Po vykonaní týchto úkonov nasleduje kontrola formálnej a vecnej správnosti Žiadosti o NFP. Všetky zásahy a závery z konania o ŽoNFP budú zaznamenávané v kontrolnom liste v rámci informačného systému. MAS vykoná kontrolu oprávnenosti výdavkov ŽoNFP v súlade so stratégiou CLLD, ako aj iných podporných dokumentov, pričom oprávnené sú len výdavky v rámci územnej pôsobnosti MAS. Charakter výdavkov môže byť – bežný alebo kapitálový. MAS si v rámci stratégie CLLD a vecne príslušnej výzvy stanoví minimálnu a maximálnu výšku oprávnených výdavkov. Po vykonaní všetkých predchádzajúcich kontrol zabezpečí MAS odborné hodnotenie ŽoNFP odbornými hodnotiteľmi (výberovou komisiou). Hodnotitelia (členovia výberovej komisie) sú povinní pred účasťou na odbornom hodnotení podpísať Čestné vyhlásenie o nestrannosti, zachovaní dôvernosti informácií a vylúčení konfliktu záujmov. Všetky výsledky a hodnotenia sa musia písomne zaznamenať. Po ukončení každého kola hodnotenia sa musí vypracovať Protokol o výbere ŽoNFP v ktorom sa navrhujú jednotlivé projekty (ŽoNFP) na schválenie ŽoNFP, neschválenie ŽoNFP, príp. o zastavení konania.

MAS pred začiatkom implementácie tohto opatrenia, túto časť rozpracuje podrobnejšie v samostatnom usmernení pre žiadateľov o grant z vlastných zdrojov MAS Stará Čierna voda.

5.2 Akčný plán

Akčný plán je bližšou špecifikáciou opatrení určených na dosiahnutie cieľov stratégie. Stanovuje, aké aktivity a opatrenia budú realizované a za akých podmienok, kto bude zodpovedať za ich realizáciou a predbežný finančný odhad nákladov. Akčný plán neuvádza konkrétne projekty. Akčný plán je zoznamom konkrétnych krokov, realizáciou ktorých sa dosiahnu stanovené ciele stratégie. Zároveň uvádza základné podmienky ich realizácie zodpovedajúce PRV a IROP a ich nadväzujúcej riadiacej dokumentácie. Akčný plán stratégie

CLLD bude rozdelený na opatrenia financované z rozpočtu EFRR, opatrenia financované z rozpočtu EPFRV a opatrenia financované z iných zdrojov, vrátane zdrojov MAS.

Pre každú pomoc na ktorú sa uplatňujú pravidlá minimálnej pomoci bude vypracovaná schéma minimálnej pomoci v súlade s nariadením Komisie (EÚ) č. 1407/2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 ZFEÚ na pomoc de minimis.

V rámci stanovených cieľov Stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda sú pre implementáciu navrhnuté nasledovné opatrenia Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 a Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020:

Časť A.) Akčný plán pre implementácie stratégie CLLD~~základnú alokáciu MAS~~

V tejto časti MAS stanovuje opatrenia, ktoré budú pokrývať ~~základnú~~ alokáciu pre MAS v zmysle kapitoly 6.4 Systému riadenia CLLD.

Tabuľka č. ~~4.~~A1: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	**1.1.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov**
Priradenie kódu opatrenia	**Opatrenie 4 – Investície do hmotného majetku (článok 17),** **Podopatrenie 4.1 – Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov**
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP	Sekundárna FO predominantná - 2A, 2B, 5C *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A* ~~**1. Špeciálna rastlinná výroba**~~ ~~A~~ ~~„Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov špeciálnej rastlinnej výroby vrátane prípravy staveniska“~~ ~~„Investície do obstarania technického a technologického vybavenia špeciálnej rastlinnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich na pestovanie, aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, priemyselných a hospodárskych hnojív, zber a pozberovú úpravu“~~ ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A~~ ~~*Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~ ~~B~~ ~~„Investície do objektov na využívanie geotermálnej energie na vykurovanie skleníkov a fóliovníkov a na vlastnú spotrebu v podniku vrátane súvisiacich investičných činností“~~ ~~ Sekundárna FO predominantná - 5C~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: Podporené investície do využívania geotermálnej energie umožnia využitie OZE v poľnohospodárskej prvovýrobe, znížia tvorbu emisií a CO2, čím sa prispeje k cieľom FO 5C (využitie OZE). Je potrebné označiť FO keď je v ŽoNFP označená táto aktivita**~~ ~~*Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~ ~~**2. Živočíšna výroba**~~ ~~A~~ ~~„Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov živočíšnej výroby vrátane prípravy staveniska“~~ ~~„Investície do obstarania technického a technologického vybavenia živočíšnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich aj na zber objemových krmív, uskladnenie a manipuláciu s krmivami a stelivami“~~ ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A~~ ~~*Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~

		~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~ ~~**3. Zlepšenie využívania závlah**~~ ~~„Stavebné investície na výstavbu, rekonštrukciu alebo modernizáciu závlahových systémov vrátane infraštruktúry s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej kvality“~~ ~~„Investície do obstarania a modernizácie techniky a technológie závlahových systémov s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej kvality~~ ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková - 3A, 6A*~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~ ~~**4. Zníženie záťaže na životné prostredie vrátane technológii na znižovanie emisií skleníkových plynov v spojitosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie:**~~ ~~„Investície do nových technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov v ustajnení hospodárskych zvierat v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie“~~ ~~„Investície do objektov a technológií na bezpečné uskladnenie a nakladanie s hospodárskymi hnojivami a inými vedľajšími produktmi vlastnej živočíšnej výroby (výstavba hnojísk, uskladňovacích nádrží alebo žúmp) v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie“~~ ~~„Investície do uskladnenia hnojív a chemických prípravkov v rastlinnej výrobe a do objektov, technológií a zariadení na bezpečné uskladnenie senáže a siláže v súvislosti rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie“~~ ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková - 3A, 6A*~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~ ~~**5. Skladovacie kapacity a pozberová úprava**~~ ~~A~~ ~~„Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie skladovacích kapacít“~~ ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková - 3A, 6A*~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~ ~~B~~ ~~„Investície do pozberovej úpravy vrátane sušiarní s energetickým využitím biomasy na výrobu tepla s max. tepelným výkonom do 2 MWt“~~ ~~ Sekundárna FO predominantná - 5C~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: V prípade investícií do sušiarní s energetickým využitím biomasy na výrobu tepla**~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková - 3A, 6A*~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~ ~~**6. Zavádzanie inovatívnych technológií v súvislosti s variabilnou aplikáciou organických a anorganických (priemyselných) hnojív a ostatných substrátov s cieľom zlepšenia kvalitatívnych vlastností a úrodnosti pôdy a ochrany pred jej degradáciou**~~ ~~„Investície do obstarania inovatívnej techniky, technológie a strojov s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov do pôdy“~~ ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková - 3A, 6A*~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~ ~~**7. Založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín**~~ ~~„Náklady na založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín na poľnohospodárskej pôde“~~ ~~ Sekundárna FO predominantná - 5C~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková - 3A, 6A*~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~

		~~**8. Investície spojené s využitím biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov** (Biomasa, založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín, investície súvisiace s energetickým využitím biomasy v spojitosti s investíciami v ostatných oblastiach)~~ ~~„Investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu tepla a vykurovanie s max. tepelným výkonom do 500 kWt“~~ ~~„Investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu elektriny a tepla spaľovaním bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentáciou, s max. elektrickým výkonom do 500 kWt“~~ ~~„Investície na výrobu biomasy pre technické a energetické využitie“~~ ~~ Sekundárna FO predominantná – 5C~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~ ~~**Pre všetky oblasti podopatrenia 4.1:**~~ ~~V prípade ak má žiadateľ schválený podnikateľský plán v zmysle podopatrenia 6.1 Pomoc na začatie podnikateľskej činnosti pre mladých poľnohospodárov:~~ ~~ Sekundárna FO predominantná – 2B~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ ~~**Zdôvodnenie/popis: 6A - V prípade ak projekt vytvorí pracovné miesta vo vidieckych oblastiach**~~
Ciele opatrenia		Veľkovýroba poskytuje málo pracovných príležitostí, vyprodukované suroviny z územia odchádzajú bez spracovania). Preto cieľom je: - podporovať proces zakladania a rozvoj menších s stredných producentov a zavedenie nových postupov a technológií v záujme tvorby pracovných miest. - podpora spracovania poľnohospodárskych výrobkov, vrátane spolupráce - tvorba miestnych expedičných kanálov, podpora predaja pre návštevníkov územia a spolupráce v záujme splnenia odberateľských nárokov - podpora miestnej tradície pestovania zeleniny a ovocia v rodinách - riešenie skladovacích kapacít poľnohospodárskych subjektov a zavlažovania produktov.~~.~~
Zdôvodnenie výberu		**Hospodárstvo a zamestnanosť** Podľa analýzy je nezamestnanosť na území MAS relatívne nízka, avšak miestne stretnutia poukázali na veľký nedostatok miestnych pracovných príležitostí, čo jednak núti obyvateľov k migrácii za prácou a nevyhovuje tým, ktorí z nejakých príčin nie sú schopní dochádzať za prácou na veľké vzdialenosti. Obecné a tematické stretnutia poskytli množstvo námetov na strednodobé rozvojové aktivity v záujme zvýšenia miestnej zamestnanosti aj v oblasti poľnohospodárstva. Medzi nimi sa nachádza: Veľkovýroba poskytuje málo pracovných príležitostí, vyprodukované suroviny z územia odchádzajú bez spracovania) - podporovať proces zakladania a rozvoj menších s stredných producentov a zavedenie nových postupov a technológií v záujme tvorby pracovných miest. - podpora spracovania poľnohospodárskych výrobkov, vrátane spolupráce - tvorba miestnych expedičných kanálov, podpora predaja pre návštevníkov územia a spolupráce v záujme splnenia odberateľských nárokov - podpora miestnej tradície pestovania zeleniny a ovocia v rodinách - riešenie skladovacích kapacít poľnohospodárskych subjektov a zavlažovania produktov. **Investície do hmotného majetku, ktoré zvyšujú celkovú výkonnosť a udržateľnosť poľnohospodárskeho podniku** ako aj činnosti týkajúce sa spracovania alebo využívania obnoviteľných zdrojov energie s výnimkou vodnej, veternej a solárnej energie a činnosti týkajúce sa výroby biomasy a zakladania porastov rýchlorastúcich drevín. Investície do výroby, spracovania a využívania OZE, pričom všetku vyrobenú energiu spotrebuje podnik na vlastnú činnosť.

	V nadväznosti na SWOT analýzu a stratégiu realizované budú nasledovné operácie: - investície do zvýšenia produkcie alebo jej kvality v živočíšnej výrobe a špeciálnej rastlinnej výrobe a vrátane investícií do obstarania technického a technologického vybavenia živočíšnej výroby a špeciálnej rastlinnej výroby vrátane strojov a náradia - investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie skladovacích kapacít a pozberovej úpravy vrátane sušiarní s energetickým využitím biomasy na výrobu tepla s max. tepelným výkonom do 2 MWt - investície v súvislosti s využívaním závlah, realizáciou investícií do existujúcich a nových závlahových systémov (infraštruktúry ako aj koncových zariadení) s cieľom ich výstavby, rekonštrukcie, modernizácie a efektívnejšieho nakladania so závlahovou vodou a energiou obmedzením ich strát, všetko s cieľom zvýšiť produkciu a jej kvalitu - investície spojené s o zavádzaním inovatívnych technológii v súvislosti s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív do pôdy a ostatných substrátov s cieľom zlepšenia kvalitatívnych vlastností a úrodnosti pôdy a ochrany pred jej degradáciou - investície do zlepšenia odbytu - investície do zníženia záťaže na životné prostredie vrátane technológii v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie - investície na založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín na poľnohospodárskej pôde - investície spojené s využitím biomasy z odpadu vzniknutého primárne zo živočíšnej výroby
Rozsah a oprávnené činnosti	**Podmienka oprávnenosti aktivít projektu (oprávnené činnosti)** Oprávnené aktivity projektu (činnosti), ktoré žiadateľ musí spĺňať sú oprávnené aktivity projektu (činnosti) v zmysle stratégie CLLD uvedené vo výzve na predkladanie ŽoNFP ako oprávnené aktivity/činnosti MAS. Žiadateľ musí zároveň spĺňať aj podmienky uvedené v bode 2.1 pre Podopatrenie 4.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov uvedené v Prílohe 6B k Príručke pre príjimateľa o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022 pre opatrenie 19. Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER *Žiadateľ musí zároveň spĺňať aj nasledovné podmienky (ak relevantné):* *Oprávnené sú činnosti, ktoré zvyšujú celkovú výkonnosť a udržateľnosť poľnohospodárskeho podniku:* *- zvýšením produkcie alebo jej kvality v kritických odvetviach ŽV a ŠRV;* *- zvýšením odbytu;* *- znížením záťaže na ŽP vrátane technológii;* *- zvýšením skladovacích kapacít a pozberovej úpravy;* *- reštrukturalizáciou výroby podniku alebo diverzifikáciou výroby;* *- zlepšením kvality a úrodnosti pôdy a ochranou pred jej degradáciou;* *- zvýšením efektivity využívania vody.* ***Kategória A)*** ***Oblasť zamerania č. 1 - Špecializovaná rastlinná výroba*** *- investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov špecializovanej rastlinnej výroby vrátane prípravy staveniska a vrátane okolitých spevnených plôch;* *- investície do obstarania technického a technologického vybavenia špecializovanej rastlinnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich na pestovanie, aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, priemyselných a hospodárskych hnojív, zber a pozberovú úpravu;* *- investície do objektov na využívanie geotermálnej energie na vykurovanie skleníkov a fóliovníkov a na vlastnú spotrebu v podniku vrátane súvisiacich investičných činností.* *- investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov a do jeho vnútorného vybavenia na priamy predaj výhradne vlastných výrobkov v rámci areálu daného podniku (vrátane okolitých spevnených plôch;* ***Oblasť zamerania č. 2 - Živočíšna výroba*** *- investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov živočíšnej výroby vrátane prípravy staveniska;* *- investície do obstarania technického a technologického vybavenia živočíšnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich aj na zber objemových krmív, uskladnenie a manipuláciu s krmivami a stelivami;* *- investície do zavádzania technológií na výrobu energie energetickou transformáciou biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov.*

		Oblasť zamerania č. 3 - Zlepšenie využívania závlah (zavlažovanie) *- stavebné investície na výstavbu, rekonštrukciu alebo modernizáciu závlahových systémov vrátane infraštruktúry s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej kvality;* *- investície do obstarania a modernizácie techniky a technológie závlahových systémov s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej kvality, pričom oprávnené sú len kompletné závlahové detaily (nie súčasti na existujúci detail, ani stavebné investície)* ***Oblasť zamerania č. 4 - Zníženie záťaže na životné prostredie vrátane technológii na znižovanie emisií skleníkových plynov v spojitosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie*** *- investície do nových technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov v ustajnení hospodárskych zvierat v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie;* *- investície do objektov a technológií na bezpečné uskladnenie a nakladanie s hospodárskymi hnojivami a inými vedľajšími produktmi vlastnej živočíšnej výroby (výstavba hnojísk, uskladňovacích nádrží alebo žúmp) v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie;* *- investície do uskladnenia hnojív a chemických prípravkov v rastlinnej výrobe a do objektov, technológií a zariadení na bezpečné uskladnenie senáže a siláže v súvislosti rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie.* ***Oblasť zamerania č. 5 - Skladovacie kapacity a pozberová úprava a oblasť odbytu*** *- investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie skladovacích kapacít a pozberovej úpravy vrátane sušiarní s energetickým využitím biomasy na výrobu tepla s max. tepelným výkonom do 2 MWt.* *- investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov a do jeho vnútorného vybavenia: na priamy predaj výhradne vlastných výrobkov v rámci areálu daného podniku.* ***Oblasť zamerania č. 6 - Zavádzanie inovatívnych technológií v súvislosti s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov s cieľom lepšenia kvalitatívnych vlastností a úrodnosti pôdy a ochrany pred jej degradáciou*** *- investície do obstarania inovatívnej techniky, technológie a strojov s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov do pôdy.* ***Oblasť 7: Biomasa, založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín, investície súvisiace s energetickým využitím biomasy v spojitosti s investíciami v ostatných oblastiach*** *- náklady na založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín na poľnohospodárskej pôde. Zoznam rýchlorastúcich drevín pre účely pestovania na ornej pôde tvorí prílohu č. 10B k Príručke pre príjimateľa o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022 pre opatrenie 19. Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER* - investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu tepla a vykurovanie s max. tepelným výkonom do 500 kWt; - investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu elektriny a tepla spaľovaním bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentáciou, s max. elektrickým výkonom do 500 kWe; - investície na výrobu biomasy pre technické a energetické využitie.~~*V súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013 a PRV:*~~ ~~***1. špeciálna rastlinná výroba:***~~ ~~- Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov špeciálnej rastlinnej výroby vrátane prípravy staveniska;~~ ~~- Investície do obstarania technického a technologického vybavenia špeciálnej rastlinnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich na pestovanie, aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, priemyselných a hospodárskych hnojív, zber a pozberovú úpravu;~~ ~~- investície do objektov na využívanie geotermálnej energie na vykurovanie skleníkov a fóliovníkov a na vlastnú spotrebu v podniku vrátane súvisiacich investičných činnosti.~~ ~~***2. Živočíšna výroba:***~~ ~~- Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov živočíšnej výroby vrátane prípravy staveniska;~~ ~~- Investície do obstarania technického a technologického vybavenia živočíšnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich aj na zber objemových krmív, uskladnenie a manipuláciu s krmivami a stelivami;~~ ~~- Investície do zavádzania technológií na výrobu energie energetickou transformáciou biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z~~

		~~poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov.~~ ~~3. ***Zlepšenie využívania závlah:***~~ ~~- Stavebné investície na výstavbu, rekonštrukciu alebo modernizáciu závlahových systémov vrátane infraštruktúry s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej kvality;~~ ~~- Investície do obstarania a modernizácie techniky a technológie závlahových systémov s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej kvality.~~ ~~***4. Zníženie záťaže na životné prostredie vrátane technológii na znižovanie emisií skleníkových plynov v spojitosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie:***~~ ~~- Investície do nových technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov v ustajnení hospodárskych zvierat v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie;~~ ~~- Investície do objektov a technológií na bezpečné uskladnenie a nakladanie s hospodárskymi hnojivami a inými vedľajšími produktmi vlastnej živočíšnej výroby (výstavba hnojísk, uskladňovacích nádrží alebo žúmp) v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie;~~ ~~- Investície do uskladnenia hnojív a chemických prípravkov v rastlinnej výrobe a do objektov, technológií a zariadení na bezpečné uskladnenie senáže a siláže v súvislosti rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie.~~ ~~***5. Skladovacie kapacity a pozberová úprava a oblasť odbytu*** - Zlepšenie odbytu~~ ~~- Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov a do jeho vnútorného vybavenia: na priamy predaj výhradne vlastných výrobkov v rámci areálu daného podniku.~~ ~~Pozn.: V prípade sektora „hrozno a víno“ sú neoprávnenými investíciami investície do nákupu vnútorného vybavenia pre predajné a prezentačné priestory v rámci výrobného podniku[i], pretože tieto investície sú oprávnenými na podporu z Národného podporného programu v rámci SOT s vínom.~~ ~~- Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie skladovacích kapacít a pozberovej úpravy vrátane sušiarní s energetickým využitím biomasy na výrobu tepla s max. tepelným výkonom do 2 MWt.~~ ~~***6. Zavádzanie inovatívnych technológií v súvislosti s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov s cieľom lepšenia kvalitatívnych vlastností a úrodnosti pôdy a ochrany pred jej degradáciou***~~ ~~- Investície do obstarania inovatívnej techniky, technológie a strojov s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov do pôdy.~~ ~~***7. Biomasa, založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín, investície súvisiace s energetickým využitím biomasy v spojitosti s investíciami v ostatných oblastiach***~~ ~~- Náklady na založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín na poľnohospodárskej pôde.~~ ~~. Investície spojené s využitím biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov:~~ ~~- investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu tepla a vykurovanie s max. tepelným výkonom do 500 kWt;~~ ~~- investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu elektriny a tepla spaľovaním bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentáciou, s max. elektrickým výkonom do 500 kWe;~~ ~~- investície na výrobu biomasy pre technické a energetické využitie.~~
Oprávnení prijímatelia		Prijímateľom pomoci sú fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe. V spojitosti s opatrením Spolupráca aj iný verejný alebo súkromný subjekt
Intenzita pomoci		Intenzita podpory (pomoci) je v súlade s intenzitou pomoci v zmysle stratégie CLLD uvedenej vo výzve (časť Financovanie projektu), pričom výška podpory môže byť: 1. Maximálna základná miera podpory z celkových oprávnených výdavkov berúc do úvahy stanovenú výšku podpory príslušnou MAS v stratégii CLLD: • max. 50 % v prípade menej rozvinutých regiónov (mimo Bratislavského kraja); 2. Zároveň platí, že základná miera podpory sa zvyšuje: • max. o 20% mladým poľnohospodárov max. do 5 rokov od dátumu začatia pôsobenia v podniku ako jeho najvyšší predstavitelia, alebo do vykonania opatrení vymedzených v podnikateľskom pláne schválenom v rámci podopatrenia 6.1 t.j. má rozhodnutie PPA o schválení podpory v rámci podopatrenia 6.1); • max. o 20 % v prípade ekologického poľnohospodárstva a agroenviromentu;

		Miera podpory sa môže zvýšiť kombinovane najviac do 90% z celkových oprávnených výdavkov.~~Základná miera podpory z celkových oprávnených výdavkov: 50 %~~ ~~Zároveň platí, že základná miera podpory sa zvyšuje:~~ ~~• o 20 % v prípade mladých poľnohospodárov;~~ ~~• o 20 % v prípade ekologického poľnohospodárstva;~~ ~~• o 20 % v prípade kolektívnych (združených) investícií;~~ ~~• o 20 % v prípade operácií v rámci operačných skupín EIP;~~ ~~• o 20 % v prípade integrovaných projektov s inými opatreniami.~~ ~~**V prípade, ak predmetom projektu je aj spracovanie, kde výstupom je produkt mimo prílohy I, bude na uvedenú časť nasledovná miera podpory:**~~ ~~Miera podpory z celkových oprávnených výdavkov pre mikro a malé podniky: 45%~~ ~~Miera podpory z celkových oprávnených výdavkov pre stredné podniky: 35%~~ ~~Miera podpory z celkových oprávnených výdavkov pre veľké podniky: 25%~~
Oprávnené výdavky		Oprávnené náklady 1.investície do dlhodobého hmotného majetku vrátane lízingu a investícií na zlepšenie kvalitatívnych vlastností nehnuteľného dlhodobého hmotného majetku spojené s opisom činností 2.investície do dlhodobého nehmotného majetku (nadobudnutie alebo vývoj počítačového softvéru a nadobudnutie patentových práv, licencií, autorských práv a ochranných známok); 3.investície do dlhodobého hmotného majetku nakúpeného z druhej ruky vrátane jeho lízingu, ale len v prípade, že žiadateľom o NFP je mladý farmár z Opatrenia 6.1 a v čase podania žiadosti vek majetku neprevýši 3 roky; 4.súvisiace všeobecné náklady - Investície sa musia realizovať na území Slovenska. - Žiadateľ nemá evidované nedoplatky poistného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie. - Žiadateľ nie je v likvidácii; nie je voči nemu vedené konkurzné konanie; nie je v konkurze, v reštrukturalizácii a nebol voči nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku; neporušil v predchádzajúcich 3 rokoch zákaz nelegálneho zamestnávania. - Žiadateľ nemá záväzky voči štátu po lehote splatnosti; voči žiadateľovi a na majetok, ktorý je predmetom projektu, nie je vedený výkon rozhodnutia, čo neplatí, ak je výkon rozhodnutia vedený na podiel v spoločnej nehnuteľnosti alebo na pozemok v spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti podľa zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov. - Na operáciu možno poskytnúť podporu z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých programov a z iných nástrojov EÚ za podmienky, že sa na výdavkovú položku, zahrnutú do žiadosti o platbu na úhradu jedným z EŠIF, neposkytla podpora z iného fondu alebo nástroja EÚ a SR, ani podpora z rovnakého fondu v rámci iného programu, ani podpora z rovnakého fondu v rámci toho istého programu - čl. 65(11) nariadenia (EÚ) č. 1303/2013. - Investícia musí byť v súlade s normami EÚ týkajúcimi sa danej investície. - Nenávratný finančný príspevok na operáciu, zahŕňajúcu investície do infraštruktúry alebo produktívne investície, sa musí vrátiť, ak je operácia počas 5 rokov od záverečnej platby poskytnutej prijímateľovi alebo počas obdobia stanovenom v pravidlách o štátnej pomoci predmetom niektorej z nasledujúcich skutočností (čl. 71 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013): a. *skončenia alebo premiestnenia produktívnej činnosti mimo Slovenska;* b. *zmeny vlastníctva položky infraštruktúry, ktorá poskytuje firme alebo orgánu verejnej moci neoprávnené zvýhodnenie;* c. *podstatnej zmeny, ktorá ovplyvňuje jej povahu, ciele alebo podmienky realizácie, čo by spôsobilo narušenie jej pôvodných cieľov.* - Každá investičná operácia, ak sa na ňu vzťahuje zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, musí byť vopred posúdená na základe tohto zákona. - Žiadateľ je povinný pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb postupovať v súlade so zákonom č. 345/2015 o verejnom obstarávaní. - Typy oprávnených výdavkov v prípade investičných opatrení: a. *výstavba, obstaranie (vrátane leasingu) alebo zlepšenie* ***nehnuteľného majetku****;*

b. *kúpa alebo kúpa na leasing* ***nových strojov a zariadení, ako i strojov a zariadení z "druhej ruky"*** **v prípade mladých farmárov ako prijímateľov pomoci v podopatrení 4.1,** *do výšky ich trhovej hodnoty;*
c. ***všeobecné náklady*** *súvisiace s výdavkami uvedenými v bode a) a v bode b) ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené v bodoch a) a b) – max. do 15% z výšky projektu;*
d. ***nehmotné investície*** *ako obstaranie alebo vývoj počítačového softvéru, získanie patentov, licencií, autorských práv a obchodných značiek;*
183
e. ***náklady na vypracovanie lesohospodárskych plánov a ekvivalentných nástrojov.***
- V prípade poľnohospodárskych investícií je kúpa poľnohospodárskych výrobných práv, platobných nárokov, zvierat, ročných plodín a ich výsadba **neoprávneným výdavkom**.
- S výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investičnými operáciami v rámci opatrení spadajúcich do rozsahu článku 42 Zmluvy o fungovaní EÚ, sú oprávnenými výdavkami len výdavky vynaložené po predložení projektu na PPA (článok 60 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013).
- Typy neoprávnených výdavkov (čl. 69 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013):
a. úroky z dlžných súm;
b. kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku za sumu presahujúcu 10 % celkových oprávnených výdavkov na príslušnú operáciu. V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch možno na operácie týkajúce sa ochrany životného prostredia povoliť vyššie obmedzenie;
c. DPH s výnimkou prípadov, keď nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH.
Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.
Pre nasledujúce nákladové položky sa uplatní štandardná stupnica nákladov:
1. traktory s výkonom do 250 kW vrátane
2. komponenty presného poľnohospodárstva – pre navádzanie a dávkovanie
3. stroje na zber krmovín
4. stavby a technológie maštalí pre dojnice – boxové ustajnenie
5. stavby a technológie maštalí pre dojnice – voľné ustajnenie
6. stavby a technológie pre mladý dobytok, výkrmový dobytok
7. stavby a technológie pre mliečne teľatá s boxami
8. stavby a technológie – individuálna búda pre teľatá
9. stavby a technológie – skupinová búda pre teľatá
10. silážny žľab
11. hnojisko
12. nádrž na hnojovicu
13. zdroje fotovoltickej energie
14. rekonštrukcia klietkového chovu nosníc na voliérový
15. rekonštrukcia haly pre chov brojlerov
16. náklady na pôrodňu pre vysokoprasné prasnice
17. náklady na maštaľ pre skupinový chov prasníc
18. náklady na maštaľ pre odstavčatá predvýkrm

	19. náklady na maštaľ pre výkrm ošípaných 20. náklady na maštaľ pre kozy a ovce 21. elektrické ohrady pre ovce a kozy – na pasenie počas dňa 22. elektrické ohrady pre ovce a kozy – nočné pasenie – prenosné elektrické oplotenie 23. náklady na odstránenie nevyužívaných starých stavieb, na mieste ktorých sa vybuduje nová stavba pre poľnohospodársku výrobu. Technické charakteristiky na vyššie uvedené nákladové položky sú stanovené v prílohe PRV SR 2014-2022.
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna 5 000€, maximálna ~~64 900~~44 455,7 €.
Finančný plán	

	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
menej rozvinutý región	233874.4~~213711.44~~ ~~129800,00~~	87702.91~~80141.79~~ ~~48675,00~~	29234.3~~26713.93~~ ~~16225,00~~	116937.2~~106855.7~~ ~~64900,00~~	0.00
viac rozvinutý región	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Spolu	233874.4~~213711.44~~ ~~129800,00~~	87702.91~~80141.79~~ ~~48675,00~~	29234.3~~26713.93~~ ~~16225,00~~	116937.2~~106855.7~~ ~~64900,00~~	0.00~~0.00~~

Vlastné zdroje môžu byť znížené na základe uplatnenia podmienok, obsiahnutých v časti „Intenzita pomoci – základná miera sa zvyšuje“

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií[1]	Výberový, hodnotiaci a bodovací proces bude vykonávaný v zmysle platných právnych predpisov a pravidiel o konfliktoch záujmov. Výberová komisia bude pri svojej práci postupovať podľa Systému riadenia CLLD v platnom znení. Počas hodnotenia projektov budú hodnotené všeobecné podmienky, výberové, hodnotiace a rozlišovacie kritériá, v súlade so Všeobecnými podmienkami poskytnutia príspevku, výberové, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenie PRV SR 2014 – 2020.
~~Povinné prílohy stanovené MAS~~	~~MAS Stará Čierna voda si stanovila prílohu: výkaz zamestnanosti~~
Merateľné ukazovatele projektu	

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
M04	Počet podporených subjektov	počet	0	1
M04	Celkový objem investícií	€	0	~~213711.44~~233874,4 ~~129800.00~~
M04	Vytvorené pracovné miesta	počet	0	1

~~Indikatívny harmonogram výziev~~	~~Na základe indikatívneho harmonogramu výziev, schváleného každý rok v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení a uverejnenného aj na www.mas-scv.sk~~

Tabuľka č. A2~~4.B~~: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	**1.1.2 Zakladanie nových a podpora tradičných a inovatívnych obchodných služieb a výroby**
Priradenie kódu opatrenia	-
Priradenie k špecifickému cieľu IROP	**5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií**
Ciele opatrenia	*Rozvoj služieb* **a** *Rozvoj malých výrobných podnikov* (v obciach sú nevyužité budovy, vhodné na priemyselné využitie a kvalifikovaná pracovná sila so skúsenosťami z podnikov v okolitých mestách). - zakladanie a rozvoj služieb - zakladanie a rozvoj malých priemyselných prevádzok
Zdôvodnenie výberu	Podľa analýzy je nezamestnanosť na území MAS relatívne nízka, avšak miestne stretnutia poukázali na veľký nedostatok miestnych pracovných príležitostí, čo jednak núti obyvateľov k migrácii za prácou a nevyhovuje tým, ktorí z nejakých príčin nie sú schopní dochádzať za prácou na veľké vzdialenosti. Okrem toho občania v dotazníkoch a na verejných stretnutiach poukázali na nedostatok služieb v obciach. K námetom na zvýšenie miestnej zamestnanosti, získaným na obecných a tematických stretnutiach patrí preto *Rozvoj služieb* **a** *Rozvoj malých výrobných podnikov* (v obciach sú nevyužité budovy, vhodné na priemyselné využitie a kvalifikovaná pracovná sila so skúsenosťami z podnikov v okolitých mestách). - zakladanie a rozvoj služieb zakladanie a rozvoj malých priemyselných prevádzok
Rozsah a oprávnené činnosti	**A. Zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, samostatne zárobkovo činných osôb, družstiev:** **A1 Podpora podnikania a inovácií:** □ obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest, □ nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb, □ podpora marketingových aktivít, □ podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností.
Oprávnení prijímatelia	Oprávnení žiadatelia: MAS Oprávnení užívatelia: - samostatne zárobkovo činné osoby, okrem tých, ktorré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH, - mikro a malé podniky s počtom do 49 zamestnancov, okrem tých, ktorré sú oprávnenými prijímateľmi z PRV v opatrení LEADER a oprávnenými prijímateľmi z OP RH **Demarkačná línia medzi opatreniami PRV a IROP** Pri obdobných oblastiach podpory vo všeobecnosti platí, že z EPFRV sú oprávnení poľnohospodári, spracovatelia poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, obhospodarovatelia lesa, v prípade investícií do nepoľnohospodárskych činností subjekty s podielom tržieb z poľnohospodárskej a lesníckej činnosti nad 30 %. Z EFRR (IROP) sú v rámci podpory podnikania potom oprávnené subjekty, ktoré nie sú oprávnené z PRV.
Intenzita pomoci	Maximálna výška príspevku pre aktivitu A1 nesmie presiahnuť 55% •
Oprávnené výdavky	**<u>Konkretizácia ďalších aspektov oprávnenosti výdavkov (vecná a časová oprávnenosť, číselník oprávnených výdavkov, ďalšie pravidlá oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce skupiny výdavkov) budú vo forme príručky/usmernenia upravené zo strany RO pre IROP.</u>**

<table>
<tr><td></td><td>

Na príspevok z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) nie sú oprávnené tieto výdavky:

a. úroky z dlžných súm okrem grantov poskytnutých vo forme úrokových dotácií alebo dotácií záručných poplatkov;
b. kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku vo výške presahujúcej 10% celkových oprávnených výdavkov na príslušný projekt. V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %;
c. DPH okrem prípadov, kedy nie je možné nárokovať jej odpočet podľa platnej legislatívy členského štátu.

Neoprávnenými výdavkami pre EFRR sú výdavky na:

a. investície, ktorých cieľom je zníženie emisií skleníkových plynov z činností uvedených v prílohe 1 k smernici 2003/87/ES;
b. podniky v ťažkostiach vymedzené v právnych predpisoch EÚ o štátnej pomoci;
c. investície do infraštruktúry letísk pokiaľ nesúvisia s ochranou životného prostredia alebo nie sú sprevádzané nevyhnutnými investíciami na zmiernenie alebo zníženie negatívneho vplyvu na životné prostredie.

Definícia oprávnených a neoprávnených výdavkov z EŠIF a EFRR bude prebratá a implementovaná v súlade s definíciou v prílohe č. 8 k príručke (Zásady oprávnenosti projektov na základe stratégie CLLD spolufinancovaných z IROP)

</td></tr>
<tr><td>Výška príspevku (minimálna a maximálna)</td><td>Minimálna 5 000€, maximálna 50 000€</td></tr>
<tr><td>Finančný plán</td><td>

<table>
<tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr>
<tr><td>menej rozvinutý región</td><td>471363,36</td><td>259400,00</td><td></td><td>212236,36</td><td>0.00</td></tr>
<tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0.00</td><td>0.00</td><td>0.00</td><td>0.00</td><td>0.00</td></tr>
<tr><td>Spolu</td><td>471363,36</td><td>259400,00</td><td></td><td>212236,36</td><td>0.00</td></tr>
</table>

</td></tr>
<tr><td>Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií</td><td>

Výberový, hodnotiaci a bodovací proces bude vykonávaný v zmysle platných právnych predpisov a pravidiel o konfliktoch záujmov. Výberová komisia, zriadená pre každú výzvu samostatne, vyberie a schváli na financovanie z EFRR projekty s najvyšším počtom bodov v súlade s alokáciou financií na výzvu. Každý projekt musí splniť všeobecné podmienky oprávnenosti a poskytnutia finančného príspevku definovaného v „Stratégií CLLD MAS Stará Čierna voda“ a jej príloh (Výberové a hodnotiace kritériá Stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda“). Výberová komisia bude pri svojej práci postupovať podľa Systému riadenia CLLD v platnom znení.

Pri stanovení kritérií pre výber vychádza žiadateľ z povinných a voliteľných kritérií

Povinné kritériá stanovené RO pre IROP

Dobrovoľné kritériá

- Všeobecné
- Kritériá pre aktivitu A1 Podpora podnikania a inovácií,

Rozlišovacie kritériá

- Hodnota Value for Money,
- Posúdenie vplyvu a dopadu projektu na plnenie stratégiu CLLD (posúdenie výberovou komisiou) - aplikuje jedine v prípadoch, ak aplikácia na základe hodnoty value for money neurčila konečné poradie žiadostí o príspevok na

</td></tr>
</table>

	hranici alokácie.
Povinné prílohy stanovené MAS	MAS Stará Čierna voda si stanovila prílohu: výkaz zamestnanosti
Merateľné ukazovatele projektu	

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
CO08	Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch	FTE	0	6
CO29	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť ponuku, ktoré sú pre firmu nové	Počet	0	4
CO28	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť ponuku, ktoré sú pre územie MAS nové	Počet	0	1
CO28	Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť ponuku, ktoré sú pre trh nové	Počet	0	0
CO01	Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora	Počet	0	4

Indikatívny harmonogram výziev	Na základe indikatívneho harmonogramu výziev, schváleného každý rok v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení a uverejnenného aj na www.mas-scv.sk. Prioritizácia výziev: A1: 02/2019.

Tabuľka č. A34.C: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	**2.1.1 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie**
Priradenie kódu opatrenia	**Opatrenie 7 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (článok 20)** **Podopatrenie 7.2 - Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie**
Priradenie k fokusovej oblasti PRV /	„Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok“ ☐ Sekundárna FO predominantná – 6B ☐ Sekundárna FO doplnková – 6A **Zdôvodnenie/popis: 6A - Vybudovaním infraštruktúry sa vytvoria podmienky pre vznik nových prevádzok a ekonomických aktivít vo vidieckych oblastiach.** „Výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd“ ☐ Sekundárna FO predominantná – 6B ☐ Sekundárna FO doplnková – 6A **Zdôvodnenie/popis: 6A - Vybudovaním infraštruktúry sa vytvoria podmienky pre vznik nových prevádzok a ekonomických aktivít vo vidieckych oblastiach.** „Zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.“ ☐ *Sekundárna FO predominantná – 6B* „Výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní“

	☐ Sekundárna FO predominantná – 6B
Ciele opatrenia	Na základe hodnotení na obecných stretnutiach okrem technickej infraštruktúry (voda, kanalizácia atď.) zvyčajne je potrebné riešiť nasledovné oblasti: - rekonštrukcia miestnych ciest - výstavba chodníkov - rekonštrukcia verejných priestranstiev a parkov Počas tvorby stratégie boli vo všetkých obciach pozbierané miestne požiadavky, z ktorých v rámci realizácie stratégie MAS budú realizovať projekty podľa miestneho rozhodnutia.
Zdôvodnenie výberu	Účastníci obecných stretnutí z hľadiska kvality života priradili najhoršiu známku cestnej sieti. Stav miestnej infraštruktúry zásadným spôsobom vplýva na kvalitu života na vidieku, vrátane ďalšieho rozvoja miestneho hospodárstva. Doterajšia činnosť MAS zlepšila úroveň miestnej infraštruktúry. Na základe obecných stretnutí v tomto procese je potrebné pokračovať, lebo patrí to k dôležitým faktorom zamedzenia odlivu mladých do miest. Na základe hodnotení na obecných stretnutiach okrem technickej infraštruktúry (voda, kanalizácia atď.) zvyčajne je potrebné riešiť nasledovné oblasti: - rekonštrukcia miestnych ciest - výstavba chodníkov - rekonštrukcia verejných priestranstiev a parkov Počas tvorby stratégie boli vo všetkých obciach pozbierané miestne požiadavky, z ktorých v rámci realizácie stratégie MAS budú realizovať projekty podľa miestneho rozhodnutia.
Rozsah a oprávnené činnosti	~~*V súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013 a PRV:*~~ 1/ výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu, alebo čistiarne odpadových vôd; 2/ výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácii, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.); 3/ zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.
Oprávnení prijímatelia	obce a združenia obcí s právnou subjektivitou v rámci pôsobnosti územia MAS Stará Čierna voda ~~v súlade s nariadením EÚ (č. 1305/2013)~~.
Intenzita pomoci	Výška podpory z celkových oprávnených nákladov 95%, s maximálnym limitom v zmysle definície malej infraštruktúry. Grant (nenávratný finančný príspevok), možnosť poskytnutia zálohovej platby do výšky 50 % oprávnených nákladov
Oprávnené výdavky	1.výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto opatrenia, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce; 2.súvisiace všeobecné náklady - Investície sa musia realizovať na území Slovenska. - Žiadateľ nemá evidované nedoplatky poistného na zdravotné poistenie, sociálne poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové poistenie. - Žiadateľ nie je v likvidácii; nie je voči nemu vedené konkurzné konanie; nie je v konkurze, v reštrukturalizácii a nebol voči nemu zamietnutý návrh na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku; neporušil v predchádzajúcich 3 rokoch zákaz nelegálneho zamestnávania. - Žiadateľ nemá záväzky voči štátu po lehote splatnosti; voči žiadateľovi a na majetok, ktorý je predmetom projektu, nie je vedený výkon rozhodnutia, čo neplatí, ak je výkon rozhodnutia vedený na podiel v spoločnej nehnuteľnosti alebo na pozemok v spoločne obhospodarovanej nehnuteľnosti podľa zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov. - Na operáciu možno poskytnúť podporu z jedného alebo viacerých EŠIF alebo z jedného alebo viacerých programov a z iných nástrojov EÚ za podmienky, že sa na výdavkovú položku, zahrnutú do žiadosti o platbu na úhradu jedným z EŠIF, neposkytla podpora z iného fondu alebo nástroja EÚ a SR, ani podpora z rovnakého fondu v rámci iného programu, ani podpora

	z rovnakého fondu v rámci toho istého programu - čl. 65(11) nariadenia (EÚ) č. 1303/2013. - Investícia musí byť v súlade s normami EÚ týkajúcimi sa danej investície. - Nenávratný finančný príspevok na operáciu, zahŕňajúcu investície do infraštruktúry alebo produktívne investície, sa musí vrátiť, ak je operácia počas 5 rokov od záverečnej platby poskytnutej prijímateľovi alebo počas obdobia stanovenom v pravidlách o štátnej pomoci predmetom niektorej z nasledujúcich skutočností (čl. 71 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013): a. *skončenia alebo premiestnenia produktívnej činnosti mimo Slovenska;* b. *zmeny vlastníctva položky infraštruktúry, ktorá poskytuje firme alebo orgánu verejnej moci neoprávnené zvýhodnenie;* c. *podstatnej zmeny, ktorá ovplyvňuje jej povahu, ciele alebo podmienky realizácie, čo by spôsobilo narušenie jej pôvodných cieľov.* - Každá investičná operácia, ak sa na ňu vzťahuje zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, musí byť vopred posúdená na základe tohto zákona. - Žiadateľ je povinný pri obstarávaní tovarov, stavebných prác a služieb postupovať v súlade so zákonom č. 345/2015 o verejnom obstarávaní. - Typy oprávnených výdavkov v prípade investičných opatrení: a. *výstavba, obstaranie (vrátane leasingu) alebo zlepšenie* ***nehnuteľného majetku****;* b. *kúpa alebo kúpa na leasing* ***nových strojov a zariadení, ako i strojov a zariadení z "druhej ruky"*** **v prípade mladých farmárov ako prijímateľov pomoci v podopatrení 4.1,** *do výšky ich trhovej hodnoty;* c. ***všeobecné náklady*** *súvisiace s výdavkami uvedenými v bode a) a v bode b) ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené v bodoch a) a b) – max. do 15% z výšky projektu;* d. ***nehmotné investície*** *ako obstaranie alebo vývoj počítačového softvéru, získanie patentov, licencií, autorských práv a obchodných značiek;* e. ***náklady na vypracovanie lesohospodárskych plánov a ekvivalentných nástrojov.*** - V prípade poľnohospodárskych investícií je kúpa poľnohospodárskych výrobných práv, platobných nárokov, zvierat, ročných plodín a ich výsadba **neoprávneným výdavkom**. - S výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investičnými operáciami v rámci opatrení spadajúcich do rozsahu článku 42 Zmluvy o fungovaní EÚ, sú oprávnenými výdavkami len výdavky vynaložené po predložení projektu na PPA (článok 60 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013). - Typy neoprávnených výdavkov (čl. 69 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013): a. úroky z dlžných súm; b. kúpa nezastavaného a zastavaného pozemku za sumu presahujúcu 10 % celkových oprávnených výdavkov na príslušnú operáciu. V prípade zanedbaných plôch a plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy, sa toto obmedzenie zvyšuje na 15 %. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch možno na operácie týkajúce sa ochrany životného prostredia povoliť vyššie obmedzenie; c. DPH s výnimkou prípadov, keď nie je vymáhateľná podľa vnútroštátnych právnych predpisov o DPH. **Podmienky oprávnenosti** - Splnenie všeobecných podmienok poskytnutia príspevku, výberových kritérií pre výber projektov a hodnotiacich kritérií pre výber projektov podľa prílohy č. 2. - povinnosť uplatňovať sociálny aspekt pri verejnom obstarávaní. Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O

	ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Minimálna 5 000€ - maximálna 100 000€
Finančný plán	

	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
menej rozvinutý región	341 263,16	243 150,00	81 050,00	17 063,16	0.00
viac rozvinutý región	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Spolu	341 263,16	243 150,00	81 050,00	17 063,16	0.00

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	Výberový, hodnotiaci a bodovací proces bude vykonávaný v zmysle platných právnych predpisov a pravidiel o konfliktoch záujmov. Výberová komisia bude pri svojej práci postupovať podľa Systému riadenia CLLD v platnom znení.Počas hodnotenia projektov budú hodnotené všeobecné podmienky, výberové, hodnotiace a rozlišovacie kritériá, v súlade so Všeobecnými podmienkami poskytnutia príspevku, výberové, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenie PRV SR 2014 – 2020.
~~Povinné prílohy stanovené MAS~~	~~MAS Stará Čierna voda si nestanovila vlastné prílohy~~
Merateľné ukazovatele projektu	

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
M07	Počet podporených subjektov	Počet	0	4
M07	Celkový objem investícií	€	0	341 263,16
M07	Vytvorené pracovné miesta	Počet	0	0

~~Indikatívny harmonogram výziev~~	~~Na základe indikatívneho harmonogramu výziev, schváleného každý rok v zmysle Systému riadenia CLLD v platnom znení a uverejneného aj na www.mas-scv.sk~~

Tabuľka č. A44~~.D~~: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	2.1.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry (PRV, podopatrenie 7.4)
Priradenie kódu opatrenia	Opatrenie 7 - Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (článok 20) Podopatrenie 7.4 - Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych

	základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry
Priradenie k fokusovej oblasti PRV /	Primárna FO – 6B Sekundárna FO predominantná – 6B Sekundárna FO doplnková – 6A, P4, 3A, 5C
Ciele opatrenia	**Priorita 2: Verejné investície pre zlepšenie podmienok života vo vidieckom prostredí** ***Špecifický cieľ 2.1: Zvýšenie úrovne verejnej infraštruktúry a vzdelávania*** Opatrenia PRV SR 2014 – 2020, opatrenie 7. Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach 2.1.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry (PRV, podopatrenie 7.4)
Zdôvodnenie výberu	Na základe SWOT analýzy územia, výsledku dotazníkového prieskumu a verejných obecných stretnutí boli stanovené strategické priority a aktivity, ktoré majú byť súčasťou stratégie CLLD . Stav miestnej infraštruktúry zásadným spôsobom vplýva na kvalitu života na vidieku, atraktivitu z pohľadu vidieckeho cestovného ruchu, a taktiež v rámci ďalšieho rozvoja miestneho hospodárstva. Na základe obecných stretnutí je potrebné pokračovať v rozvoji územia „zdola nahor“. Na základe spätnej väzby od občanov je ešte potrebné riešiť: • rozvoj zázemia pre mládežnícke, športové, rekreačné a kultúrne aktivity • rekonštrukcia miestnej základnej infraštruktúry • udržateľný rozvoj - OZE Počas tvorby stratégie boli vo všetkých obciach pozbierané miestne požiadavky, z ktorých v rámci realizácie stratégie MAS budú realizovať projekty podľa miestneho rozhodnutia.
Rozsah a oprávnené činnosti	**Podmienka oprávnenosti aktivít projektu (oprávnené činnosti)** Oprávnené aktivity projektu (činnosti), ktoré žiadateľ musí spĺňať sú oprávnené aktivity projektu (činnosti) v zmysle stratégie CLLD uvedené vo výzve na predkladanie ŽoNFP ako oprávnené aktivity/činnosti MAS. Žiadateľ musí zároveň spĺňať aj podmienky uvedené v bode 2.1 pre Podopatrenie 7.4 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry uvedené v Prílohe 6B k Príručke pre prijímateľa o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022 pre opatrenie 19. Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER. *Žiadateľ musí zároveň spĺňať aj nasledovné podmienky (ak relevantné):* - *investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia/rozšírenie (prístavba,nadstavba, zväčšenie) športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov/ vonkajší exteriérový priestor pre kultúrne a spoločenské podujatia, ktoré musí byť spojené pevne so zemou (vrátane zastrešenia, osvetlenia, ozvučenia apod.) , investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov* - *investície zamerané na zriadenie nových, **rozšírenie (prístavba, nadstavba, prestavba),** rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia* - *investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu* - *investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcia, **modernizácia/rozšírenie (prístavba,nadstavba, zväčšenie)** nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.* - *investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb. Za miestne služby sa považujú len služby spojené so spolkovou činnosťou v rámci komunitných centier, služby spojené s kultúrou v rámci kultúrnych domov, služby spojené s poskytovaním samosprávnych činností v rámci obecných úradov, služby spojené s predškolskou výchovou v rámci materských škôlok a služieb spojených so športom v rámci obecných športových hál a telocviční*

		- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti t.j. nákup prídavných zariadení na komunálnu techniku na čistenie, údržbu zelene a zimnú údržbu ciest/miestnych komunikácií a chodníkov (malé zariadenia) a investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov) ~~• investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;~~ ~~• zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;~~ ~~• investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;~~ ~~• investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);~~ ~~• investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.;~~ ~~• investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb;~~
Oprávnení prijímatelia		obce a združenia obcí s právnou subjektivitou v rámci pôsobnosti územia MAS Stará Čierna voda ~~v súlade s nariadením EÚ (č. 1305/2013).~~
Intenzita pomoci		100%, s maximálnym limitom v zmysle definície malej infraštruktúry
Oprávnené výdavky		~~1. výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1 Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020, vrátane výdavkov na začlenenie prvkov zelenej infraštruktúry – náklady na následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce a vrátane nákladov súvisiacich s investíciami do využívania OZE a do úspor energie. pokiaľ sú tieto investície súčasťou iných investícií v rámci operácie;~~ ~~2. všeobecné náklady súvisiace s bodom 1, špecifikované v podkapitole 8.1 Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020~~ ~~Definícia oprávnených výdavkov, oprávnených nákladov, všeobecných podmienok oprávnenosti a podmienok oprávnenosti špecifických pre dané podopatrenie je definovaní v Programe rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 a Príručke pre žiadateľa o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z PRV SR 2014 – 2020 a jej príloh, ktoré vychádzajú z nariadenia EÚ č. 1305/2013.~~ ~~Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené – výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.~~**Podmienka, že výdavky projektu sú oprávnené** Oprávnené výdavky projektu, ktoré žiadateľ musí spĺňať sú oprávnené výdavky v zmysle stratégie CLLD uvedené vo výzve na predkladanie ŽoNFP ako oprávnené výdavky MAS. Žiadateľ musí zároveň spĺňať aj podmienky uvedené v bode 2.2 pre Podopatrenie 7.4 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry uvedené v Prílohe 6B k Príručke pre prijímateľa o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2022 pre opatrenie 19. Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER a podmienky v kapitole 7., ods. 3 až ods. 5 vyššie uvedenej príručky. *Žiadateľ musí zároveň spĺňať aj nasledovné podmienky (ak relevantné):* *1. výdavky na hmotné a nehmotné investície v súlade s podporovanými činnosťami (vrátane začlenenie*

prvkov zelenej infraštruktúry, následné "ozelenenie" objektov a ich začlenenie do zelenej infraštruktúry obce, náklady súvisiace s investíciami do využívania OZE a do úspor energie, pokiaľ sú tieto investície súčasťou iných investícií v rámci operácie)

2. súvisiace všeobecné náklady s bodom 1 (v prípade investičných opatrení):

a) výstavba, obstaranie (vrátane leasingu) alebo zlepšenie nehnuteľného majetku;

b) kúpa alebo kúpa na leasing nových strojov a zariadení, ako i strojov a zariadení do výšky ich trhovej hodnoty;

c) všeobecné náklady súvisiace s výdavkami uvedenými v bode a) a v bode b) ako sú poplatky architektom, inžinierom a konzultantom, poplatky za poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti. Štúdie uskutočniteľnosti zostávajú oprávnenými aj v prípade, ak sa na základe ich výsledkov nebudú realizovať žiadne výdavky uvedené v bodoch a) a b) – max. do 15% z výšky projektu;

d) nehmotné investície ako obstaranie alebo vývoj počítačového softvéru, získanie patentov, licencií, autorských práv a obchodných značiek.

- Pod výdavkami na prípravné práce sa rozumejú výdavky na poplatky architektom, projektantom, inžinierom a konzultantom súvisiace s vypracovaním projektovej dokumentácie (max. 4%), výdavky za stavebný dozor (max. 1%) a výdavky na poradenstvo v oblasti environmentálnej a ekonomickej udržateľnosti vrátane štúdií uskutočniteľnosti (max. 8%).

Výška príspevku (minimálna a maximálna)

Minimálna 5 000€ - maximálna 100 000€

Finančný plán

	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
menej rozvinutý región	200000	150000	50000	0,00	0.00
viac rozvinutý región	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Spolu	200000	150000	50000	0,00	0.00

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií

Výberový, hodnotiaci a bodovací proces bude vykonávaný v zmysle platných právnych predpisov a pravidiel o konfliktoch záujmov. Výberová komisia bude pri svojej práci postupovať podľa Systému riadenia CLLD v platnom znení.Počas hodnotenia projektov budú hodnotené všeobecné podmienky, výberové, hodnotiace a rozlišovacie kritériá, v súlade so Všeobecnými podmienkami poskytnutia príspevku, výberové, hodnotiace a rozlišovacie kritériá pre výber projektov pre projektové opatrenie PRV SR 2014 – 2020.

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
M07	Počet podporených subjektov	Počet	0	4
M07	Celkový objem investícií	€	0	200000
M07	Vytvorené pracovné miesta	Počet	0	0

~~Tabuľka č. 4.D: Opatrenie stratégie CLLD~~

~~Názov opatrenia~~	**~~3.1.1 Prevádzka kancelárie MAS~~**
~~Priradenie kódu opatrenia~~	~~-~~
~~Priradenie k špecifickému cieľu IROP~~	~~5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií~~
~~Cieleopatrenia~~	~~Podpora v rámci tohto opatrenia bude poskytovaná na prevádzku a administratívnu činnosť schválených miestnych akčných skupín.~~
~~Zdôvodnenie výberu~~	~~V zmysle strategickej časti Stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda bude opatrenie 3.1.1 riešiť strategickú prioritu 3 Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosti MAS a špecifický cieľ: Rozvíjať partnerstvo a spolupráceu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda~~ ~~Skúsenosti z implementácie stratégie LEADER v rokoch 2009 – 2015 poskytujú významný predpoklad pre zvládnutie náročného administratívneho procesu riadenia a manažovania stratégie CLLD a jej úspešného implementovania v regióne MAS Stará Čierna voda.~~
~~Rozsah a oprávnené činnosti~~	~~*V súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013:*~~ ~~Oprávnená aktivita v zmysle definície IROP je~~ **~~financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégie CLLD~~** ~~– personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie)~~ ~~A) vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD~~ ~~A) náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS~~ ~~A) finančné náklady (napr. bankové poplatky)~~ ~~A) náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS)~~ ~~V súlade s pravidlami IROP a definíciou oprávnených činností, aktivít a výdavkov pre špecifický cieľ 5.1.1 – Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií a oprávnenú aktivitu – financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD.~~
~~Oprávnení prijímatelia~~	**~~Miestna akčná skupina (menej rozvinutého regiónu)~~** ~~vybraná RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja s právnou formou občianske združenie – v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov..~~
~~Intenzita pomoci~~	~~• EFRR: 95,0 %~~ ~~• Štátny rozpočet: 0,0 %~~ ~~• Prijímateľ (MAS): 5,0 %~~

Oprávnené výdavky	) personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie)) vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD) náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS) finančné náklady (napr. bankové poplatky)) náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS) V súlade s pravidlami IROP a definíciou oprávnených činností, aktivít a výdavkov pre špecifický cieľ 5.1.1 – Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií a oprávnenú aktivitu – financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD.
Výška príspevku (minimálna a maximálna)	Maximálna výška príspevku je stanovená v súlade s definíciou v IROP a metodickom pokyne pre spracovanie stratégie CLLD s povinným spolufinancovaním prijímateľa. Celková výška príspevku na prevádzku a oživenie nesmie presiahnuť 20 % celkových nákladov, ktoré vznikli v rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja..
Finančný plán	

	Spolu	**EÚ**	**ŠR**	**VZ**	**iné**
menej rozvinutý región	115665,22	109881,96	0,00	5783,26	0,00
viac rozvinutý región	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Spolu	115665,22	109881,96	0,00	5783,26	0,00

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	Činnosť a prevádzka kancelárie združenia sa bude počas celej doby implementácie stratégie CLLD riadiť platnými zákonmi SR a nadriadeným strategickým dokumentom (IROP). Dôležitým zákonom pri implementácii stratégie CLLD bude zákon o EŠIF, zákon o konflikte záujmov a zákon o verejnom obstarávaní. Všetky operácie vykonávané v rámci prevádzky kancelárie MAS budú vyberané, aby dosiahli maximálny možný multiplikačný efekt a synergicky pôsobili pozitívne na rozvoj územia čím sa zabezpečí úspešná implementácia stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda.
Povinné prílohy stanovené MAS	MAS Stará Čierna voda si nestanovila vlastné prílohy
Merateľné ukazovatele projektu	

Kód/ID	**Názov/Ukazovateľ**	**Merná jednotka**	**Počiatočná hodnota**	**Celková cieľová hodnota**
O0241	Počet podporených MAS (opatrenie 3.1)	počet	0	1
M19	Počet obyvateľov, ktorých pokrývajú miestnu akčnú skupinu	počet	0	14 838

		~~(opatrenie 3.1)~~			
	~~M19~~	~~Celkové verejné výdavky – podpora pri prevádzkových nákladoch (opatrenie 3.1)~~	~~€~~	~~0~~	~~115665,22~~
	~~CO08~~	~~Pracovné miesta vytvorené pre zabezpečenie implementácie stratégie CLLD~~	~~počet~~	~~0~~	~~1,5[1]~~
~~**Indikatívny harmonogram výziev**~~	~~Irelevantné – výzvu vyhlasuje RO pre IROP v zmysle Systému riadenia CLLD – predpoklad rok **2017**~~				

~~[1] pracovné miesta budú vytvorené v rámci kancelárie MAS a tieto nevstupujú do bodovania stratégie CLLD pričom sa jedná o tie isté pracovné miesta ako aj v opatrení 3.1.2 Animácie a náklady na oživenie~~

~~Tabuľka č. 4.E: Opatrenie stratégie CLLD~~

~~Názov opatrenia~~	**~~3.1.2 Podpora na prevádzkové náklady a oživenie~~**
~~Priradenie kódu opatrenia~~	~~Opatrenie 19 – na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou)~~ ~~Podopatrenie 19.4 – Podpora na prevádzkové náklady a oživenie~~
~~Priradenie k fokusovej oblasti PRV~~	~~6B~~
~~Ciele opatrenia~~	~~Podpora v rámci tohto opatrenia bude poskytovaná na animačnú činnosť a oživovanie územia schválených miestnych akčných skupín.~~
~~Zdôvodnenie výberu~~	~~V zmysle strategickej časti Stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda bude opatrenie 3.1.2 riešiť strategickú prioritu 3 – Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosti MAS a špecifický cieľ: Rozvíjať partnerstvo a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda.~~ ~~Skúsenosti z implementácie stratégie LEADER v rokoch 2009 – 2015 poskytujú významný predpoklad pre zvládnutie náročného administratívneho procesu riadenia a manažovania stratégie CLLD a jej úspešného implementovania v regióne MAS Stará Čierna voda so špecifickým aspektom na propagáciu územia a vzdelávanie aktérov v rozvoji vidieckej oblasti~~
~~Rozsah a oprávnené činnosti~~	~~Podpora v rámci operácie bude poskytovaná na náklady v súvislosti s oživovaním stratégie miestneho rozvoja, t.j. propagácia stratégie a informovanosť o dotknutom území schválených miestnych akčných skupín.~~
~~Oprávnení prijímatelia~~	~~**Miestna akčná skupina (menej rozvinutého regiónu)** vybraná RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja v súlade s Programom rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 a nariadením EÚ (č. 1305/2013) s právnou formou občianske združenie – v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.~~
~~Intenzita pomoci~~	~~Miera podpory z celkových oprávnených výdavkov = **100 % (grant)**~~
~~Oprávnené výdavky~~	~~*V súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013 a PRV:*~~ ~~Financovanie animačných nákladov MAS v súvislosti s oživovaním stratégie CLLD:~~ ~~) propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie CLLD~~ ~~) výmena informácií medzi miestnymi aktérmi – semináre, konferencie, workshopy pre členov MAS, ďalších aktérov, ako aj zamerané na ich rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie CLLD a s tým spojených prác,~~ ~~) vzdelávanie potencionálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov~~ ~~Náklady súvisiace s oživovaním stratégie (animácie) musia tvoriť min. 15 % a max. 25 % z celkových výdavkov v rámci operácie Chod miestnej akčnej skupiny a animácia.~~ ~~Na financovaní chodu MAS a animácie sa budú podieľať obidva fondy využité pri realizácii nástroja CLLD (EFRR a EPFRV). Nakoľko podporené budú len multifondové stratégie (financované z obidvoch fondov v rámci CLLD – EFRR a EPFRV) nebude sa uplatňovať lead fund, ale financovanie bude nasledovné:~~

- ~~**Prevádzkové náklady na chod MAS (s výnimkou MAS na území Bratislavského kraja) budú hradené z EFRR a náklady na oživenie všetkých stratégií (animácie) budú hradené z EPFRV.**~~
- ~~Z EPFRV budú tiež hradené prevádzkové náklady na chod MAS nachádzajúcich sa na území Bratislavského kraja. V prípade zmiešaných MAS (nachádzajúcich sa na území Bratislavského aj Trnavského kraja) budú prevádzkové náklady hradené len z EPFRV.~~

~~Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené – výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.~~

~~Výška príspevku (minimálna a maximálna)~~

~~Maximálna výška príspevku bola stanovená vo finančnom pláne na 19 400,00 € na celé obdobie implementácie stratégie CLLD. Minimálna výška príspevku sa bude odvíjať od podmienky definovanej v časti „oprávnené výdavky“.~~

~~Finančný plán~~

	~~Spolu~~	~~EÚ~~	~~ŠR~~	~~VZ~~	~~iné~~
~~menej rozvinutý región~~	~~19400,00~~	~~14550,00~~	~~4850,00~~ ~~0,00~~	~~0,00~~	~~0,00~~
~~viac rozvinutý región~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~
~~Spolu~~	~~19400,00~~	~~14550,00~~	~~4850,00~~	~~0,00~~	~~0,00~~

~~Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií~~

~~Výdavky na oživovanie a animačné aktivity sa budú počas celej doby implementácie stratégie CLLD riadiť platnými zákonmi SR a nadriadeným strategickým dokumentom (PRV SR 2014 – 2020). Dôležitým zákonom pri implementácii stratégie CLLD bude zákon o EŠIF, zákon o konflikte záujmov a zákon o verejnom obstarávaní. Všetky operácie vykonávané v rámci animácie MAS budú vyberané, aby dosiahli maximálny možný multiplikačný efekt a synergicky pôsobili pozitívne na rozvoj územia čím sa zabezpečí úspešná implementácia stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda.~~

~~Povinné prílohy stanovené MAS~~

~~MAS Stará Čierna voda si nestanovila vlastné prílohy~~

~~Merateľné ukazovatele projektu~~

~~Kód/ID~~	~~Názov/Ukazovateľ~~	~~Merná jednotka~~	~~Počiatočná hodnota~~	~~Celková cieľová hodnota~~
~~O0241~~	~~Počet podporených MAS (opatrenie 3.2)~~	~~počet~~	~~0~~	~~1~~
~~M19~~	~~Počet obyvateľov, ktorých pokrývajú miestnu akčnú skupinu (opatrenie 3.2)~~	~~počet~~	~~0~~	~~14 838~~
~~M19~~	~~Celkové verejné výdavky – podpora pri nákladoch na~~	~~€~~	~~0~~	~~19400,00~~

		~~oživenie (opatrenie 3.2)~~			
		~~Pracovné miesta vytvorené pre zabezpečenie implementácie stratégie CLLD~~	~~počet~~	~~0~~	~~1,5~~[2]
~~**Indikatívny harmonogram výziev**~~	~~Irelevantné – výzvu vyhlasuje PPA v zmysle Systému riadenia CLLD – predpoklad rok **2017**~~				

Tabuľka č. A5~~4.F~~: Opatrenie stratégie CLLD

Názov opatrenia	**3.1.3 Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny**
Priradenie kódu opatrenia	Opatrenie 19 – na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou) Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny (PRV, podopatrenie 19.3)
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B
Ciele opatrenia	Podpora v rámci tohto opatrenia bude poskytovaná na realizáciu projektov spolupráce medzi MAS a partnerstvami pracujúcimi na princípoch LEADER na Slovensku, ale aj v zahraničí.
Zdôvodnenie výberu	V zmysle strategickej časti Stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda bude opatrenie 3.1.2 riešiť strategickú prioritu 3 Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosti MAS a špecifický cieľ: Rozvíjať partnerstvo a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda. Skúsenosti z implementácie projektov spolupráce v rokoch 2011-2015 poskytujú významný predpoklad na relaizáciu takýchto projektov. Veľmi dobré partnerstvá boli vytvorené počas týchto projektov (viď v časti 2.1) napr. MAS Dudváh, OZ Kras, OZ Požitavie-Siročina, i v zahraničí MAS Moravský kras. V programovacom období 2014 – 2020 MAS Stará Čierna voda plánuje realizovať národné, aj medzinárodné projekty min. hore uvedenými partnermi.
Rozsah a oprávnené činnosti	Oprávnená aktivita je **príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny.** V rámci podopatrenia projektov spolupráce, môže ísť o 2 typy spolupráce: 1. **Národná –** MAS, ktorá je vybraná a schválená RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja v spojení s inou schválenou MAS a/alebo s verejno-súkromnými partnerstvami, ktoré pracujú na princípoch LEADER/CLLD na území SR; 2. **Nadnárodná** – MAS, ktorá je vybraná a schválená RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja v spojení s inou schválenou MAS v EÚ a/alebo s verejno-súkromným partnerstvom, ktoré pracujú na princípoch LEADER/CLLD, na území EÚ alebo tretích krajín. Miestnym akčným skupinám môže byť pridelená tiež predbežná technická podpora pre projekty spolupráce v rámci národnej alebo nadnárodnej spolupráce pod podmienkou, že miestne akčné skupiny preukážu, že plánujú realizáciu konkrétneho projektu, t.z., že musí byť možné prinajmenšom identifikovať ciele a charakter plánovaného projektu. Prijatie

[2] ~~pracovné miesta budú vytvorené v rámci animácie MAS a tieto nevstupujú do bodovania stratégie CLLD pričom sa jedná o tie isté pracovné miesta ako aj v opatrení 3.1.1 Prevádzka kancelárie MAS~~

<table>
<tr><td></td><td>takejto podpory neznamená povinnosť neskôr projekt zrealizovať.
Spolupráca sa neviaže len na podporu z PRV SR 2014 – 2020, ale môže byť počas implementácie stratégie CLLD rozšírená o spoluprácu prostredníctvom rôznych fondov a grantov ako napr. projekty cezhraničnej spolupráce, Vyšehradský fond, výzvy z dunajskej stratégie a pod.</td></tr>
<tr><td>Oprávnení prijímatelia</td><td>Miestna akčná skupina (menej rozvinutého regiónu) vybraná RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja a verejno súkromné partnerstvo pracujúce na princípoch LEADER/CLLD (bez štatútu MAS) zo SR</td></tr>
<tr><td>Intenzita pomoci</td><td>Miera podpory z celkových oprávnených výdavkov do 100 % v závislosti od uplatňovaných pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis</td></tr>
<tr><td>Oprávnené výdavky</td><td>V súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013:
Oprávnené sú výdavky na hmotné a nehmotné investície, ktoré sú v súlade s podporovanými činnosťami v rámci tohto podopatrenia a špecifikáciou výdavkov v podkapitole 8.1 Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020

Oprávnené budú náklady v súlade s čl. 44/1 nariadenia č. 1305/2013 na:
➢ predbežnú technickú podporu národného alebo nadnárodného projektu spolupráce o náklady oprávnené v rámci predbežnej technickej podpory môžu byť:
o náklady v súvislosti s výmenou skúseností (napr. organizovanie stretnutí potenciálnych partnerov, cestovné, ubytovanie, poplatky na tlmočníkov a pod.);
o náklady na vývoj projektu (napr. štúdie uskutočniteľnosti projektu, konzultácie špecifických problémov, náklady na preklady, ďalšie náklady na zamestnancov a pod.);
➢ realizáciu národného alebo nadnárodného projektu spolupráce
o náklady súvisiace s realizovaním konkrétnej aktivity s jasne identifikovanými výstupmi, ktoré budú mať dopad na príslušné územia;
o náklady súvisiace s budovaním kapacít, a výmenou skúseností v oblasti miestneho rozvoja – napr. spoločné publikácie, semináre, twinningové opatrenia (výmenné pobyty manažérov, zamestnancov a pod.) vedúce k prijatiu spoločnej metodológii a pracovných postupov alebo k vypracovaniu spoločných alebo koordinovaných rozvojových dokumentov;
o spoločné náklady partnerov spolupráce – náklady, ktoré zdieľajú viacerí partneri projektu spolupráce (napr. náklady na vytvorenie webového sídla, spoločných brožúr a pod.).
Podrobnejší zoznam oprávnených, resp., neoprávnených nákladov bude uvedený v metodickej príručke, týkajúcej sa projektov spolupráce, ktorá bude vypracovaná a zverejnená v súlade čl. 44 (3) nariadenia (EÚ) č. 1305/2013.</td></tr>
<tr><td>Výška príspevku (minimálna a maximálna)</td><td>Irelevantné, minimálnu a maximálnu výšku príspevku stanoví riadiaci orgán v metodickej príručke, príp. vo výzve.</td></tr>
<tr><td>Finančný plán</td><td>
<table>
<tr><th></th><th>Spolu</th><th>EÚ</th><th>ŠR</th><th>VZ</th><th>iné</th></tr>
<tr><td>menej rozvinutý región</td><td>Min. 50000</td><td>Min. 37500</td><td>Min. 12500</td><td>0,00</td><td>0,00</td></tr>
<tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0,00</td><td>0,00</td><td>0,00</td><td>0,00</td><td>0,00</td></tr>
<tr><td>Spolu</td><td>Min. 50000</td><td>Min. 37500</td><td>Min. 12500</td><td>0,00</td><td>0,00</td></tr>
</table>
</td></tr>
</table>

Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií	Výdavky na vykonávanie činností projektov spolupráce sa budú počas celej doby implementácie stratégie CLLD riadiť platnými zákonmi SR a nadriadeným strategickým dokumentom (PRV SR 2014 - 2020). Dôležitým zákonom pri implementácií stratégie CLLD bude zákon o EŠIF, zákon o konflikte záujmov a zákon o verejnom obstarávaní. Všetky operácie vykonávané v rámci projektov spolupráce MAS budú vyberané, aby dosiahli maximálny možný multiplikačný efekt a synergicky pôsobili pozitívne na rozvoj územia čím sa zabezpečí úspešná implementácia stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda. Výberový, hodnotiaci a bodovací proces bude vykonávaný v zmysle platných právnych predpisov a pravidiel o konfliktoch záujmov. Výberová komisia bude pri svojej práci postupovať podľa Systému riadenia CLLD v platnom znení.
Povinné prílohy stanovené MAS	MAS Stará Čierna voda si nestanovila vlastné prílohy
Merateľné ukazovatele projektu	

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
O0241	Počet podporených MAS (opatrenie 3.3)	počet	0	1
M19	Počet obyvateľov, ktorých pokrývajú miestnu akčnú skupinu (opatrenie 3.3)	počet	0	14 96~~83~~8
M19	Celkové verejné výdavky (v EUR) – príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny (opatrenie 3.3)	€	0	Min. 50 000,-
	Počet projektov spolupráce MAS (národný a medzinárodný)	počet	0	2

Indikatívny harmonogram výziev	Irelevantné – výzvu vyhlasuje PPA v zmysle Systému riadenia CLLD a Programu rozvoja vidieka SR 2014 - 2020 – predpoklad rok **2019**

Tabuľka č. A6~~4.G~~: Opatrenie stratégie CLLD – vlastné opatrenie MAS

Názov opatrenia	**3.1.4 Podpora prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov územia**
Priradenie kódu opatrenia	-
Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému	-

<table>
<tr><td>cieľu IROP</td><td></td></tr>
<tr><td>Ciele a opis opatrenia</td><td>Podľa analýzy je nezamestnanosť na území MAS relatívne nízka, avšak miestne stretnutia poukázali na veľký nedostatok miestnych pracovných príležitostí, čo jednak núti obyvateľov k migrácii za prácou a nevyhovuje tým, ktorí z nejakých príčin nie sú schopní dochádzať za prácou na veľké vzdialenosti. Obecné a tematické stretnutia poskytli množstvo námetov na strednodobé rozvojové aktivity v záujme zvýšenia miestnej zamestnanosti :
*Rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky (*priamo v území existujú atrakcie – termálne kúpaliská, Malý Dunaj – ktoré už v súčasnosti priťahujú veľkú návštevnosť. Je potrebné využiť tento potenciál na zvýšenie príjmov, ako aj v záujme rekreácie miestnych obyvateľov.
- poskytovanie služieb vo vidieckej turistike
- ďalej rozvíjať ponuku miestnych produktov
- spoločný marketing
- festivalmi zvýšiť návštevnosť územia
- podpora v záujme zabezpečenia kvality a efektívnosti
- spolupráca v záujme zvýšenia návštevnosti územia

Opatrenie zároveň reaguje na zistenia SWOT-analýzy ohľadom apatie obyvateľstva a potreby iniciovania spolupráce rôznych subjektov.

Opis opatrenie:
Podpora aktivít, ktoré slúžia na prezentáciu tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov územia (napr. tradičné kultúrno-spoločenské podujatia, vydania informačných materiálov, atď.)</td></tr>
<tr><td>Oprávnení prijímatelia</td><td>Podnikatelia a neziskové organizácie aktívne v organizovaní prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov.</td></tr>
<tr><td>Intenzita pomoci</td><td>*Grant 100%*</td></tr>
<tr><td>Oprávnené výdavky</td><td>Organizačné náklady tradičných a inovatívnych podujatí (napríklad honorár organizátorov a vystupujúcich, prenájom techniky a výbavy, nákup materiálov, cestovné náklady)
Náklady na prípravu informačných materiálov (napríklad tlač, grafické práce, lektorovanie, atď.)</td></tr>
<tr><td>Výška príspevku (minimálna a maximálna)</td><td>Minimálna 300€, maximálna 2 000€</td></tr>
<tr><td>Finančný plán</td><td>
<table>
<tr><td></td><td>Spolu</td><td>EÚ</td><td>ŠR</td><td>VZ</td><td>iné</td></tr>
<tr><td>menej rozvinutý región</td><td>24000,00</td><td>0,00</td><td>0,00</td><td>24000</td><td>0,00</td></tr>
<tr><td>viac rozvinutý región</td><td>0,00</td><td>0,00</td><td>0,00</td><td>0,00</td><td>0,00</td></tr>
<tr><td>Spolu</td><td>24000,00</td><td>0,00</td><td>0,00</td><td>24000</td><td>0,00</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií[1]</td><td>Výberový, hodnotiaci a bodovací proces bude vykonávaný v zmysle platných právnych predpisov a pravidiel o konfliktoch záujmov. Výberová komisia, zriadená pre každú výzvu samostatne, vyberie a schváli na financovanie v zmysle prílohy „Výberové a hodnotiace kritériá Stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda“.</td></tr>
<tr><td>Povinné prílohy stanovené MAS</td><td>MAS Stará Čierna voda si nestanovila vlastné prílohy</td></tr>
<tr><td>Merateľné</td><td></td></tr>
</table>

ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
		Počet podporených podujatí / aktivít	počet	0	8
		Objem poskytnutej podpory	€	0	24000.00
Indikatívny harmonogram výziev	1. výzva: 2Q/2019, 2. výzva: 2Q/2020, ďalšie výzvy 4Q/20nn – v jednotlivých rokoch podľa voľných finančných prostriedkov v opatrení 1.3.2				

Časť B.) Akčný plán pre Chod MAS a animácie~~dodatočnú výkonnostnú alokáciu MAS~~

~~V tejto časti MAS stanovuje len opatrenia, ktoré budú realizované MAS v prípade, ak splní míľniky pre získanie dodatočnej výkonnostnej alokácie v zmysle kapitoly 6.4 Systému riadenia CLLD. Akčný plán časti B) je rozdelený na opatrenia financované z rozpočtu EFRR a opatrenia financované z rozpočtu EPFRV. Opatrenia pre časť B) sú stanovené pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu. Dodatočnou výkonnostnou alokáciou sa môže navýšiť alokácia pre MAS v zmysle ustanovení kapitoly 6.4 Systému riadenia CLLD, pričom opatrenia musia vychádzať z analýzy zdrojov územia, zohľadňovať závery SWOT analýzy a potreby územia, berúc do úvahy stanovené ciele stratégie CLLD. Dodatočná výkonnostná alokácia zahŕňa aj výdavky na chod MAS a animácie.~~

~~Akčný plán časti B) bude rozdelený na opatrenia financované z rozpočtu EFRR a opatrenia financované z rozpočtu EPFRV. Opatrenia, ktoré MAS naplánujú musia byť v súlade s príslušnými článkami nariadenia (EÚ) č. 1305/2013, s cieľmi politiky rozvoja vidieka a musia zohľadňovať dohodnuté pravidlá komplementarity8 v rámci CLLD medzi PRV a IROP (medzi fondmi EPFRV a EFRR), ako aj dodržiavať podmienku, že rovnaký výdavok nesmie byť financovaný z viacerých zdrojov. Niektoré opatrenia definované v nariadení (EÚ) č. 1305/2013 sú pre MAS neoprávnené z dôvodu ich charakteru – ide o tzv. neprojektové opatrenia, ako aj projektové opatrenia, ktorých realizácia je vhodná na národnej úrovni a nie je žiaduca pre úroveň lokálnu. Pre PRV ako aj pre IROP platí, že maximálna výška NFP na 1 projekt (okrem aktivít zameraných na chod MAS a animácie) je 100 000 EUR z celkových oprávnených výdavkov na projekt.~~

~~V tabuľke č. 4.Y, resp. 4.Z MAS definuje aj podopatrenie 19.4. Podpora na prevádzkové náklady a oživenie, resp. ŠC 5.1.1 časť Financovanie prevádzkových nákladov MAS~~

~~spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD v závislosti od toho, z ktorého fondu (EPFRV a EFRR) budú výdavky oprávnené .~~

~~Tabuľka č. 4.H: Opatrenie PRV - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu~~

~~Názov opatrenia~~	**~~1.1.1 Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov~~**
~~Priradenie kódu opatrenia~~	**~~Opatrenie 4 – Investície do hmotného majetku (článok 17),~~** **~~Podopatrenie 4.1 – Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov~~**
~~Priradenie k fokusovej oblasti PRV~~	**~~1. Špeciálna rastlinná výroba~~** ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A,5C~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ **~~2. Živočíšna výroba~~** ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ **~~3. Zlepšenie využívania závlah~~** ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ **~~4. Zníženie záťaže na životné prostredie vrátane technológii na znižovanie emisií skleníkových plynov v spojitosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie:~~** ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ **~~5. Skladovacie kapacity a pozberová úprava~~** ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A,5C~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ **~~6. Zavádzanie inovatívnych technológií v súvislosti s variabilnou aplikáciou organických a anorganických (priemyselných) hnojív a ostatných substrátov s cieľom zlepšenia kvalitatívnych vlastností a úrodnosti pôdy a ochrany pred jej degradáciou~~** ~~ Sekundárna FO predominantná - 2A~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ **~~7. Založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín~~** ~~ Sekundárna FO predominantná - 5C~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ **~~8. Investície spojené s využitím biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov.~~** ~~ Sekundárna FO predominantná - 5C~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~ **~~Pre všetky oblasti podopatrenia 4.1:~~** ~~ Sekundárna FO predominantná – 2B~~ ~~ *Sekundárna FO doplnková – 3A, 6A*~~
~~Rozsah a oprávnené činnosti~~	~~*V súlade s PRV (resp. s nariadením EÚ (č. 1305/2013)*~~ ~~***1. špeciálna rastlinná výroba:***~~ ~~- Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov špeciálnej rastlinnej výroby vrátane prípravy staveniska;~~ ~~- Investície do obstarania technického a technologického vybavenia špeciálnej rastlinnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich na pestovanie, aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín, priemyselných a hospodárskych hnojív, zber a pozberovú úpravu;~~ ~~- investície do objektov na využívanie geotermálnej energie na vykurovanie skleníkov a fóliovníkov a na vlastnú spotrebu v podniku vrátane súvisiacich investičných činnosti.~~ ~~***2. Živočíšna výroba:***~~ ~~- Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov živočíšnej výroby vrátane prípravy staveniska;~~

	~~- Investície do obstarania technického a technologického vybavenia živočíšnej výroby vrátane strojov a náradia slúžiacich aj na zber objemových krmív, uskladnenie a manipuláciu s krmivami a stelivami;~~ ~~- Investície do zavádzania technológií na výrobu energie energetickou transformáciou biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov.~~ ~~3. ***Zlepšenie využívania závlah:***~~ ~~- Stavebné investície na výstavbu, rekonštrukciu alebo modernizáciu závlahových systémov vrátane infraštruktúry s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej kvality;~~ ~~- Investície do obstarania a modernizácie techniky a technológie závlahových systémov s cieľom zvýšenia produkcie alebo jej kvality.~~ ~~***4. Zníženie záťaže na životné prostredie vrátane technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov v spojitosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie:***~~ ~~- Investície do nových technológií na znižovanie emisií skleníkových plynov v ustajnení hospodárskych zvierat v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie;~~ ~~- Investície do objektov a technológií na bezpečné uskladnenie a nakladanie s hospodárskymi hnojivami a inými vedľajšími produktmi vlastnej živočíšnej výroby (výstavba hnojísk, uskladňovacích nádrží alebo žúmp) v súvislosti s rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie;~~ ~~- Investície do uskladnenia hnojív a chemických prípravkov v rastlinnej výrobe a do objektov, technológií a zariadení na bezpečné uskladnenie senáže a siláže v súvislosti rastom produkcie alebo rastom kvality produkcie.~~ ~~***5. Skladovacie kapacity a pozberová úprava a oblasť odbytu*** - Zlepšenie odbytu~~ ~~- Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie objektov a do jeho vnútorného vybavenia: na priamy predaj výhradne vlastných výrobkov v rámci areálu daného podniku.~~ ~~Pozn.: V prípade sektora „hrozno a víno“ sú neoprávnenými investíciami investície do nákupu vnútorného vybavenia pre predajné a prezentačné priestory v rámci výrobného podniku[#], pretože tieto investície sú oprávnenými na podporu z Národného podporného programu v rámci SOT s vínom.~~ ~~- Investície do výstavby, rekonštrukcie a modernizácie skladovacích kapacít a pozberovej úpravy vrátane sušiarní s energetickým využitím biomasy na výrobu tepla s max. tepelným výkonom do 2 MWt.~~ ~~***6. Zavádzanie inovatívnych technológií v súvislosti s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov s cieľom lepšenia kvalitatívnych vlastností a úrodnosti pôdy a ochrany pred jej degradáciou***~~ ~~- Investície do obstarania inovatívnej techniky, technológie a strojov s variabilnou aplikáciou organických a priemyselných hnojív a ostatných substrátov do pôdy.~~ ~~***7. Biomasa, založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín, investície súvisiace s energetickým využitím biomasy v spojitosti s investíciami v ostatných oblastiach***~~ ~~- Náklady na založenie porastov rýchlo rastúcich drevín a iných trvalých energetických plodín na poľnohospodárskej pôde.~~ ~~. Investície spojené s využitím biomasy vyprodukovanej primárne v rámci živočíšnej výroby s doplnkovou funkciou biomasy vyprodukovanej na ostatnej poľnohospodárskej pôde (nevyužitej ornej i TTP) a odpadových druhov biomasy z poľnohospodárstva, vlastnej výroby potravinárskych výrobkov:~~ ~~- investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu tepla a vykurovanie s max. tepelným výkonom do 500 kWt;~~ ~~- investície na budovanie, rekonštrukciu a modernizáciu zariadení na energetické využívanie biomasy na výrobu elektriny a tepla spaľovaním bioplynu vyrobeného anaeróbnou fermentáciou, s max. elektrickým výkonom do 500 kWe;~~ ~~- investície na výrobu biomasy pre technické a energetické využitie.~~

Finančný plán		Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
	menej rozvinutý región	484000,00	181500,00	60500,00	242000,00	0.00
	viac rozvinutý región	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	Spolu	484000,00	181500,00	60500,00	242000,00	0.00
	Vlastné zdroje môžu byť znížené na základe uplatnenia podmienok, obsiahnutých v časti „Intenzita pomoci – základná miera sa zvyšuje“					

Tabuľka č. 4.I: Opatrenia IROP – akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	**1.1.2 Zakladanie nových a podpora tradičných a inovatívnych obchodných služieb a výroby**
Priradenie kódu opatrenia	-
Priradenie k špecifickému cieľu IROP	**5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií**
Rozsah a oprávnené činnosti	• *zakladanie nových a podpora existujúcich mikro a malých podnikov, SZČO a družstiev* A/ obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest B/ nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb C/ podpora marketingových aktivít D/ podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností.
Finančný plán	

	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
menej rozvinutý región	90909,09	50000,00	0	40909,09	0.00
viac rozvinutý región	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Spolu	90909,09	50000,00	0	40909,09	0.00

Tabuľka č. 4.J: Opatrenie PRV – akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu

Názov opatrenia	**2.1.2 Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry**
Priradenie kódu opatrenia	**Opatrenie 7 – Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (článok 20)** **Podopatrenie 7.4 – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry**
Priradenie k fokusovej oblasti PRV /	Sekundárna FO predominantná: 6B Sekundárna FO doplnková: 4A-C, 5C, 6A
Rozsah a oprávnené činnosti	– investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry – napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrov, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov; – zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov

	~~smútku vrátane ich okolia;~~ ~~- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;~~ ~~- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);~~ ~~- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.~~ ~~- investície do využívania OZE vrátane investícií spojenými s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.~~ ~~) obstaranie hmotného majetku pre účely tvorby pracovných miest~~ ~~) nutné stavebnotechnické úpravy budov spojené s umiestnením obstaranej technológie a/alebo s poskytovaním nových služieb~~ ~~) podpora marketingových aktivít~~ ~~) podpora miestnych produkčno-spotrebiteľských reťazcov, sieťovanie na úrovni miestnej ekonomiky a výmena skúseností~~
~~Finančný plán~~	

	~~Spolu~~	~~EÚ~~	~~ŠR~~	~~VZ~~
~~menej rozvinutý región~~	~~96842,11~~	~~92000,00~~		~~4842,11~~
~~viac rozvinutý región~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~
~~Spolu~~	~~96842,11~~	~~92000,00~~		~~4842,11~~

~~Tabuľka č. 4.K: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu~~

~~Názov opatrenia~~	**~~2.1.3 Moderná výchova, moderné vzdelávanie~~**
~~Priradenie k / špecifickému cieľu IROP~~	**~~5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach~~**
~~Rozsah a oprávnené činnosti~~	~~A. vybudovanie, modernizácia odborných učební, laboratórií, jazykových učební ZŠ~~ ~~B. skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení..~~
~~Finančný plán~~	

	~~Spolu~~	~~EÚ~~	~~ŠR~~	~~VZ~~	~~iné~~
~~menej rozvinutý región~~	~~105263,16~~	~~100000,00~~		~~5263,16~~	~~0,00~~
~~viac rozvinutý región~~	~~0,00~~	~~0,00~~	~~0,00~~	~~0,00~~	~~0,00~~
~~Spolu~~	~~105263,16~~	~~100000,00~~		~~5263,16~~	~~0,00~~

~~Tabuľka č. 4.L: Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu~~

~~Názov~~	**~~2.1.4 Rozvoj základnej infraštruktúry~~**

~~opatrenia~~	
~~Priradenie kódu opatrenia~~	~~-~~
~~Priradenie k fokusovej oblasti PRV / špecifickému cieľu IROP~~	~~**5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach**~~
~~Rozsah a oprávnené činnosti~~	~~• výstavba, modernizácia, rekonštrukcia zastávok, staníc, parkovísk, na linkách prepájajúcich obec s mestom;~~ ~~• budovanie prvkov a podpora opatrení na zvyšovanie bezpečnosti dopravy v mestách;~~ ~~• nákup vozidiel pre účely zabezpečenia spoločnej dopravy osôb vrátane vozidiel prispôsobených osobám s obmedzenou možnosťou pohybu a orientácie~~ ~~• zriaďovanie, obnova a výstavba cyklistických trás zabezpečujúcich dopravu osôb do a zo zamestnania alebo k verejným službám (napr. trasy vedúce k vlakovým, autobusovým zastávkam a staniciam v obciach a mestách) vrátane investícií do doplnkovej cyklistickej infraštruktúry vrátane odpočívadiel, chránených parkovísk pre bicykle, nabíjacích staníc pre elektrobicykle a pod.,~~
~~Finančný plán~~	

	~~Spolu~~	~~EÚ~~	~~ŠR~~	~~VZ~~	~~iné~~
~~menej rozvinutý región~~	~~105263,16~~	~~100000,00~~	~~0,00~~	~~5263,16~~	~~0,00~~
~~viac rozvinutý región~~	~~0,00~~	~~0,00~~	~~0,00~~	~~0,00~~	~~0,00~~
~~Spolu~~	~~105263,16~~	~~100000,00~~	~~0,00~~	~~5263,16~~	~~0,00~~

~~**Tabuľka č. 4.M : Opatrenia IROP - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu**~~

~~**Názov opatrenia**~~	~~**3.1.1 Prevádzka kancelárie MAS**~~
~~**Priradenie kódu opatrenia**~~	~~-~~
~~**Priradenie k špecifickému cieľu IROP**~~	~~5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií~~
~~**Rozsah a oprávnené činnosti**~~	~~Oprávnená aktivita je **financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégie CLLD**~~ ~~) personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie)~~ ~~) vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD~~ ~~) náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS~~ ~~) finančné náklady (napr. bankové poplatky)~~ ~~) náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu~~

	~~stratégií CLLD (na úrovni MAS)~~ ~~V súlade s pravidlami IROP a definíciou oprávnených činností, aktivít a výdavkov pre špecifický cieľ 5.1.1 – Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií a oprávnenú aktivitu – financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD.~~
~~**Finančný plán**~~	

	~~**Spolu**~~	~~**EÚ**~~	~~**ŠR**~~	~~**VZ**~~	~~**iné**~~
~~**menej rozvinutý región**~~	~~103 688,17~~	~~98 503,76~~		~~5 184,41~~	~~0,00~~
~~**viac rozvinutý región**~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~
~~**Spolu**~~	~~103 688,17~~	~~98503,76~~		~~5 184,41~~	~~0,00~~

~~**Tabuľka č. 4.N: Opatrenie PRV - akčný plán pre dodatočnú výkonnostnú alokáciu**~~

~~**Názov opatrenia**~~	~~**3.1.2 Podpora na prevádzkové náklady a oživenie**~~
~~**Priradenie kódu opatrenia**~~	~~Opatrenie 19 – na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou)~~ ~~Podopatrenie 19.4 - Podpora na prevádzkové náklady a oživenie~~
~~**Priradenie k fokusovej oblasti PRV**~~	~~6B~~
~~**Rozsah a oprávnené činnosti**~~	~~Oprávnená aktivita je **financovanie animačných nákladov MAS v súvislosti s oživovaním stratégie CLLD**~~ ~~Podpora v rámci operácie bude poskytovaná na náklady v súvislosti s oživovaním stratégie miestneho rozvoja, t.j. propagácia stratégie a informovanosť o dotknutom území schválených miestnych akčných skupín.~~
~~**Finančný plán**~~	

	~~**Spolu**~~	~~**EÚ**~~	~~**ŠR**~~	~~**VZ**~~	~~**iné**~~
~~**menej rozvinutý región**~~	~~17 500,00~~	~~13 125,00~~	~~4 375,00~~	~~0,00~~	
~~**viac rozvinutý región**~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~	~~0.00~~
~~**Spolu**~~	~~17 500,00~~	~~13 125,00~~	~~4 375,00~~	~~0,00~~	

Tabuľka č. ~~1.~~B14~~.D~~: Chod MAS1 a Chod MAS 2 v rámci IROP ~~Opatrenie stratégie CLLD~~

Názov opatrenia	**3.1.1 Prevádzka kancelárie MAS**
Priradenie kódu opatrenia	-
Priradenie k špecifickému cieľu IROP	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií

Cieleopatrenia	Podpora v rámci tohto opatrenia bude poskytovaná na prevádzku a administratívnu činnosť schválených miestnych akčných skupín.
Zdôvodnenie výberu	V zmysle strategickej časti Stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda bude opatrenie 3.1.1 riešiť strategickú prioritu 3 Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosti MAS a špecifický cieľ: Rozvíjať partnerstvo a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda Skúsenosti z implementácie stratégie LEADER v rokoch 2009 – 2015 poskytujú významný predpoklad pre zvládnutie náročného administratívneho procesu riadenia a manažovania stratégie CLLD a jej úspešného implementovania v regióne MAS Stará Čierna voda.
Rozsah a oprávnené činnosti	*V súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013:* Oprávnená aktivita v zmysle definície IROP je **financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégie CLLD** A) personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie) B) vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD C) náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS D) finančné náklady (napr. bankové poplatky) E) náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS) V súlade s pravidlami IROP a definíciou oprávnených činností, aktivít a výdavkov pre špecifický cieľ 5.1.1 - Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií a oprávnenú aktivitu - financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD.
Oprávnení prijímatelia	**Miestna akčná skupina (menej rozvinutého regiónu)** vybraná RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja s právnou formou občianske združenie – v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov..
Intenzita pomoci	• EFRR: 95,0 % • Štátny rozpočet: 0,0 % • Prijímateľ (MAS): 5,0 %
Oprávnené výdavky	A) personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie) B) vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD C) náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS D) finančné náklady (napr. bankové poplatky) E) náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu

	stratégií CLLD (na úrovni MAS) V súlade s pravidlami IROP a definíciou oprávnených činností, aktivít a výdavkov pre špecifický cieľ 5.1.1 - Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií a oprávnenú aktivitu - financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégií CLLD.
~~Výška príspevku (minimálna a maximálna)~~	~~Maximálna výška príspevku je stanovená v súlade s definíciou v IROP a metodickom pokyne pre spracovanie stratégie CLLD s povinným spolufinancovaním prijímateľa. Celková výška príspevku na prevádzku a oživenie nesmie presiahnuť 20 % celkových nákladov, ktoré vznikli v rámci implementácie stratégie miestneho rozvoja..~~
Finančný plán	

	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
menej rozvinutý región	115665,22	109881,96	0,00	5783,26	0,00
viac rozvinutý región	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Spolu	115665,22	109881,96	0,00	5783,26	0,00

~~Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií~~	~~Činnosť a prevádzka kancelárie združenia sa bude počas celej doby implementácie stratégie CLLD riadiť platnými zákonmi SR a nadriadeným strategickým dokumentom (IROP). Dôležitým zákonom pri implementácii stratégie CLLD bude zákon o EŠIF, zákon o konflikte záujmov a zákon o verejnom obstarávaní. Všetky operácie vykonávané v rámci prevádzky kancelárie MAS budú vyberané, aby dosiahli maximálny možný multiplikačný efekt a synergicky pôsobili pozitívne na rozvoj územia čím sa zabezpečí úspešná implementácia stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda.~~
~~Povinné prílohy stanovené MAS~~	~~MAS Stará Čierna voda si nestanovila vlastné prílohy~~
Merateľné ukazovatele projektu	

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
O0241	Počet podporených MAS (opatrenie 3.1)	počet	0	1
M19	Počet obyvateľov, ktorých pokrývajú miestnu akčnú skupinu (opatrenie 3.1)	počet	0	14 96~~83~~8
M19	Celkové verejné výdavky – podpora pri prevádzkových nákladoch (opatrenie 3.1)	€	0	115665,22
CO08	Pracovné miesta vytvorené pre	počet	0	1,5[3]

[3] pracovné miesta budú vytvorené v rámci kancelárie MAS a tieto nevstupujú do bodovania stratégie CLLD pričom sa jedná o tie isté pracovné miesta ako aj v opatrení 3.1.2 Animácie a náklady na oživenie

		zabezpečenie implementácie stratégie CLLD			
~~**Indikatívny harmonogram výziev**~~	~~Irelevantné – výzvu vyhlasuje RO pre IROP v zmysle Systému riadenia CLLD – predpoklad rok **2017**~~				

Tabuľka č. B24.E: Animácie~~Opatrenie stratégie CLLD~~

Názov opatrenia	**3.1.2 Podpora na prevádzkové náklady a oživenie**
Priradenie kódu opatrenia	Opatrenie 19 – na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou) Podopatrenie 19.4 - Podpora na prevádzkové náklady a oživenie
Priradenie k fokusovej oblasti PRV	6B
Ciele opatrenia	Podpora v rámci tohto opatrenia bude poskytovaná na animačnú činnosť a oživovanie územia schválených miestnych akčných skupín.
Zdôvodnenie výberu	V zmysle strategickej časti Stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda bude opatrenie 3.1.2 riešiť strategickú prioritu 3 Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosti MAS a špecifický cieľ: Rozvíjať partnerstvo a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda. Skúsenosti z implementácie stratégie LEADER v rokoch 2009 – 2015 poskytujú významný predpoklad pre zvládnutie náročného administratívneho procesu riadenia a manažovania stratégie CLLD a jej úspešného implementovania v regióne MAS Stará Čierna voda so špecifickým aspektom na propagáciu územia a vzdelávanie aktérov v rozvoji vidieckej oblasti
Rozsah a oprávnené činnosti	Podpora v rámci operácie bude poskytovaná na náklady v súvislosti s oživovaním stratégie miestneho rozvoja, t.j. propagácia stratégie a informovanosť o dotknutom území schválených miestnych akčných skupín.
Oprávnení prijímatelia	**Miestna akčná skupina (menej rozvinutého regiónu)** vybraná RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja v súlade s Programom rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 a nariadením EÚ (č. 1305/2013) s právnou formou občianske združenie – v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov.
Intenzita pomoci	Miera podpory z celkových oprávnených výdavkov = **100 % (grant)**
Oprávnené výdavky	V *súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013 a PRV:* Financovanie animačných nákladov MAS v súvislosti s oživovaním stratégie CLLD: A) propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie CLLD B) výmena informácií medzi miestnymi aktérmi – semináre, konferencie, workshopy pre členov MAS, ďalších aktérov, ako aj zamerané na ich rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie CLLD a s tým spojených prác, C) vzdelávanie potencionálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov Náklady súvisiace s oživovaním stratégie (animácie) musia tvoriť min. 15 % a max. 25 % z celkových výdavkov v rámci operácie Chod miestnej akčnej skupiny a animácia. Na financovaní chodu MAS a animácie sa budú podieľať obidva fondy využité pri realizácii nástroja CLLD (EFRR a EPFRV). Nakoľko podporené budú len multifondové stratégie (financované z obidvoch fondov v rámci CLLD – EFRR a EPFRV) nebude sa uplatňovať lead fund, ale financovanie bude nasledovné:

- **Prevádzkové náklady na chod MAS (s výnimkou MAS na území Bratislavského kraja) budú hradené z EFRR a náklady na oživenie všetkých stratégií (animácie) budú hradené z EPFRV.**
- Z EPFRV budú tiež hradené prevádzkové náklady na chod MAS nachádzajúcich sa na území Bratislavského kraja. V prípade zmiešaných MAS (nachádzajúcich sa na území Bratislavského aj Trnavského kraja) budú prevádzkové náklady hradené len z EPFRV.

Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená MAS, s výnimkou všeobecných nákladov súvisiacich s investíciou vymedzených v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1305/2013, kde sa za oprávnené budú považovať vzniknuté a zaplatené - výdavky v čase pred podaním ŽoNFP na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie stratégie CLLD, ktorá je vyhlásená príslušnou MAS, a to od 1. januára 2016. Oprávnené výdavky sú výdavky vzniknuté pri uskutočnení VO/O ktoré sa začalo najskôr dňa 19. apríla 2016. Uvedené sa vzťahuje aj na všeobecné náklady súvisiace s investíciou vymedzené v článku 45 ods. 2 písm. c) nariadenia EPFRV.

~~Výška príspevku (minimálna a maximálna)~~

~~Maximálna výška príspevku bola stanovená vo finančnom pláne na 19 400,00 € na celé obdobie implementácie stratégie CLLD. Minimálna výška príspevku sa bude odvíjať od podmienky definovanej v časti „oprávnené výdavky“.~~

Finančný plán

	Spolu	EÚ	ŠR	VZ	iné
menej rozvinutý región	19400,00	14550,00	4850,00 0,00	0,00	0,00
viac rozvinutý región	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Spolu	19400,00	14550,00	4850,00	0,00	0,00

~~Princípy pre stanovenie výberových a hodnotiacich kritérií / Hlavné zásady výberu operácií~~

~~Výdavky na oživovanie a animačné aktivity sa budú počas celej doby implementácie stratégie CLLD riadiť platnými zákonmi SR a nadriadeným strategickým dokumentom (PRV SR 2014 – 2020). Dôležitým zákonom pri implementácii stratégie CLLD bude zákon o EŠIF, zákon o konflikte záujmov a zákon o verejnom obstarávaní. Všetky operácie vykonávané v rámci animácie MAS budú vyberané, aby dosiahli maximálny možný multiplikačný efekt a synergicky pôsobili pozitívne na rozvoj územia čím sa zabezpečí úspešná implementácia stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda.~~

~~Povinné prílohy stanovené MAS~~

~~MAS Stará Čierna voda si nestanovila vlastné prílohy~~

Merateľné ukazovatele projektu

Kód/ID	Názov/Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
O0241	Počet podporených MAS (opatrenie 3.2)	počet	0	1
M19	Počet obyvateľov, ktorých pokrývajú	počet	0	14 96~~83~~8

		miestnu akčnú skupinu (opatrenie 3.2)			
	M19	Celkové verejné výdavky – podpora pri nákladoch na oživenie (opatrenie 3.2)	€	0	19400,00
		Pracovné miesta vytvorené pre zabezpečenie implementácie stratégie CLLD	počet	0	1,5[4]
~~**Indikatívny harmonogram výziev**~~	~~Irelevantné – výzvu vyhlasuje PPA v zmysle Systému riadenia CLLD – predpoklad rok **2017**~~				

Tabuľka č. B3: Chod MAS a animácie (dodatočná alokácia na základe splnenia míľnika A, max. 20% z pridelenej dodatočnej alokácie na základe splnenia míľnika A

Názov opatrenia	**3.1.2 Podpora na prevádzkové náklady a- oživenie**
Priradenie kódu opatrenia13	Opatrenie 19 – na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou) Podopatrenie 19.4 - Podpora na prevádzkové náklady a- oživenie
Priradenie k fokusovej	6B
Ciele opatrenia	Podpora v rámci tohto opatrenia bude poskytovaná na prevádzku a administratívnu činnosť schválených miestnych akčných skupín a na animačnú činnosť a oživovanie územia schválených miestnych akčných skupín.
Zdôvodnenie výberu	V zmysle strategickej časti Stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda bude opatrenie riešiť strategickú prioritu 3 Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosti MAS a špecifický cieľ: Rozvíjať partnerstvo a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda. Skúsenosti z implementácie stratégie LEADER v rokoch 2009 – 2015 poskytujú významný predpoklad pre zvládnutie náročného administratívneho procesu riadenia a manažovania stratégie CLLD a jej úspešného implementovania v regióne MAS Stará Čierna voda.

[4] pracovné miesta budú vytvorené v rámci animácie MAS a tieto nevstupujú do bodovania stratégie CLLD pričom sa jedná o tie isté pracovné miesta ako aj v opatrení 3.1.1 Prevádzka kancelárie MAS

Rozsah a oprávnené činnosti	*V súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013:* Oprávnená aktivita v zmysle je **financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégie CLLD** - personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie) - vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD - náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS - finančné náklady (napr. bankové poplatky) - náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS) - náklady v súvislosti s oživovaním stratégie miestneho rozvoja, t.j. propagácia stratégie a informovanosť o dotknutom území schválených miestnych akčných skupín
Oprávnení prijímatelia	**Miestna akčná skupina (menej rozvinutého regiónu)** vybraná RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja s právnou formou občianske združenie – v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov..
Intenzita pomoci *14*	Miera podpory z celkových oprávnených výdavkov = **100 % (grant)**

Oprávnené výdavky	*V súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013 a PRV* - personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie) - vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD - náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS - finančné náklady (napr. bankové poplatky) - náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS) - Financovanie animačných nákladov MAS v súvislosti s oživovaním stratégie CLLD: - propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie CLLD - výmena informácií medzi miestnymi aktérmi – semináre, konferencie, workshopy pre členov MAS, ďalších aktérov, ako aj zamerané na ich rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie CLLD a s tým spojených prác, - vzdelávanie potencionálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov Náklady súvisiace s oživovaním stratégie (animácie) tvoria min. 15 % a max. 25% z celkových výdavkov v rámci operácie Chod miestnej akčnej skupiny a animácia. ~~Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na základe výzvy na predkladanie ŽoNFP v rámci implementácie~~

Finančný plán	Región[15]	Spolu	EÚ	ŠR	V	iné
	MR	13002.84	9752.1311	3250.713900,		
	VR					
	Spolu	13002.84 15603,42	9752.1311 702.56	3250.713900, 84		

Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	O0241	Počet podporených MAS	počet	0	1
	M19	Počet obyvateľov, ktorých pokrývajú miestnu akčnú skupinu	počet	0	14 96838
	M19	Celkové verejné výdavky na prevádzkové náklady – podpora pri nákladoch na oživenie (opatrenie 3.2)	€	0	15603,42 13002,84

Tabuľka č. B4: Chod MAS a animácie (dodatočná alokácia na základe predĺženia obdobia PRV v zmysle nariadenia o prechodných pravidlách), max. 20% z pridelenej dodatočnej alokácie na základe predĺženia obdobia PRV v zmysle nariadenia o prechodných pravidlách

Názov opatrenia	**3.1.2 Podpora na prevádzkové náklady a- oživenie**
Priradenie kódu opatrenia[13]	Opatrenie 19 – na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER (MRVK – miestny rozvoj vedený komunitou) Podopatrenie 19.4 - Podpora na prevádzkové náklady a- oživenie
Priradenie k fokusovej	6B
Ciele opatrenia	Podpora v rámci tohto opatrenia bude poskytovaná na prevádzku a administratívnu činnosť schválených miestnych akčných skupín a na animačnú činnosť a oživovanie územia schválených miestnych akčných skupín.
Zdôvodnenie výberu	V zmysle strategickej časti Stratégie CLLD MAS Stará Čierna voda bude opatrenie riešiť strategickú prioritu 3 Rozvoj partnerstva, spolupráce a činnosti MAS a špecifický cieľ: Rozvíjať partnerstvo a spoluprácu v území i mimo územia MAS Stará Čierna voda. Skúsenosti z implementácie stratégie LEADER v rokoch 2009 – 2015 poskytujú významný predpoklad pre zvládnutie náročného administratívneho procesu riadenia a manažovania stratégie CLLD a jej úspešného implementovania v regióne MAS Stará Čierna voda.
Rozsah a oprávnené činnosti	V *súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013:* Oprávnená aktivita v zmysle je **financovanie prevádzkových nákladov MAS spojených s riadením uskutočňovania stratégie CLLD** - personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie) - vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD - náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS - finančné náklady (napr. bankové poplatky) - náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS) - náklady v súvislosti s oživovaním stratégie miestneho rozvoja, t.j. propagácia stratégie a informovanosť o dotknutom území schválených miestnych akčných skupín
Oprávnení prijímatelia	**Miestna akčná skupina (menej rozvinutého regiónu)** vybraná RO na implementáciu stratégie miestneho rozvoja s právnou formou občianske združenie – v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov..
Intenzita pomoci *14*	Miera podpory z celkových oprávnených výdavkov = **100 % (grant)**

Oprávnené výdavky	*V súlade s nariadením EÚ č. 1305/2013 a PRV* - personálne a administratívne náklady MAS (prevádzkové, osobné, poistenie) - vzdelávanie zamestnancov a členov MAS (školenia, konferencie, semináre, workshopy a pod., okrem školení pre predkladateľov projektov), ktorí sa podieľajú na príprave a vykonávaní stratégie CLLD - náklady na publicitu a sieťovanie: účasť zamestnancov a členov MAS na stretnutiach s inými MAS, vrátane zasadaní národných a európskych sietí, ako aj poplatky za členstvo v regionálnych, národných alebo európskych sieťach MAS - finančné náklady (napr. bankové poplatky) - náklady vynaložené na monitorovanie, hodnotenie a aktualizáciu stratégií CLLD (na úrovni MAS) - Financovanie animačných nákladov MAS v súvislosti s oživovaním stratégie CLLD: - propagácia a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie CLLD - výmena informácií medzi miestnymi aktérmi – semináre, konferencie, workshopy pre členov MAS, ďalších aktérov, ako aj zamerané na ich rozširovanie vedomostí a zručností pri vykonávaní stratégie CLLD a s tým spojených prác, - vzdelávanie potencionálnych prijímateľov zamerané na rozširovanie vedomostí a zručností pri príprave projektov Náklady súvisiace s oživovaním stratégie (animácie) tvoria min. 15% a max. 25% z celkových výdavkov v rámci operácie Chod miestnej akčnej skupiny a animácia. ~~Výdavky pre žiadateľa/prijímateľa projektov v rámci implementácie stratégie CLLD sú považované za oprávnené, ak vznikli a boli zaplatené v čase od podania ŽoNFP, na~~

Finančný plán	Región[15]	Spolu	EÚ	ŠR	V	iné
	MR	37404.6	28053.45~~3~~	9351.15~~1122~~		
	VR					
	Spolu	37404.6~~44885,51~~	28053.45~~3~~ ~~3664.14~~	9351.15~~1122~~ ~~1.37~~		

Merateľné ukazovatele projektu	Kód/ID	Názov/ Ukazovateľ	Merná jednotka	Počiatočná hodnota	Celková cieľová hodnota
	O0241	Počet podporených MAS	počet	0	1
	M19	Počet obyvateľov, ktorých pokrývajú miestnu akčnú skupinu	počet	0	14 968~~38~~
	M19	Celkové verejné výdavky na prevádzkové náklady – podpora pri nákladoch na oživenie (opatrenie 3.2)	€	0	~~44885,51~~ 37404,6

5.3 Monitorovanie a hodnotenie stratégie CLLD

5.3.1 Opis monitorovania a hodnotenia stratégie CLLD

Monitorovanie a hodnotenie je potrebné na posúdenie, či sú napĺňané ciele stratégie. Monitorovanie ako nástroj riadenia je pravidelná činnosť zameraná na sledovanie plnenia stanovených cieľov na jednotlivých úrovniach implementácie PRV SR 2014 – 2020 a IROP prostredníctvom systematického zberu a vyhodnocovania údajov a informácií. Cieľom monitorovania stratégie CLLD je sledovanie plnenia jej cieľov pričom výsledky patria k dôležitým informáciám vo vzťahu k fyzickému pokroku realizácie stratégie CLLD. Monitorovacie ukazovatele slúžia pre monitorovanie priebehu a výsledku stratégie CLLD a projektov v rámci jej implementácie. MAS pri stanovení monitorovacích ukazovateľov zabezpečí, aby definovanými ukazovateľmi boli pokryté všetky kľúčové aktivity, ktoré sú pre MAS nevyhnutné pre správnu implementáciu stratégie CLLD.

Pre potreby monitorovania a hodnotenia bol zostavený „Monitorovací a hodnotiaci rámec“, ktorý umožní už na začiatku zvážiť reálnosť strategického cieľa, špecifických cieľov a rozvojových opatrení na území MAS Stará Čierna voda. Stratégia CLLD MAS Stará Čierna voda nezahŕňa len opatrenia, ktoré budú realizované pomocou PRV a IROP, ale budú využité aj iné zdroje, čo je potrebné zohľadniť pri sledovaní dopadov, výsledkov a výstupov. Hodnotiaci a monitorovací rámec bude slúžiť ako nástroj priebežného hodnotenia implementácie pre najvyšší orgán, výkonný orgán, monitorovací výbor a kontrolný orgán. Sledovanie plnenia ukazovateľov bude zabezpečovať manažér MAS spolu s výkonným orgánom, monitorovacím výborom a vonkajším nezávislým hodnotiteľom, pričom dosiahnuté hodnoty týchto ukazovateľov budú prezentované na začiatku každého roka pre všetky orgány občianskeho združenia. MAS bude ročne vypracovávať aj „Správu o činnosti MAS“, ktorú následne má povinnosť schvaľovať v monitorovacom výbore (pokiaľ to nestanoví iný relevantný dokument pre CLLD inak). Správy budú predkladané PPA každoročne.

Vyhodnocovanie stratégie sa bude vykonávať:

- strednodobé hodnotenie (mid–term) v polovici implementácie stratégie CLLD (v roku 2020, najneskôr do 30.6.2020) s cieľom posúdiť výstupy a výsledky intervence. Posudzuje sa celá strategia CLLD, pričom výsledok posúdenia a hodnotenia má vplyv na jej aktulizáciu. Strednodobé hodnotenie predkladá MAS spolu so „Správou o implementácii stratégie CLLD,

- záverečné hodnotenie (ex–post) na základe vyhodnotenia monitorovacích ukazovateľov s ohľadom na ich prínos pre naplnenie cieľov stratégie CLLD a prínos pre

územie MAS. Hodnotenie je zamerané na celkovú účinnosť a efektívnosť vynaloženia finančných prostriedkov EPFRV a EFRR.

Návrhy na zmenu v implementácii stratégie CLLD zabezpečí kancelária MAS a schvaľuje najvyšší orgán MAS.

Hodnotenie vykonáva nezávislý hodnotiteľ, pričom by mali byť zohľadnené špecifiká v jednotlivých oblastiach sebahodnotenia a taktiež vyhodnotenie kľúčových znakov LEADER – prínos pre územie MAS v oblasti siedmich kľúčových znakov LEADER. Zber monitorovacích ukazovateľov na projektovej úrovni sa zabezpečuje najmä prostredníctvom ŽoNFP a monitorovacích správ. Časť ukazovateľov sa získava aj administratívnym spôsobom, ako napr. celkové verejné výdavky, alebo počty podporených operácií.

Postupy sebahodnotenia jednotlivých orgánov MAS a činnosti MAS

Jednotlivé orgány MAS Stará Čierna voda budú pravidelne vyhodnocovať inštitucionálne zabezpečenie implementácie stratégie, a to konkrétne:

- Funkčnosť existujúcej organizačnej štruktúry MAS
- Funkčnosť manažmentu MAS
- Flexibilitu, účinnosť a oprávnenosť rozhodovacích postupov o stratégii a projektoch
- Schopnosť MAS zabezpečiť implementáciu stratégie a projektov
- Schopnosť MAS zabezpečiť monitoring a hodnotenie projektov

Všetky hore uvedené otázky budú na začiatku každého roku prerokované. Kontrolu sebahodnotenia hore uvedených orgánov vykoná kontrolný orgán MAS a monitorovací výbor. V prípade odpovedi „nie“ príslušný orgán prerokuje danú oblasť a na základe toho vykoná potrebné opatrenia na odstránenie problému.

Predmetom sebahodnotenia činnosti MAS je:

- priebeh implementácie stratégie,
- fungovanie kancelárie MAS.

Základom sebahodnotenia implementácie stratégie je pravidelné (minimálne raz za rok) číselné vyhodnocovanie vyššie uvedených ukazovateľov monitorovania a hodnotenia.

V rámci sebahodnotenia MAS sú stanovené postupy vrátane popisu spôsobov overovania, frekvencie a získavania monitorovacích ukazovateľov v nasledovných oblastiach:

a) implementácie stratégie CLLD vrátane 7 kľúčových znakov LEADER,

b) implementačného procesu,

c) riadiaceho procesu,

d) propagácie a vzdelávanie členov MAS.

e) multiplikačných efektov stratégie CLLD.

V rámci PRV SR 2014 – 2020 monitorovanie na úrovni projektu pozostáva z monitorovania:

- počas realizácie projektu,
- pri ukončení projektu,
- po ukončení projektu,
- počas udržateľnosti projektu.

MAS v rámci opatrenia 19.2 predkladá vždy k 31.3 roka n+1 **„Správu o implementácii stratégie CLLD“** v zmysle vypracovaného vzoru, ktorý zverejní gestor CLLD. Základnými zdrojmi údajov do Správy o implementácii stratégie CLLD sú:

a) údaje z ITMS2014+ (relevantné len pre projekty IROP);

b) monitorovacie správy realizovaných projektov v rámci implementácie stratégie CLLD;

c) administratívne údaje ako sú napr. súbory informácií, štatistiky a pod.

Prijímateľ projektov v rámci implementácie stratégie CLLD je povinný predkladať kópiu monitorovacích správ a kópiu záverečnej ŽoP na príslušnú MAS. RO pre PRV a/alebo PPA môže v prípade potreby vyzvať prijímateľov po ukončení realizácie projektu na predloženie dodatočných informácií o zrealizovanom projekte pre účely monitorovania. Pre účely hodnotenia môže byť prijímateľ vyzvaný nezávislými hodnotiteľmi na predloženie dodatočných informácií nevyhnutných pre hodnotenie programu (vybraná vzorka prijímateľov). Formuláre monitorovacích správ v rámci PRV SR 2014 – 2020 pre jednotlivé opatrenia zverejní PPA na svojom webovom sídle. Presný spôsob predkladania správ bude špecifikovaný v príručke pre prijímateľa. Nedosiahnutie plánovanej hodnoty monitorovacích ukazovateľov pri preukázaní externého vplyvu nemusí byť spojené s finančnou sankciou vo vzťahu k prijímateľovi.

Monitorovanie bude vykonávané aj v zmysle Systému radenia CLLD v platnom znení.

5.3.2 Monitorovacie ukazovatele

V období rokov 2014 – 2020 na preukazovanie napĺňania cieľov sú stanovené merateľné ukazovatele pre výstupy a pre výsledky. Je zostavený plán monitoringu, t.j. monitorovacie ukazovatele nasledovne:

- povinné ukazovatele v súvislosti s IROP a PRV – úroveň programu
- povinné ukazovatele v súvislosti s IROP a PRV – úroveň špecifických cieľov IROP a fokusových oblastí PRV

- vlastné ukazovatele.

Tabuľka č. 5.1: Povinné ukazovatele na úrovni programu – PRV SR 2014-2020

Názov cieľového ukazovateľa	Cieľová hodnota v roku 2025~~3~~
Čistý počet obyvateľov, ktorý má prospech zo zlepšenia služieb	~~12 127~~14 968~~38~~
Počet obyvateľov podporenej MAS	14 838~~96838~~
Pracovné miesta vytvorené v podporovaných projektoch (LEADER/PRV) (oblasť zamerania 6B)	1

Tabuľka č.5.2 ~~6~~: Celkové verejné výdavky – PRV SR 2014-2020

Názov ukazovateľa výstupu	Cieľová hodnota v roku 2025~~3~~
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora na vykonávanie operácií v rámci stratégie CLLD (len časť z PRV)	~~389100,0~~ **641137,21**
Celkové verejné výdavky (v EUR) – podpora pri prevádzkových nákladoch a oživení - (len časť z PRV)	~~79888,93408500,0069~~ **807,44**

Tabuľka č. 5.3~~6A~~

Ukazovatele v zmysle prilohy-c_3-meratelne-ukazovatele-prv-sr-2014-2020

Opatr.	Názov	Typ	Merna jedn.	Hodnota
4.1	Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné)	O2	EUR	~~213711.44~~233874,4 ~~129 800~~
4.1	Celkové verejné výdavky	O1	EUR	~~106855.72~~116937,2 ~~64 900~~
4.1	Počet podporených činností/operácií	O3	Počet	2~~1~~
4.1	Celkové verejné výdavky pre investície do reštrukturalizácie a/alebo diverzifikácie poľnohospodárskej	PSI01	EUR~~počet~~	116937,2~~106855.72~~ ~~102705.60~~

	výroby			~~1~~
4.1	Počet podporených podnikov s investíciami do reštrukturalizácie a/alebo diverzifikácie výroby	PSI02	Počet	2~~1~~
7.2	Celkové verejné výdavky	O1	EUR	324 200
7.2	Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné)	O2	EUR	341 263,16
7.4	Celkové verejné výdavky	O1	EUR	~~214231.63~~200000
7.4	Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné)	O2	EUR	200000~~14231.63~~

Tabuľka č. 5.47: Povinné ukazovatele na úrovni IROP 2014-2020

Merateľné ukazovatele projektu[5]	Merateľné ukazovatele na úrovni projektu užívateľa	Plánovaná hodnota podľa stratégie CLLD	Očakávaná hodnota plnenia ukazovateľa projektmi užívateľov	Plánovaná hodnota na úrovni projektu žiadateľa
A1 Podpora podnikania a inovácií				
P0091 Nárast zamestnanosti v podporovaných podnikoch	A 104 Počet vytvorených pracovných miest	6	Užívatelia musia vytvoriť minimálne 0,5 úväzkové pracovné miesto FTE alebo 1 pracovné miesto FTE, v závislosti od výšky poskytovaného NFP. Na základe výšky príspevku sa vytvorí minimálne 6 pracovných miest.	6
P0288 Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť ponuku, ktoré sú pre firmu nové	A 101 Počet produktov, ktoré sú pre firmu nové	1	Na základe plánovaných projektov sa má realizovať minimálne jeden projekt s výrobkami alebo službami, pre firmu novými. MAS SCv sa snaží podporiť dosiahnutia indikátora bodovým zvýhodnením takto zameraných žiadostí.	1

[5] Definícia merateľných ukazovateľov je uvedená v prílohe č. 3 výzvy.

P0289 Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky, ktoré sú pre trh nové	A 102 Počet produktov, ktoré sú pre trh nové	1	Na základe plánovaných projektov sa má realizovať minimálne jeden projekt s výrobkami alebo službami, pre trh novými. MAS SCv sa snaží podporiť dosiahnutia indikátora bodovým zvýhodnením takto zameraných žiadostí.	1
P0290 Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora	A 103 Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora	4	Na základe výšky príspevku sa podporí minimálne 4 podnikateľské subjekty.	4
B1 Investície do cyklistických trás a súvisiacej podpornej infraštruktúry				
Nevzťahuje sa				
B2 Zvyšovanie bezpečnosti a dostupnosti sídiel				
Nevzťahuje sa				
B3 Nákup vozidiel spoločnej dopravy osôb				
Nevzťahuje sa				
C1 Komunitné sociálne služby				
Nevzťahuje sa				
C2. Terénne a ambulantné služby				
Nevzťahuje sa				

D1 Učebne základných škôl				
Nevzťahuje sa				
D2 Skvalitnenie a rozšírenie kapacít predškolských zariadení				
Nevzťahuje sa				
E1 Trhové priestory				
Nevzťahuje sa				
F1 Verejný vodovod				
Nevzťahuje sa				
F2 Verejná kanalizácia				
Nevzťahuje sa				

Plánovaný počet vytvorených pracovných miest v rámci implementácie Stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda je 7 (1 pracovných miest PRV a 6 pracovných miest IROP).

~~Povinné ukazovatele v súvislosti s PRV – úroveň fokusových oblastí PRV~~

~~Tabuľka nepovinná č.21:~~ ~~**Fokusová oblasť 2A) Zlepšenie hospodárskeho výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov, najmä na účely zvýšenia ich účasti na trhu, zamerania na trh a poľnohospodárskej diverzifikácie**~~

~~Názov opatrenia~~	~~Názov ukazovateľa~~	~~Hodnota~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Počet podnikov, ktoré získali podporu na investície do poľnohospodárskych podnikov (4.1., 4.2, 6.1, 6.4, 16)~~	~~21~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Celkové verejné výdavky v EUR (4.1)~~	~~106855.72~~ ~~102705.60~~ ~~64900,00~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné, 4.1)~~	~~213711.44~~ ~~205411.20~~ ~~64900,00~~

~~**Tabuľka nepovinná č.22:** Fokusová oblasť 2B) Uľahčenie vstupu poľnohospodárov s primeranými zručnosťami do odvetvia poľnohospodárstva, a najmä generačnej výmeny~~

~~Názov opatrenia~~	~~Názov ukazovateľa~~	~~Hodnota~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Počet podnikov, ktoré získali podporu na investície do poľnohospodárskych podnikov (4.1.,)~~	~~21~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Celkové verejné výdavky v EUR (4.1)~~	~~106855.72~~ ~~102705.60~~ ~~64 900,00~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné, 4.1)~~	~~213711.44~~ ~~205411.20~~ ~~129 800,00~~

~~**Tabuľka nepovinná č.23:** Fokusová oblasť 2C: Zlepšenie hospodárskeho výkonu lesného hospodárstva~~

~~Názov opatrenia~~	~~Názov ukazovateľa~~	~~Hodnota~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku~~	~~Celkové verejné výdavky v EUR (4.1)~~	~~106855.72~~

~~(článok 17)~~		~~102705.60~~ ~~64 900,00~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné, 4.1)~~	~~213711.44~~ ~~205411.20~~ ~~129 800,00~~

~~**Tabuľka nepovinná č.24:** Fokusová oblasť 3A) Zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do poľnohospodársko-potravinového reťazca pomocou systémov kvality, pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom, propagácie na miestnych trhoch a v krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií~~

~~**Názov opatrenia**~~	~~**Názov ukazovateľa**~~	~~**Hodnota**~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Počet podnikov, ktoré získali podporu na investície do poľnohospodárskych podnikov (4.1.)~~	~~11~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Celkové verejné výdavky v EUR (4.1)~~	~~106855.72~~ ~~102705.60~~ ~~64 900,00~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné, 4.1)~~	~~213711.44~~ ~~205411.20~~ ~~129 800,00~~

~~**Tabuľka nepovinná č.25:** Fokusová oblasť 5C) Uľahčenie dodávok a využívania obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely bioekonomiky;~~

~~**Názov opatrenia**~~	~~**Názov ukazovateľa**~~	~~**Hodnota**~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Počet podnikov, ktoré získali podporu na investície do poľnohospodárskych podnikov (4.1.)~~	~~1~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Celkové verejné výdavky v EUR (4.1)~~	~~106855.72~~ ~~102705.60~~ ~~64 900,00~~
~~M04 – Investície do hmotného majetku (článok 17)~~	~~Celkové investície (v EUR) (verejné + súkromné, 4.1)~~	~~213711.44~~ ~~205411.20~~ ~~129 800,00~~

~~**Vlastné ukazovatele**~~

~~**Tabuľka nepovinná č.26:** Ukazovatele pre opatrenia z IROP~~

~~Názov opatrenia~~	~~Merná jednotka~~	~~Hodnota~~
~~Počet podnikov, ktoré dostávajú podporu s cieľom predstaviť výrobky a služby, ktoré sú pre územie MAS nové (opatrenia 1.1.2)~~	~~počet~~	~~1~~

~~Tabuľka nepovinná č.27:~~ ~~Ukazovatale pre opatrenie MAS (vlastné financovanie)~~

~~Názov opatrenia~~	~~Názov ukazovateľa~~	~~Hodnota~~
~~Počet podporených podujatí / aktivít (opatrenie 3.1.4)~~	~~počet~~	~~8~~
~~Objem poskytnutej podpory (opatrenie 3.1.4)~~	~~€~~	~~24 000.00~~

6 Finančný rámec

6.1 Financovanie stratégie CLLD

Celkový rozpočet stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda (základná alokácia) je **777 781,96 €.** V prípade možnosti využije doplnenie zdrojov formou dodatočnej výkonnostnej alokácie.

MAS Stará Čierna voda v rámci stratégie CLLD naplánovalo aj **vlastné financovanie** v rámci Opatrenia 3.1.4 Podpora prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov územia (MAS opatrenie) vo výške **24 000,00 EUR**. Ďalšie finančné zdroje plánuje MAS Stará Čierna voda využiť v rámci opatrenia 3.1.3 Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny (PRV, podopatrenie 19.3), kde plánuje využiť skúsenosti z implementácie projektov spolupráce v rokoch 2010 – 2015 (realizácia 4 projektov spolupráce) a vybudované vzťahy a kontakty s miestnymi akčnými skupinami na Slovensku a v zahraničí.

Zdroje z PRV a IROP: 777 781,96 €, z toho:

o financovanie operácií v rámci stratégie CLLD : 648 500,00

o financovanie chodu MAS a animácií : 129 281,96

- Vlastné a iné zdroje : 24 000,00

- Celkové zdroje: 801 781,9~~6~~

Tabuľka 6.1~~č. 8~~: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

	~~SPOLU EUR~~
~~Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:~~	~~777 781,96~~
~~Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD~~	~~648 500,00~~
~~Chod MAS a animácie~~	~~129 281,96~~

Tabuľka č.6.1 ~~98~~: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP

	SPOLU (EUR)
Základná alokácia	
Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:	**777 781,96**
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	**648 500,00**
Chod MAS a animácie	**129 281,96**
Dodatočná alokácia na základe splnenia míľnika A	
Celkové zdroje z PRV (EPFRV), z toho:	78017,08
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	65014,24~~2413.66~~
Chod MAS~~ a animácie~~	11,052.41 ~~15603.42~~
animácie	1,950.43
Dodatočná alokácia na základe predĺženia obdobia PRV v zmysle nariadenia o prechodných pravidlách	
Celkové zdroje z PRV (EPFRV), z toho:	224427.57~~6~~
Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD	187022,97~~179542.06~~
Chod MAS~~ a animácie~~	31793,91~~44885.51~~
animácie	5,610,69
Celkom Chod MAS a animácie	~~Chod MAS~~ ~~51415.59~~ ~~Animácie~~
suma v rámci IROP v zmysle vydaného Rozhodnutia na Chod MAS1 a Chod MAS2 (ak relevantné)	~~116665,22~~109 881,96
suma v rámci PRV v zmysle vydaného Rozhodnutia na podopatrenie 19.4 základná alokácia	19400,00

suma v rámci dodatočnej alokácie na základe splnenie míľnika A	Chod MAS: 11052,41 Animácia:1950,43
suma v rámci dodatočnej alokácie na základe predĺženia obdobia PRV v zmysle nariadenia o prechodných pravidlách	Chod MAS: 31793,91 Animácia:5610,69

Tabuľka č. 6.2~~xx~~: Zameranie stratégie podľa sektorov

	Rozpočet na opatrenie	Oprávnený prijímateľ verejný sektor *(označiť „X“)*	Oprávnený prijímateľ neverejný sektor *(označiť „X“)*
1.1.1 (4.1)	116937,21~~06855.7~~	-	X
1.1.2 (5.1.1)	259400	-	X
2.1.1 (7.2)	324200.00	x	-
2.1.2 (7.4)	200000	x	-
Celkový rozpočet podľa sektorov	~~890455.7~~900537,21	524200.00	376,337.21~~366255.7~~
Percentuálny pomer zamerania stratégie	-	58.21~~87~~	41.79~~13~~

~~**Tabuľka č. 9: Celkové zdroje pre MAS z PRV a IROP rozdelené podľa fondov**~~

	~~Fond~~	~~Typ regiónu~~	~~Spolu v EUR~~
~~**Celkové zdroje z PRV (EPFRV) a IROP (EFRR) (základná alokácia podľa vzorca pre MAS v súlade s kapitolou 6.4 Systému riadenia CLLD), z toho:**~~	~~EPFRV EFRR~~	~~menej rozvinutý~~	~~**777 781,96**~~
		~~viac rozvinutý~~	~~0,00~~
~~**Operácie v rámci implementácie stratégie CLLD**~~	~~EPFRV EFRR~~	~~menej rozvinutý~~	~~**648 500,00**~~
		~~viac rozvinutý~~	~~0,00~~
~~**Chod MAS**~~	~~EFRR~~	~~menej rozvinutý~~	~~**109 881,96**~~
		~~viac rozvinutý~~	~~0,00~~

~~Podpora na prevádzkové náklady a oživenie (Animácie)~~	~~EPFRV~~	~~menej rozvinutý~~	~~19 400,00~~
		~~viac rozvinutý~~	~~0,00~~

~~Pozn.: Financovanie chodu MAS vrátane animácií musí byť v súlade s kapitolou 6.2 Systému riadenia CLLD.~~

~~Tabuľka č. 10: Rozdelenie zdrojov na jednotlivé typy výdavkov v rámci príslušných programov~~

	~~región~~	~~PRV~~				~~IROP~~				~~SPOLU~~			
		~~EPFRV~~	~~ŠR~~	~~VZ~~	~~spolu~~	~~EFRR~~	~~ŠR~~	~~VZ~~	~~spolu~~	~~fondy~~	~~ŠR~~	~~VZ~~	~~spolu~~
~~operácie v rámci stratégie CLLD~~	~~menej rozvinutý~~	~~291825,00~~	~~972275,00~~	~~81963,00~~	~~471063,16~~	~~259,400.00~~	~~0.00~~	~~212236,36~~	~~471636,36~~	~~551225,00~~	~~97275,00~~	~~294199,52~~	~~942699,52~~
	~~viac rozvinutý~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~
~~chod MAS~~	~~menej rozvinutý~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~109881,96~~	~~0,00~~	~~5783,26~~	~~115665,22~~	~~109881,96~~	~~0,00~~	~~5783,26~~	~~115665,22~~
	~~viac rozvinutý~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~
~~animácie~~	~~menej rozvinutý~~	~~14550,00~~	~~4850,00~~	~~0,00~~	~~19400,00~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~14550,00~~	~~4850,00~~	~~0,00~~	~~19400,00~~
	~~viac rozvinutý~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~
~~SPOLU~~	~~menej rozvinutý~~	~~306375,00~~	~~102125,00~~	~~81,963.16~~	~~490463,16~~	~~369281,96~~	~~0.00~~	~~218019,62~~	~~587301,58~~	~~675656,96~~	~~102125,00~~	~~299982,78~~	~~1077764,74~~
	~~viac rozvinutý~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~
	~~spolu~~	~~306375,00~~	~~102125,00~~	~~81,963.16~~	~~490463,16~~	~~369281,96~~	~~0.00~~	~~218019,62~~	~~587301,58~~	~~675656,96~~	~~102125,00~~	~~299982,78~~	~~1077764,74~~

~~6.2 Finančný plán pre opatrenia~~

~~Stratégia CLLD MAS Stará Čierna voda je vyvážená, tj. zahŕňa zdroje z PRV a z IROP vo vyváženom pomere s odchýlkou menej ako 10 percentuálnych bodov..~~

~~Tabuľka č. 11: Sumárna tabuľka finančného plánu~~

~~Opatrenie stratégie CLLD~~	~~Fond~~	~~Región~~	~~Spolu~~	~~EÚ~~	~~ŠR~~	~~VZ~~	~~iné~~
~~**Opatrenie 1.1.1** Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov (PRV, podopatrenie 4.1)~~	~~EPFRV~~	~~menej rozvinutý región~~	~~129,800.00~~	~~48,675.00~~	~~16,225.00~~	~~64,900.00~~	~~0,00~~
		~~viac rozvinutý región~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~
~~**Opatrenie 1.1.2** Zakladanie nových a podpora tradičných a inovatívnych obchodných služieb a výroby (IROP, špecifický cieľ 5.1.1)~~	~~EFRR~~	~~menej rozvinutý región~~	~~471363,36~~	~~259400,00~~	~~0,00~~	~~212236,36~~	~~0,00~~
		~~viac rozvinutý región~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~	~~0~~
		~~viac rozvinutý región~~					
		~~viac rozvinutý región~~					
~~**Opatrenie 2.1.1** Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie (PRV, podopatrenie 7.2)~~	~~EPFRV~~	~~menej rozvinutý región~~	~~341,263.16~~	~~243150,00~~	~~81500,00~~	~~17,063.16~~	~~0,00~~
		~~viac rozvinutý región~~					
		~~viac rozvinutý región~~					
~~**Opatrenie 3.1.1**~~	~~EFRR~~	~~menej rozvinutý~~	~~115,665.22~~	~~109,881.96~~	~~0.00~~	~~5,783.26~~	~~0,00~~

~~Prevádzka kancelárie MAS (IROP, špecifický cieľ č.5.1.1)~~		~~región~~					
		~~viac rozvinutý región~~					
~~**Opatrenie 3.1.2** Podpora na prevádzkové náklady a oživenie (PRV, podopatrenie 19.4)~~	~~EPFRV~~	~~menej rozvinutý región~~	~~19,400.00~~	~~14,550.00~~	~~4,850.00~~	~~0.00~~	~~0,00~~
~~**Opatrenie 3.1.3** Príprava a vykonávanie činností spolupráce miestnej akčnej skupiny (PRV, podopatrenie 19.3)~~	~~EPFRV~~	~~menej rozvinutý región~~	~~min. 50000~~	~~min. 37500~~	~~min 12500~~	~~0,00~~	~~0,00~~
		~~viac rozvinutý región~~					
~~***Opatrenie 3.1.4** Podpora prezentácie tradičných a inovatívnych miestnych hodnôt pre návštevníkov územia (MAS opatrenie)*~~	~~*Vlastný fond MAS*~~	~~*menej rozvinutý región*~~	~~*24 000,00*~~	~~*0,00*~~	~~*0,00*~~	~~*24 000,00*~~	~~*0,00*~~
		~~viac rozvinutý región~~					

~~**Tabuľka č. 12: Celkový pomer medzi fondmi na stratégiu**~~

~~–~~	~~PRV (EPFRV) : IROP (EFRR)~~
~~Stratégia CLLD mimo BSK (menej rozvinutý región):~~	~~60:40~~
~~Stratégia CLLD v rámci BSK (viac rozvinutý región):~~	

~~Pomer medzi PRV a IROP v prípade započítania chodu MAS a animácie do stratégie CLLD MAS sa mení nasledovne:~~

~~–~~	~~PRV:IROP~~
~~pre stratégie mimo BSK (menej rozvinutý región):~~	~~52,5%:47,5%~~

~~**Tabuľka č. 13: Zameranie stratégie podľa sektorov**~~

~~**Názov opatrenia stratégie CLLD**~~	~~**Rozpočet na opatrenie**~~	~~**Oprávnený prijímateľ – verejný sektor** *(označiť „X“)*~~	~~**Oprávnený prijímateľ – neverejný sektor** *(označiť „X“)*~~
~~**Opatrenie 1.1.1** Podpora na investície do poľnohospodárskych podnikov (PRV, podopatrenie 4.1)~~	~~**64 900,00**~~		~~*„X“*~~
~~**Opatrenie 1.1.2** Zakladanie nových a podpora tradičných a inovatívnych obchodných služieb a výroby (IROP, špecifický cieľ 5.1.1)~~	~~**259 400,00**~~		~~*„X“*~~
~~**Opatrenie 2.1.1** Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie (PRV, podopatrenie 7.2)~~	~~**324 200,00**~~	~~*„X“*~~	
~~**Celkový rozpočet podľa sektorov**~~	~~————————————————————~~	~~**324 200,00**~~	~~**324 300,00**~~
~~**Percentuálny pomer zamerania stratégie**~~	~~————————————————————~~	~~**49,99 %**~~	~~**50,01%**~~

7.

~~241~~ 7. Zhodnotenie prínosov stratégie CLLD, jej synergie a doplnkovosť

Stratégia CLLD MAS Stará Čierna voda je založená na výsledkoch úspešnej činnosti typu LEADER v území a vytvára rámec rozvoja okrem verejnej už aj v podnikateľskej sfére a poskytne možnosť na vytvorenie spolupráce miestnych subjektov. Stratégia bola vypracovaná v súlade so strategickými dokumentmi Slovenskej republiky, so zásadami strategického plánovania, so zapojením širokej verejnosti, využitím silných stránok regiónu, eliminácií slabých stránok a s cieľom využiť tradície, príležitosti a potenciál územia miestnej akčnej skupiny.

~~241.1~~ 7.1 Prínosy k zlepšovaniu ekonomického rozvoja územia

Všetky prípravné aktivity za účasti miestneho obyvateľstva (dotazníkový prieskum, stretnutia, konzultácie) poukazovali na akútny nedostatok miestnych pracovných príležitostí. Nezamestnanosť je relatívne nízka, avšak je to v dôsledku pracovnej ponuky mimo územia od okresného mesta Galanta a Dunajská Streda cez Bratislavu až po Rakúsko. Má to však za následok, že migrujúci pracovníci buď strávia denne niekoľko hodín dochádzkou, alebo – hlavne mladí- rozhodnú odsťahovať sa bližšie k práci. Stratégia na to reaguje preferovaním tvorby a zlepšenia miestnych pracovných príležitostí a venuje tomu celú Prioritu 1 „Zlepšenie zamestnanosti a konkurencieschopnosti miestnych subjektov“. V záujme dosiahnutia tohto cieľa sa využijú všetky dostupné oblasti podpory podnikania (poľnohospodárstvo, diverzifikácia, výroba, služby, spolupráca ekonomických subjektov, cestovný ruch). V tomto procese stratégia zakladá práve na skúsenostiach, získaných miestnymi obyvateľmi u zamestnávateľov mimo územia a preto prostredníctvom bodového hodnotenia podporuje tých, ktorí chcú založiť výrobu alebo služby inovatívnym obsahom, alebo plánujú začatie činnosti, ktorá ešte nie je na území MAS prítomná. MAS očakáva, že takto podporené činnosti založia novú tradíciu na území a budú príkladom pre ostatných, ktorí ich môžu nasledovať buď pomocou iných podporných programov alebo využitím tradičných spôsobov financovania podnikania (vlastné alebo bankové zdroje). Minimálnym očakávaním je vytvorenie 7 nových pracovných miest ale bodovací systém podporuje tých, ktorí za dané podmienky dokážu vytvoriť viac pracovných miest. Stratégia podporuje aj rozvoj ostatných miestnych odvetví, pričom vzhľadom na finančný rámec väčší priestor poskytne rozvoju služieb, ako výroby.

Vytvorenie pracovného miesta, ktoré súvisí s projektom PRV SR 2014 – 2020 sa vykazuje ako miesto súvisiace so samotnou realizáciou projektu nie celkové miesto v podniku. Za počiatočný stav sa berie stav pred investíciou. Pracovné miesto sa vytvára ako:

- pracovné miesto na celý úväzok t.j. minimálne 40 hodinový pracovný týždeň. Miesto sa musí vytvoriť najneskôr do 6 mesiacov od predloženia záverečnej žiadosti o platbu alebo
- čiastočný úväzok resp. sezónne zamestnanie, pričom sa za čiastočný úväzok berie minimálne 20 hodinový týždenný úväzok. U sezónnych zamestnancov sa za minimálny úväzok berie úväzok na jeden kalendárny mesiac. Uvedené sa môže vzájomne kombinovať. Za vytvorenie 1 pracovného miesta na 2 roky sa berie za ekvivalent zamestnanie takého počtu sezónnych zamestnancov resp. zamestnancov na čiastočný úväzok, na dobu dva roky so začiatkom najneskôr 6 mesiacov po zrealizovaní investície (6 mesiacov od záverečnej ŽoP), že počet odpracovaných hodín kumulatívne presiahne počet hodín pri zamestnaní pracovníka na 40 hodín týždenne na dobu dvoch rokov.

Pracovné miesto musí byť s udržateľnosťou minimálne 2 roky. Udržateľnosť projektu v prípade operácií zložených z investície do infraštruktúry alebo investície do výroby sa musí zabezpečiť počas doby do piatich rokov od záverečnej platby poskytnutej prijímateľovi, alebo prípadne v období stanovenom v pravidlách o štátnej pomoci v prípade nasledujúcich skutočností:

a) skončenia alebo premiestnenia výrobnej činnosti mimo oblasti programu,

b) zmeny vlastníctva položky infraštruktúry, ktorá poskytuje firme alebo orgánu verejnej moci neoprávnené zvýhodnenie,

c) podstatnej zmeny, ktorá ovplyvňuje jej povahu, ciele alebo podmienky realizácie, čo by spôsobilo narušenie jej pôvodných cieľov.

Uvedená lehota sa môže skrátiť na tri roky od záverečnej ŽoP poskytnutej prijímateľovi v prípadoch súvisiacich so zachovaním investícií alebo pracovných miest vytvorených MSP.

Do počtu vytvorených pracovných miest v rámci implementácie stratégie CLLD sa nezapočítavajú pracovné miesta vytvorené v rámci chodu MAS.

~~241.2~~ 7.2 Prínosy k napĺňaniu cieľov PRV

Opatrenie 1.1.1 je zamerané na podporu investícií do poľnohosapodárskych podnikov (PRV 4.1) a opatrenie 2.1.1 na podporu všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov (PRV 7.2).

Poľnohospodárstvo je nosným odvetvím územia a je prítomný aj potravinársky priemysel – pozitívom je, že sa väčšinou jedná o firmy, založené za posledných 20 rokov. Je zrejmé, že finančný rámec Stratégie CLLD poskytuje priestor skôr menším producentom, ako podnikom veľkovýroby a na základe prípravných aktivít stratégie je tiež jasné miestne očakávanie o posilnenie stredných a malých producentov. Ba, v tomto území má veľkú tradíciu domáce

pestovanie, ktoré síce kvôli odbytovým ťažkostiam v posledných rokoch je na ústupe, ale v prípade pozitívneho zvratu by sa dalo očakávať výrazná odozva zo strany miestneho obyvateľstva. Stratégia CLLD poskytne priestor všetkým relevantným podnikateľským skupinám pôdohospodárskeho sektora, avšak bodovací systém podporuje menších producentov. Dôležité je zvýhodnenie činností, ktoré na území MAS nie sú prítomné, až na úroveň inovácií. Okrem toho práve v tomto sektore očakávame iniciatívu na spoluprácu (nákup vstupov, odborné poradenstvo, krátky dodávateľský reťazec), čo by znamenalo kvalitatívny posun v rozvoji odvetvia v tomto regióne. Stratégia poskytne priestor aj pre verejnú infraštruktúru. Keďže prípravné aktivity poskytli vyčerpajúci zoznam požiadaviek členských obcí MAS, vyčlenený objem bol rozdelený do troch skupín.

Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 ako strategický dokument Slovenskej republiky v oblasti rozvoja vidieckej oblasti má stanovené 3 prierezové ciele:

- životné prostredie
- zmierňovanie zmeny klímy a adaptácie na ňu
- inovácie.

Všetky aktivity a projekty realizované prostredníctvom stratégie CLLD budú v súlade s podmienkami ochrany životného prostredia. Vybrané opatrenia pomáhajú riešiť problematiku zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu – najmä opatrenia v rámci poľnohospodárskeho sektora, prípadne iných podnikateľských aktivít na vidieku. Verejná správa bude realizovať projekty, ktoré pomôžu znížiť energetickú náročnosť verejných budov spolu s využitím obnoviteľných zdrojov energie. Inovácie sú základným pilierom iniciatívy LEADER, pričom vo väčšine opatrení sú podporené zvlášť inovácie najmä z hľadiska územia MAS Stará Čierna voda (viď prílohu č.3 Projektového zámeru - Výberové kritériá a hodnotiace (bodovacie) kritéria pre výber projektov predkladanej stratégie CLLD). Konkurencieschopné poľnohospodárstvo a potravinárstvo, ktoré vychádza z priority č.1 prinesie pridanú hodnotu k ekonomickému rozvoju regiónu, nové podnikateľské príležitosti, nové a zlepšené pracovné možnosti a zvýšenie príjmov miestneho obyvateľstva.

Prínosy k začleňovaniu zraniteľných skupín obyvateľstva

Rozvoj miestnej zamestnanosti pomôže aj významnej spoločenskej skupine – tým, ktorí kvôli nejakému handikepu nie sú schopní migrovať za prácou a sú odsúdené na dlhodobú nezamestnanosť. Pri podnikateľských projektoch sú bodovo výrazne hodnotené žiadosti, ktoré

vytvoria väčší počet pracovných miest, čo podľa očakávania MAS poskytne priestor pre dlhodobo nezamestnaných, prípadne nižšie kvalifikovaných. Všetky aktivity v rámci zlepšenia vzdelávacieho procesu prostredníctvom IROP, či budovanie verejnej infraštruktúry z PRV (napr. detské či multifunkčné ihriská) budú prospešné pre ohrozenú skupinu detí.

Prínosy k životnému prostrediu

Stratégia CLLD v plnej miere osvojilo očakávania PRV v oblasti poľnohospodárova. Tam stanovené podmienky znamenajú zavedenie nových postupov, ktoré znamenajú posun od súčasného pestovania hustosiatych plodín k diverzifikácii poľnohospodárstva – čo je príspevok k adaptácii v procese ochrany klímy. Okrem toho stratégia poskytne priestor aj ostatným iniciatívam PRV v záujme ochrany životného prostredia, ako podpora zavedenia šetrných technológií, využívanie obnoviteľných zdrojov atď. Ďalej pri niektorých opatreniach sú bodovo zvýhodnené tie projekty, ktoré sú zamerané na vybudovanie zelenej infraštruktúry (zeleň, úprava okolia, výsadba stromov) voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry .

7.3 Prínosy k napĺňaniu cieľov IROP

Opatrenie 1.1.2 je zamerané na podporu obchodných služieb a výroby (IROP 5.1.1), kým špecifický cieľ 5.1.2 bude podporená v rámci dodatočnej výkonnostnej alokácie.

Napĺňanie cieľov IROP bolo dôležitým hľadiskom pri zostavovaní stratégie. Pomohlo tomu, že miestne požiadavky bolo vo veľkej miere v súlade s týmito cieľmi. Všeobecne môžeme konštatovať, že stratégia prispeje k napínaniu všetkých šiestich tematických cieľov IROP, avšak je zrejmé, že finančný rámec umožnilo stanovenie skromných cieľov. Napríklad zbytočne sme zistili enormný záujem o riešenie dopravných problémov, po reálnom zvážení možností do stratégie nebolo možné zaradiť. Napriek tomu realizácia stratégie by znamenala pokračovanie trendu zlepšenia verejných služieb na území MAS Stará Čierna voda, ktorá bola uskutočňovaná v poslednom období prístupom LEADER a výrazne by prispela k zlepšeniu kvality života občanov. Novým prvkom bude podpora podnikateľov, čo bolo už dávno nenaplnenou miestnou požiadavkou. Na verejných stretnutiach MAS bola dosiahnutá dohoda, že vyčlenené prostriedky sa majú venovať vo väčšej miere rozvoju službám, ale ostane priestor aj pre rozvoj menších výrobných kapacít. Pri výbere projektov budú zvýhodnené činnosti, ktoré sú na území nové až inovatívne. Projektové podpory v rámci uvedeného nástroja v IROP komplementárne prispievajú k nasledovným tematickým cieľom IROP:

1. nízkouhlíkové hospodárstvo, 2. životné prostredie, 4. podpora zamestnanosti, 5. sociálna inklúzia, 6. vzdelávanie.

7.4 Synergie a doplnkovosť stratégie CLLD

7.4.1 Popis iných stratégií, ktoré sa na danom území realizujú, resp. plánujú realizovať

Okrem činnosti MAS v členských obciach základom strategického plánovania je spracovávanie PHSR obcí, ktoré prebiehajú v súčasnosti, využívajú výsledky MAS v prieskume miestnych potrieb a ich výstupy v plnej miere zohľadňujú a priority Stratégie CLLD a podporujú ich realizáciu. Predstavitelia MAS ako členovia pracovných skupín sa zúčastnili aj na spracovaní regionálnych stratégií – PHSR a RIUS Trnavského samosprávneho kraja, kde tak isto presadzujú zámery Stratégie CLLD a vytvárajú priestor pre synergiu – čiže realizácie zámerov, obsiahnutých v stratégii CLLD aj z iných zdrojov. Okrem toho MAS Stará Čierna voda má 2 osvedčené niekoľkoročné cezhraničné partnerstvá s podobnými organizáciami v Maďarsku (Pannónia Kincse Leader Egyesület) a v Českej republike (MAS Moravský kras). S nimi je možnosť využívania dvoch línií: programy cezhraničnej spolupráce a programy spolupráce, určené pre MAS-ky. V predchádzajúcom období pomocou týchto programov sa podarilo realizovať predovšetkým transfer know-how (výsledkom je napríklad regionálna značka, ako výsledok producentov územia) a majú už konkrétne predstavy aj na súčasné obdobie. Ďalej zástupcovia MAS Stará Čierna voda v roku 2014 v rámci Budovania zručností a schopností MAS sa zúčastnili na zahraničnom workshope v Slovinsku a združenie nadviazalo veľmi dobré kontakty s MAS – LAG PRLEKIJA a Prleška razvojna agencija. Výsledkom tejto spolupráce bol napr. pripravený projekt zameraný na vodné mlyny v rámci Dunajskej stratégie (EU Strategy for the Danube Region).

7.4.2 Synergie a komplementarity

Pri plánovaní stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda sa postupovalo v súlade so strategickými dokumentmi SR a to konkrétne:

- Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020
- Integrovaný regionálny operačný program SR 2014 – 2020.

Stratégia CLLD bola spracovaná na základe miestnych požiadaviek a podľa zámerov MAS reaguje na aktuálne potreby územia. V plnej miere zohľadňuje podmienky dvoch operačných programov: PRV a IROP, preto sme presvedčení, že nie je ani v rozpore s ostatnými operačným programami. Naopak, pokiaľ v týchto programoch bude priestor pre podporu vidieckeho rozvoja, MAS je pripravená zapojiť sa do nich a využiť tieto možnosti v záujme splnenie cieľov Stratégie CLLD so zohľadnením demarkačných línií s PRV a IROP. Regionálne stratégie v čase prípravy našej stratégie ešte neboli schválené, ale nakoľko

predstavitelia MAS sú aktívnymi účastníkmi ich tvorby môžeme konštatovať, že regionálne stratégie nielen nebudú v rozpore so Stratégiou CLLD, ba dokonca budú podporovať jej realizáciu.

7.5 Popis multiplikačných efektov

MAS Stará Čierna voda patrí k tým iniciatívam rozvoja vidieka na Slovensku, ktoré svojou činnosťou aj v predchádzajúcom období dokázali vyvolať multiplikačné efekty. Napriek tomu, že vtedy nebolo možné poskytnúť priamu podporu podnikateľov, vytvorené systémy (regionálna značka a 3 tematické regionálne festivaly) v značnej miere zlepšili odbytové možnosti miestnych podnikateľov. Tento trend bude pokračovať aj v súčasnom programovacom období, tým, že bodovací systém podporuje účasť v spomínaných spoločných postupoch. Podporuje aj inovatívne postupy, ktoré môžu byť vzorom pre ostatných podnikateľov. K dosiahnutiu multiplikačných efektov budú využité aj vlastné opatrenie (3.1.4), ako aj výmena know-how so zahraničnými MAS (opatrenie 3.1.3).

Prílohy stratégie CLLD územia MAS Stará Čierna voda

Príloha č. 1 k stratégii CLLD: Vymedzenie územia a obyvateľstva MAS

Príloha č. 2 k stratégii CLLD: Doklad o súhlase všetkých obcí so zaradením do územia pôsobnosti MAS

Príloha č. 3 k stratégii CLLD: Mapa územia MAS

Príloha č.4 k stratégii CLLD: Zoznam členov MAS podľa sektorov (vrátane obcí)

Príloha č. 5 k stratégii CLLD: Dokumenty preukazujúce proces tvorby a formovania partnerstva.

Príloha č. 5.1 k stratégii CLLD: Dokumenty preukazujúce proces tvorby stratégie CLLD (informačné aktivity).

Príloha č. 6 k stratégii CLLD: Zoznam zdrojov (analýzy) a vstupných dokumentov

Príloha č. 7 k stratégii CLLD: Organizačná štruktúra MAS

Príloha č.8 k stratégii CLLD: predkladá sa príloha č.1 k metodickému pokynu na spracovanie stratégie: Personálna matica MAS CLLD

Príloha č. 9 k stratégii CLLD: Štatúty, interné smernice, stanovy MAS

Odkazy na základné a podporné dokumenty:

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1301

Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1303

Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (EÚ) č. 1305/2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1305

Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020
http://www.mpsr.sk/sk/index.php?navID=935&navID2=935&sID=43&id=8644

Integrovaný regionálny operačný program 2014-2020:
http://www.mpsr.sk/index.php?navID=1036&navID2=1036&sID=67&id=9006

Operačný program Ľudské zdroje
http://www.employment.gov.sk/sk/esf/programove-obdobie-2014-2020/operacny-program-ludske-zdroje/